

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

Research Article / Araştırma Makalesi

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

An Analysis of Türkiye's Defense and Security Policies from a Strategic Culture Perspective

Türkiye'nin Savunma ve Güvenlik Politikalarının Stratejik Kültür Perspektifinden Analizi

Zeynep Elçin Kamalak*

Abstract: Strategic culture is one of the most influential theoretical approaches used to explain the historical experiences, institutional memory, and deeply rooted security perceptions that shape states' security and defence policies. This study examines Türkiye's defence and security policies through the lens of strategic culture. A qualitative document analysis method was employed. The dataset consists of the Eleventh Development Plan (2019-2023), the Twelfth Development Plan (2024-2028), the Ministry of National Defence 2020 Activity Report, and the Ministry of National Defence 2023 Activity Report. The analysis was conducted around four main themes: threat perception, security priorities, the role of military power, and institutional continuity. The findings indicate that Türkiye's security understanding is largely shaped by a state-centric and holistic perspective. The analysed documents demonstrate that threat perceptions are constructed around state survival, territorial integrity, border security, and counter-terrorism. The repetition of similar security priorities across different policy documents points to a significant degree of institutional continuity in security policy. Furthermore, military power is presented as a central component of security policy through the concepts of deterrence, preventive security, and legitimate defence. The emphasis on strengthening the defence industry, increasing technological independence, and enhancing cybersecurity capacity also reveals that security is understood not only in military terms but also through economic and technological dimensions. The study concludes that Türkiye's defence and security policies are shaped not merely by responses to current threats but by a broader strategic cultural framework influenced by historical experiences, institutional memory, and established security assumptions. In this respect, the research contributes to the systematic analysis of strategic culture in Türkiye through official policy documents.

Keywords: Strategic Culture, Security Policy, Defence Policy, Türkiye, Document Analysis.

Öz: Stratejik kültür, devletlerin güvenlik ve savunma politikalarına yön veren tarihsel deneyimler, yerleşik güvenlik anlayışları ve kurumsal hafıza unsurlarını açıklamak amacıyla kullanılan önemli kuramsal yaklaşımlardan biridir. Bu çalışma, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarını stratejik kültür perspektifinden incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Veri setini On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028),

* Ph.D., Visiting Lecturer, Hasan Kalyoncu University, Department of Political Science and International Relations
Dr., Misafir Öğretim Görevlisi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1671-2972>
zelcink@gmail.com

Cite as/ Atıf: Kamalak, Z. E. (2026). An analysis of Türkiye's defense and security policies from a strategic culture perspective / Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarının stratejik kültür perspektifinden analizi. *Turkish Studies-Economics, Finance, Politics*, 21(3), 5037-5097. Ankara Bilim University Publications.
<https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.90618>

Received/Geliş: 19 April/Nisan 2026

Accepted/Kabul: 15 September/Eylül 2026

Published/Yayın: 25 September/Eylül 2026

Checked by plagiarism software

Millî Savunma Bakanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu ve Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu oluşturmaktadır. Analiz sürecinde tehdit algısı, güvenlik öncelikleri, askerî gücün rolü ve kurumsal süreklilik temaları esas alınmıştır. Araştırma bulguları, Türkiye'nin güvenlik anlayışının büyük ölçüde devlet merkezli ve bütüncül bir çerçevede şekillendiğini göstermektedir. İncelenen belgelerde tehdit algısının devletin bekası, toprak bütünlüğü, sınır güvenliği ve terörle mücadele ekseninde kurgulandığı görülmektedir. Güvenlik önceliklerinin farklı dönemlere ait belgelerde benzer biçimde tekrar edilmesi, güvenlik politikalarında belirgin bir kurumsal sürekliliğin varlığına işaret etmektedir. Ayrıca askerî gücün caydırıcılık, önleyicilik ve meşru savunma kavramları çerçevesinde güvenlik siyasetinin temel unsurlarından biri olarak konumlandırıldığı tespit edilmiştir. Savunma sanayiinin geliştirilmesi, teknolojik bağımsızlığın artırılması ve siber güvenlik kapasitesinin güçlendirilmesi gibi hedefler ise güvenliğin yalnızca askerî değil, aynı zamanda ekonomik ve teknolojik boyutlarıyla da ele alındığını göstermektedir. Sonuç olarak çalışma, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarının yalnızca güncel tehditlere verilen tepkilerle değil, tarihsel deneyimler, kurumsal hafıza ve yerleşik güvenlik anlayışları tarafından şekillenen stratejik kültürel bir çerçeve içerisinde üretildiğini ortaya koymaktadır. Bu yönüyle araştırma, Türkiye'de stratejik kültürün resmî belgeler üzerinden sistematik biçimde analiz edilmesine katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Kültür, Güvenlik Politikası, Savunma Politikası, Türkiye, Doküman İncelemesi.

Structured Abstract

Security and defence policies are among the most significant areas through which states define, protect, and sustain their national interests. Although contemporary security studies often emphasize material capabilities, military power, and external threats, the strategic culture approach argues that security policies are also shaped by historical experiences, institutional memory, shared assumptions, and deeply embedded perceptions of security. Strategic culture provides an analytical framework that helps explain why states facing similar security environments may adopt different policy preferences and security practices.

Türkiye represents a particularly relevant case for strategic culture studies due to its unique geopolitical position, historical experiences, and long-standing security concerns. Located at the intersection of Europe, Asia, and the Middle East, Türkiye has historically faced diverse security challenges, including regional instability, border security concerns, terrorism, and geopolitical competition. These factors have contributed to the development of a distinctive security understanding that continues to influence policy-making processes.

The aim of this study is to examine Türkiye's defence and security policies through the lens of strategic culture and to identify the cultural and institutional patterns reflected in official policy documents. Rather than focusing solely on policy outcomes or external security developments, the study seeks to reveal the underlying strategic assumptions that shape threat perceptions, security priorities, military power preferences, and institutional continuity. In doing so, the research contributes to the growing literature on strategic culture by providing a systematic analysis of contemporary Turkish security policy through official state documents.

The study is grounded in the strategic culture literature, which emerged as an alternative perspective to purely realist explanations of security policy. The concept was initially introduced by Snyder and later developed by scholars such as Gray and Johnston. Strategic culture refers to the set of beliefs, values, historical experiences, symbols, and institutionalized assumptions that influence how political and military elites perceive security threats and determine appropriate responses.

According to Gray, strategic culture provides the broader context within which security decisions are made, while Johnston emphasizes its role in shaping preferences regarding the use of force and security behaviour. Strategic culture does not imply strict determinism; rather, it establishes a framework that guides and constrains policy choices. Within this perspective, states do not simply react to objective threats but interpret those threats through historically developed security understandings.

The Turkish case has frequently been associated with a state-centric security tradition characterized by concerns related to territorial integrity, national sovereignty, border security, and state survival. Previous studies have highlighted the influence of geopolitical realities, military institutions, and historical experiences on Türkiye's security perceptions. Building upon this literature, the present study develops an analytical framework consisting of four thematic dimensions: threat perception, security priorities, the role and legitimacy of military power, and institutional continuity. These themes are used to identify how strategic culture manifests itself in contemporary Turkish security and defence policies.

The study adopts a qualitative research design based on document analysis. Document analysis was selected because it enables a systematic examination of official policy texts and allows researchers to identify recurring themes, concepts, and strategic priorities embedded within institutional documents.

The dataset consists of four official documents that directly reflect Türkiye's contemporary security and defence policy framework: the Eleventh Development Plan (2019-2023), the Twelfth Development Plan (2024-2028), the Ministry of National Defence 2020 Activity Report, and the Ministry of National Defence 2023 Activity Report. These documents were selected because they represent authoritative policy texts that define national priorities, security objectives, defence policies, and institutional approaches to security challenges.

The analysis was conducted through qualitative content analysis. The documents were examined according to the four thematic categories derived from the strategic culture literature. Particular attention was given to recurring concepts such as state survival, territorial integrity, border security, deterrence, counter-terrorism, military capability, defence industry development, technological independence, and cybersecurity. The coding process focused on identifying repeated security narratives and policy priorities across different

documents and institutional contexts. By comparing documents produced at different times and by different state institutions, the study aimed to reveal both continuity and adaptation within Türkiye's strategic culture.

The findings demonstrate that Türkiye's security understanding is largely shaped by a state-centric and holistic perspective. Threat perceptions are predominantly constructed around the protection of state survival, national sovereignty, territorial integrity, and border security. The analysed documents consistently frame security as a long-term and multidimensional challenge rather than a temporary policy concern.

One of the most significant findings concerns the continuity of threat perceptions. Similar references to regional instability, border security, terrorism, and threats to national survival appear repeatedly across the examined documents. This continuity suggests that security perceptions are embedded within an institutionalized framework that transcends short-term political developments. The findings support strategic culture arguments emphasizing the enduring influence of historical experiences and institutional memory on security policy.

The analysis also reveals that security priorities remain relatively stable across different policy documents. State survival, territorial integrity, border protection, and counter-terrorism consistently emerge as the most important security concerns. However, the findings also indicate a gradual expansion of the security agenda. Development plans increasingly emphasize technological independence, domestic defence production, critical technologies, and cybersecurity capabilities. This suggests that while traditional security concerns remain dominant, new security domains are being incorporated into Türkiye's broader strategic framework.

Another important finding relates to the role of military power. Military capability is consistently presented as a legitimate and necessary instrument of national security. Concepts such as deterrence, preventive security, readiness, and legitimate defence are frequently used to justify the maintenance and development of military capacity. Military power is not portrayed as an exceptional policy tool but rather as a structural component of national security policy. Furthermore, military capability is closely associated with the development of the domestic defence industry and technological self-sufficiency, highlighting the relationship between security and long-term national capacity building.

The findings also reveal a strong degree of institutional continuity. Similar security concepts, strategic objectives, and policy priorities are repeated across documents published by different institutions and during different periods. This consistency suggests that strategic culture functions as an institutionalized framework shaping security policy beyond individual political actors or temporary policy preferences. At the same time, the increasing emphasis on cybersecurity and advanced technologies demonstrates that strategic culture is capable of adaptation and evolution in response to emerging security challenges.

The study concludes that Türkiye's defence and security policies cannot be explained solely through contemporary threats or material capabilities. Instead, they are shaped by a broader strategic cultural framework rooted in historical experiences, institutional memory, geopolitical realities, and established security assumptions. The persistence of similar threat perceptions, security priorities, and military preferences across official documents provides strong evidence of strategic cultural continuity within Türkiye's security policy framework.

The findings further indicate that strategic culture remains a useful analytical tool for understanding both continuity and change in security policy. While traditional concerns such as territorial integrity, state survival, and counter-terrorism continue to dominate the security agenda, new issues including cybersecurity, technological autonomy, and critical technologies are increasingly incorporated into national security thinking.

The study contributes to the literature by systematically examining strategic culture through contemporary official documents rather than focusing exclusively on foreign policy behaviour or elite discourse. Nevertheless, the research is limited to document analysis and does not include interviews, parliamentary debates, or decision-maker perspectives. Future studies may expand the scope by incorporating additional institutional documents, elite interviews, and comparative analyses with other countries. Such research would provide a more comprehensive understanding of how strategic culture evolves and influences security policy in different contexts.

Keywords: Strategic Culture, Security Policy, Defence Policy, Türkiye, Document Analysis.

ملخص منظم

تعد سياسات الأمن والدفاع من أهم المجالات التي تحدد الدول من خلالها مصالحها الوطنية وتحميها وتحافظ عليها. ورغم أن الدراسات الأمنية المعاصرة غالباً ما تركز على القدرات المادية والقوة العسكرية والتهديدات الخارجية، فإن نهج «الثقافة الاستراتيجية» يرى أن سياسات الأمن تتشكل أيضاً بفعل التجارب التاريخية والذاكرة المؤسسية والاقتراضات المشتركة والتصورات الراسخة للأمن. وتوفر «الثقافة الاستراتيجية» إطاراً تحليلياً يساعد في تفسير الأسباب التي تجعل الدول التي تواجه بيئات أمنية متشابهة تتبنى تفضيلات سياسية وممارسات أمنية مختلفة.

تمثل تركيا حالة ذات أهمية خاصة لدراسات الثقافة الاستراتيجية نظراً لموقعها الجيوسياسي الفريد وتجاربها التاريخية ومخاوفها الأمنية الطويلة الأمد. تقع تركيا عند تقاطع أوروبا وآسيا والشرق الأوسط، وقد واجهت تاريخياً تحديات أمنية متنوعة، بما في ذلك عدم الاستقرار الإقليمي، والمخاوف المتعلقة بأمن الحدود، والإرهاب، والتنافس الجيوسياسي. وقد ساهمت هذه العوامل في تطور فهم أمني مميز لا يزال يؤثر على عمليات صنع السياسات.

تهدف هذه الدراسة إلى فحص سياسات تركيا الدفاعية والأمنية من منظور الثقافة الاستراتيجية، وتحديد الأنماط الثقافية والمؤسسية التي تنعكس في الوثائق السياسية الرسمية. وبدلاً من التركيز حصرياً على نتائج السياسات أو التطورات الأمنية الخارجية، تسعى الدراسة إلى الكشف عن الافتراضات الاستراتيجية الكامنة التي تشكل تصورات التهديدات، والأولويات الأمنية، وتفضيلات القوة العسكرية، واستمرارية المؤسسات. وبذلك، تساهم هذه الدراسة في الأدبيات المتنامية حول الثقافة الاستراتيجية من خلال تقديم تحليل منهجي للسياسة الأمنية التركية المعاصرة استناداً إلى الوثائق الرسمية للدولة.

تستند الدراسة إلى الأدبيات المتعلقة بالثقافة الاستراتيجية، التي ظهرت كمظور بديل للتفسيرات الواقعية البحتة للسياسة الأمنية. وقد طرح هذا المفهوم في البداية سنايدر، ثم طوره لاحقاً باحثون مثل غراي وجونستون. تشير الثقافة الاستراتيجية إلى مجموعة المعتقدات والقيم والتجارب التاريخية والرموز والافتراضات المؤسسية التي تؤثر على كيفية إدراك النخب السياسية والعسكرية للتهديدات الأمنية وتحديد الاستجابات المناسبة لها.

ووفقاً لغراي، توفر الثقافة الاستراتيجية السياق الأوسع الذي تُتخذ في إطاره القرارات الأمنية، بينما يؤكد جونستون على دورها في تشكيل التفضيلات المتعلقة باستخدام القوة والسلوك الأمني. ولا تعني الثقافة الاستراتيجية حتمية صارمة؛ بل إنها تضع إطاراً يوجه الخيارات السياسية ويقيدّها. ومن هذا المنظور، لا تكتفي الدول بالرد على التهديدات الموضوعية فحسب، بل تفسر تلك التهديدات من خلال فهم أمني تطور عبر التاريخ.

غالباً ما ارتبطت الحالة التركية بتقليد أمني يركز على الدولة ويتميز بمخاوف تتعلق بالسلامة الإقليمية، والسيادة الوطنية، وأمن الحدود، وبقاء الدولة. وقد سلطت دراسات سابقة الضوء على تأثير الواقع الجيوسياسي، والمؤسسات العسكرية، والتجارب التاريخية على تصورات تركيا الأمنية. وبناءً على هذه الأدبيات، تضع الدراسة الحالية إطاراً تحليلياً يتألف من أربعة أبعاد موضوعية: تصور التهديد، والأولويات الأمنية، ودور القوة العسكرية وشرعيتها، والاستمرارية المؤسسية. وتستخدم هذه المواضيع لتحديد كيفية تجسيد الثقافة الاستراتيجية في السياسات الأمنية والدفاعية التركية المعاصرة.

وتتبنى الدراسة تصميمًا بحثيًا نوعيًا يعتمد على تحليل الوثائق. وقد تم اختيار تحليل الوثائق لأنه يتيح فحصاً منهجياً للنصوص الرسمية للسياسات، ويسمح للباحثين بتحديد المواضيع والمفاهيم والأولويات الاستراتيجية المتكررة المتضمنة في الوثائق المؤسسية.

تتألف مجموعة البيانات من أربع وثائق رسمية تعكس بشكل مباشر إطار سياسة الأمن والدفاع التركية المعاصرة: خطة التنمية الحادية عشرة (2019-2023)، وخطة التنمية الثانية عشرة (2024-2028)، وتقرير أنشطة وزارة الدفاع الوطني لعام 2020، وتقرير أنشطة وزارة الدفاع الوطني لعام 2023. وقد تم اختيار هذه الوثائق لأنها تمثل نصوصاً سياسية موثوقة تحدد الأولويات الوطنية والأهداف الأمنية والسياسات الدفاعية والنهج المؤسسية لمواجهة التحديات الأمنية.

أجري التحليل من خلال تحليل المحتوى النوعي. وتم فحص الوثائق وفقاً للفئات المواضيعية الأربع المستمدة من الأدبيات المتعلقة بالثقافة الاستراتيجية. وأولي اهتمام خاص للمفاهيم المتكررة مثل بقاء الدولة، والسلامة الإقليمية، وأمن الحدود، والردع، ومكافحة الإرهاب والقدرة العسكرية، وتطوير الصناعة الدفاعية، والاستقلال التكنولوجي، والأمن السيبراني. وركزت عملية الترميز على تحديد الروايات الأمنية المتكررة وأولويات السياسات عبر الوثائق المختلفة والسياقات المؤسسية المتنوعة. ومن خلال مقارنة الوثائق الصادرة في أوقات مختلفة ومن قبل مؤسسات الدولة المختلفة، سعت الدراسة إلى الكشف عن كل من الاستمرارية والتكيف داخل الثقافة الاستراتيجية لتركيا.

تُظهر النتائج أن فهم تركيا للأمن يتشكل إلى حد كبير من خلال منظور شامل يركز على الدولة. وتتمحور تصورات التهديدات في الغالب حول حماية بقاء الدولة، والسيادة الوطنية، والسلامة الإقليمية، وأمن الحدود. وتُصوّر الوثائق التي تم تحليلها الأمن باستمرار على أنه تحدٍ طويل الأمد ومتعدد الأبعاد، وليس مجرد شاغل سياسي مؤقت.

تتعلق إحدى أهم النتائج باستمرارية تصورات التهديدات. فالتلميحات المماثلة إلى عدم الاستقرار الإقليمي، وأمن الحدود، والإرهاب والتهديدات التي تواجه بقاء الدولة تظهر مراراً وتكراراً عبر الوثائق التي تم فحصها. وتشير هذه الاستمرارية إلى أن تصورات الأمن متصلة في إطار مؤسسي يتجاوز التطورات السياسية قصيرة الأجل. وتدعم النتائج الحجج المتعلقة بالثقافة الاستراتيجية التي تؤكد على التأثير الدائم للتجارب التاريخية والذاكرة المؤسسية على السياسة الأمنية.

كما يكشف التحليل أن الأولويات الأمنية تظل مستقرة نسبياً عبر مختلف الوثائق السياسية. يبرز بقاء الدولة، والسلامة الإقليمية وحماية الحدود، ومكافحة الإرهاب باستمرار باعتبارها أهم الشواغل الأمنية. ومع ذلك، تشير النتائج أيضاً إلى توسع تدريجي في الأجندة الأمنية.

تركز خطط التنمية بشكل متزايد على الاستقلال التكنولوجي، والإنتاج الدفاعي المحلي، والتكنولوجيات الحيوية، وقدرات الأمن السيبراني. وهذا يشير إلى أنه في حين تظل الشواغل الأمنية التقليدية هي السائدة، يتم دمج مجالات أمنية جديدة في الإطار الاستراتيجي الأوسع لتركيا.

تتعلق نتيجة مهمة أخرى بدور القوة العسكرية. يتم تقديم القدرات العسكرية باستمرار باعتبارها أداة مشروعة وضرورية للأمن القومي. وكثيراً ما تُستخدم مفاهيم مثل الردع، والأمن الوقائي، والجاهزية، والدفاع المشروع لتبرير الحفاظ على القدرات العسكرية وتطويرها. ولا تُصوّر القوة العسكرية على أنها أداة سياسية استثنائية، بل كمكون هيكلي لسياسة الأمن القومي. علاوة على ذلك، ترتبط القدرات العسكرية ارتباطاً وثيقاً بتطوير صناعة الدفاع المحلية والاكتفاء الذاتي التكنولوجي، مما يسלט الضوء على العلاقة بين الأمن وبناء القدرات الوطنية على المدى الطويل.

كما تكشف النتائج عن درجة عالية من الاستمرارية المؤسسية. فالمفاهيم الأمنية والأهداف الاستراتيجية وأولويات السياسة المماثلة تتكرر عبر الوثائق التي تنشرها مؤسسات مختلفة وخلال فترات زمنية مختلفة. ويشير هذا الاتساق إلى أن الثقافة الاستراتيجية تعمل كإطار مؤسسي يشكل سياسة الأمن بما يتجاوز الفاعلين السياسيين الأفراد أو النفضيلات السياسية المؤقتة. وفي الوقت نفسه، يُظهر التركيز المتزايد على الأمن السيبراني والتكنولوجيات المتقدمة أن الثقافة الاستراتيجية قادرة على التكيف والتطور استجابةً للتحديات الأمنية الناشئة.

وتخلص الدراسة إلى أن سياسات تركيا الدفاعية والأمنية لا يمكن تفسيرها فقط من خلال التهديدات المعاصرة أو القدرات المادية. بل إنها تتشكل من خلال إطار ثقافي استراتيجي أوسع نطاقاً متجذر في التجارب التاريخية، والذاكرة المؤسسية، والواقع الجيوسياسي، والافتراضات الأمنية الراسخة. ويشكل استمرار وجود تصورات متشابهة للتهديدات، وأولويات أمنية، وتفضيلات عسكرية عبر الوثائق الرسمية دليلاً قوياً على استمرارية الثقافة الاستراتيجية ضمن إطار السياسة الأمنية التركية.

وتشير النتائج كذلك إلى أن الثقافة الاستراتيجية تظل أداة تحليلية مفيدة لفهم كل من الاستمرارية والتغيير في السياسة الأمنية. وفي حين أن الشواغل التقليدية مثل السلامة الإقليمية وبقاء الدولة ومكافحة الإرهاب لا تزال تهيمن على أجندة الأمن، فإن قضايا جديدة تشمل الأمن السيبراني والاستقلالية التكنولوجية والتقنيات الحيوية يتم دمجها بشكل متزايد في التفكير الأمني الوطني.

تساهم الدراسة في الأدبيات من خلال دراسة منهجية للثقافة الاستراتيجية عبر الوثائق الرسمية المعاصرة بدلاً من التركيز حصرياً على سلوك السياسة الخارجية أو خطاب النخبة. ومع ذلك، يقتصر البحث على تحليل الوثائق ولا يشمل المقابلات أو المناقشات البرلمانية أو وجهات نظر صانعي القرار. وقد توسع الدراسات المستقبلية نطاق البحث من خلال إدراج وثائق مؤسسية إضافية ومقابلات مع النخبة وتحليلات مقارنة مع دول أخرى. ومن شأن مثل هذه الأبحاث أن توفر فهماً أكثر شمولية لكيفية تطور الثقافة الاستراتيجية وتأثيرها على السياسة الأمنية في سياقات مختلفة.

الكلمات المفتاحية: الثقافة الاستراتيجية، السياسة الأمنية، السياسة الدفاعية، تركيا، تحليل الوثائق

Résumé Structuré

Les politiques de sécurité et de défense comptent parmi les domaines les plus importants à travers lesquels les États définissent, protègent et préservent leurs intérêts nationaux. Bien que les études contemporaines sur la sécurité mettent souvent l'accent sur les capacités matérielles, la puissance militaire et les menaces extérieures, l'approche de la culture stratégique soutient que les politiques de sécurité sont également façonnées par les expériences historiques, la mémoire institutionnelle, les hypothèses partagées et les perceptions profondément ancrées de la sécurité. La culture stratégique offre un cadre analytique qui aide à expliquer pourquoi des États confrontés à des environnements de sécurité similaires peuvent adopter des préférences politiques et des pratiques de sécurité différentes.

La Turquie constitue un cas particulièrement pertinent pour les études sur la culture stratégique en raison de sa position géopolitique unique, de ses expériences historiques et de ses préoccupations de sécurité de longue date. Située au carrefour de l'Europe, de l'Asie et du Moyen-Orient, la Turquie a historiquement été confrontée à divers défis en matière de sécurité, notamment l'instabilité régionale, les préoccupations liées à la sécurité des frontières, le terrorisme et la concurrence géopolitique. Ces facteurs ont contribué au développement d'une conception particulière de la sécurité qui continue d'influencer les processus d'élaboration des politiques.

L'objectif de cette étude est d'examiner les politiques de défense et de sécurité de la Turquie sous l'angle de la culture stratégique et d'identifier les schémas culturels et institutionnels qui se reflètent dans les documents politiques officiels. Plutôt que de se concentrer uniquement sur les résultats des politiques ou les évolutions de la sécurité extérieure, cette étude cherche à mettre en lumière les hypothèses stratégiques sous-jacentes qui façonnent les perceptions des menaces, les priorités en matière de sécurité, les préférences en matière de puissance militaire et la continuité institutionnelle. Ce faisant, cette recherche contribue à la littérature croissante sur la culture stratégique en proposant une analyse systématique de la politique de sécurité turque contemporaine à partir de documents officiels de l'État.

Cette étude s'appuie sur la littérature consacrée à la culture stratégique, qui s'est imposée comme une perspective alternative aux explications purement réalistes de la politique de sécurité. Ce concept a été initialement introduit par Snyder, puis développé par des chercheurs tels que Gray et Johnston. La culture stratégique désigne l'ensemble des croyances, des valeurs, des expériences historiques, des symboles et des hypothèses institutionnalisées qui influencent la manière dont les élites politiques et militaires perçoivent les menaces pour la sécurité et déterminent les réponses appropriées.

Selon Gray, la culture stratégique fournit le contexte plus large dans lequel s'inscrivent les décisions en matière de sécurité, tandis que Johnston met l'accent sur son rôle dans la définition des préférences concernant le recours à la force et les comportements en matière de sécurité. La culture stratégique n'implique pas un déterminisme strict ; elle établit plutôt un cadre qui guide et contraint les choix politiques. Dans cette perspective, les États ne se contentent pas de réagir à des menaces objectives, mais interprètent ces menaces à travers des conceptions de la sécurité qui se sont développées au fil de l'histoire.

Le cas turc a souvent été associé à une tradition de sécurité centrée sur l'État, caractérisée par des préoccupations liées à l'intégrité territoriale, à la souveraineté nationale, à la sécurité des frontières et à la survie de l'État. Des études antérieures ont mis en évidence l'influence des réalités géopolitiques, des institutions militaires et des expériences historiques sur les perceptions de la sécurité de la Turquie. S'appuyant sur cette littérature, la présente étude élabore un cadre analytique composé de quatre dimensions thématiques : la perception des menaces, les priorités en matière de sécurité, le rôle et la légitimité de la puissance militaire, ainsi que la continuité institutionnelle. Ces thèmes servent à identifier comment la culture stratégique se manifeste dans les politiques contemporaines de sécurité et de défense de la Turquie.

L'étude adopte une approche de recherche qualitative fondée sur l'analyse documentaire. L'analyse documentaire a été choisie car elle permet un examen systématique des textes officiels relatifs aux politiques et permet aux chercheurs d'identifier les thèmes, concepts et priorités stratégiques récurrents présents dans les documents institutionnels.

L'ensemble de données se compose de quatre documents officiels qui reflètent directement le cadre actuel de la politique de sécurité et de défense de la Turquie : le onzième plan de développement (2019-2023), le douzième plan de développement (2024-2028), le rapport d'activité 2020 du ministère de la Défense nationale et le rapport d'activité 2023 du ministère de la Défense nationale. Ces documents ont été sélectionnés car ils constituent des textes politiques faisant autorité qui définissent les priorités nationales, les objectifs de sécurité, les politiques de défense et les approches institutionnelles face aux défis sécuritaires.

L'analyse a été menée à l'aide d'une analyse qualitative du contenu. Les documents ont été examinés selon les quatre catégories thématiques issues de la littérature sur la culture stratégique. Une attention particulière a été accordée aux concepts récurrents tels que la survie de l'État, l'intégrité territoriale, la sécurité des frontières, la dissuasion, la lutte contre le terrorisme, les capacités militaires, le développement de l'industrie de la défense, l'indépendance technologique et la cybersécurité. Le processus de codage s'est concentré sur l'identification des discours récurrents en matière de sécurité et des priorités politiques dans différents documents et contextes institutionnels. En comparant des documents produits à des époques différentes et par différentes institutions de l'État, l'étude visait à mettre en évidence à la fois la continuité et l'adaptation au sein de la culture stratégique de la Turquie.

Les résultats montrent que la conception de la sécurité en Turquie est largement façonnée par une perspective centrée sur l'État et holistique. Les perceptions des menaces s'articulent principalement autour de la protection de la survie de l'État, de la souveraineté nationale, de l'intégrité territoriale et de la sécurité des frontières. Les documents analysés présentent systématiquement la sécurité comme un défi à long terme et multidimensionnel plutôt que comme une préoccupation politique temporaire.

L'une des conclusions les plus significatives concerne la continuité des perceptions des menaces. Des références similaires à l'instabilité régionale, à la sécurité des frontières, au terrorisme et aux menaces pesant sur la survie nationale apparaissent de manière récurrente dans l'ensemble des documents examinés. Cette continuité suggère que les perceptions en matière de sécurité s'inscrivent dans un cadre institutionnalisé qui transcende les évolutions politiques à court terme. Les résultats viennent étayer les arguments relatifs à la culture stratégique qui soulignent l'influence durable des expériences historiques et de la mémoire institutionnelle sur la politique de sécurité.

L'analyse révèle également que les priorités en matière de sécurité restent relativement stables d'un document politique à l'autre. La survie de l'État, l'intégrité territoriale, la protection des frontières et la lutte contre le terrorisme apparaissent systématiquement comme les principales préoccupations en matière de sécurité. Cependant, les résultats indiquent également un élargissement progressif de l'agenda sécuritaire. Les plans de développement mettent de plus en plus l'accent sur l'indépendance technologique, la production nationale de matériel de défense, les technologies critiques et les capacités en matière de cybersécurité. Cela suggère que, si les préoccupations traditionnelles en matière de sécurité restent dominantes, de nouveaux domaines de sécurité sont intégrés dans le cadre stratégique plus large de la Turquie.

Une autre conclusion importante concerne le rôle de la puissance militaire. La capacité militaire est systématiquement présentée comme un instrument légitime et nécessaire de la sécurité nationale. Des concepts tels que la dissuasion, la sécurité préventive, l'état de préparation et la légitime défense sont fréquemment utilisés pour justifier le maintien et le développement des capacités militaires. La puissance militaire n'est pas présentée comme un outil politique exceptionnel, mais plutôt comme une composante structurelle de la politique de sécurité nationale. En outre, la capacité militaire est étroitement liée au développement de l'industrie de défense nationale et à l'autosuffisance technologique, ce qui met en évidence le lien entre la sécurité et le renforcement des capacités nationales à long terme.

Les résultats révèlent également un fort degré de continuité institutionnelle. Des concepts de sécurité, des objectifs stratégiques et des priorités politiques similaires se retrouvent dans les documents publiés par différentes institutions et à différentes époques. Cette cohérence suggère que la culture stratégique fonctionne comme un cadre institutionnalisé qui façonne la politique de sécurité au-delà des acteurs politiques individuels ou des préférences politiques temporaires. Parallèlement, l'importance croissante accordée à la cybersécurité et aux technologies de pointe démontre que la culture stratégique est capable de s'adapter et d'évoluer en réponse aux nouveaux défis de sécurité.

L'étude conclut que les politiques de défense et de sécurité de la Turquie ne peuvent s'expliquer uniquement par les menaces contemporaines ou les capacités matérielles. Elles sont au contraire façonnées par un cadre culturel stratégique plus large, ancré dans les expériences historiques, la mémoire institutionnelle, les réalités géopolitiques et les hypothèses de sécurité établies. La persistance de perceptions des menaces, de priorités en matière de sécurité et de préférences militaires similaires dans l'ensemble des documents officiels constitue une preuve solide de la continuité de la culture stratégique au sein du cadre de la politique de sécurité turque.

Les résultats indiquent en outre que la culture stratégique reste un outil analytique utile pour comprendre à la fois la continuité et le changement dans la politique de sécurité. Alors que les préoccupations traditionnelles telles que l'intégrité territoriale, la survie de l'État et la lutte contre le terrorisme continuent de dominer l'agenda de sécurité, de nouveaux enjeux, notamment la cybersécurité, l'autonomie technologique et les technologies critiques, sont de plus en plus intégrés dans la réflexion sur la sécurité nationale.

Cette étude apporte une contribution à la littérature en examinant systématiquement la culture stratégique à travers des documents officiels contemporains, plutôt qu'en se concentrant exclusivement sur le comportement en matière de politique étrangère ou le discours des élites. Néanmoins, cette recherche se limite à l'analyse documentaire et n'inclut pas d'entretiens, de débats parlementaires ni de points de vue des décideurs. De futures études pourraient élargir le champ d'analyse en intégrant des documents institutionnels supplémentaires, des entretiens avec des élites et des analyses comparatives avec d'autres pays. De telles recherches permettraient de mieux comprendre comment la culture stratégique évolue et influence la politique de sécurité dans différents contextes.

Mots-clés: Culture stratégique, politique de sécurité, politique de défense, Turquie, analyse documentaire.

Resumen Estructurado

Las políticas de seguridad y defensa se encuentran entre los ámbitos más importantes a través de los cuales los Estados definen, protegen y mantienen sus intereses nacionales. Aunque los estudios contemporáneos sobre seguridad suelen hacer hincapié en las capacidades materiales, el poder militar y las

amenazas externas, el enfoque de la cultura estratégica sostiene que las políticas de seguridad también se ven determinadas por las experiencias históricas, la memoria institucional, los supuestos compartidos y las percepciones de seguridad profundamente arraigadas. La cultura estratégica proporciona un marco analítico que ayuda a explicar por qué los Estados que se enfrentan a entornos de seguridad similares pueden adoptar preferencias políticas y prácticas de seguridad diferentes.

Turquía representa un caso especialmente relevante para los estudios sobre cultura estratégica debido a su posición geopolítica única, sus experiencias históricas y sus preocupaciones de seguridad de larga data. Situada en la encrucijada entre Europa, Asia y Oriente Medio, Turquía se ha enfrentado históricamente a diversos retos de seguridad, entre los que se incluyen la inestabilidad regional, las preocupaciones en materia de seguridad fronteriza, el terrorismo y la competencia geopolítica. Estos factores han contribuido al desarrollo de una concepción distintiva de la seguridad que sigue influyendo en los procesos de formulación de políticas.

El objetivo de este estudio es examinar las políticas de defensa y seguridad de Turquía desde la perspectiva de la cultura estratégica e identificar los patrones culturales e institucionales reflejados en los documentos oficiales de política. En lugar de centrarse exclusivamente en los resultados de las políticas o en los acontecimientos de seguridad externos, el estudio pretende revelar los supuestos estratégicos subyacentes que configuran las percepciones de las amenazas, las prioridades de seguridad, las preferencias en materia de poder militar y la continuidad institucional. De este modo, la investigación contribuye a la creciente bibliografía sobre cultura estratégica al ofrecer un análisis sistemático de la política de seguridad turca contemporánea a través de documentos oficiales del Estado.

El estudio se basa en la bibliografía sobre cultura estratégica, que surgió como una perspectiva alternativa a las explicaciones puramente realistas de la política de seguridad. El concepto fue introducido inicialmente por Snyder y desarrollado posteriormente por académicos como Gray y Johnston. La cultura estratégica se refiere al conjunto de creencias, valores, experiencias históricas, símbolos y supuestos institucionalizados que influyen en la forma en que las élites políticas y militares perciben las amenazas a la seguridad y determinan las respuestas adecuadas.

Según Gray, la cultura estratégica proporciona el contexto más amplio en el que se toman las decisiones de seguridad, mientras que Johnston destaca su papel a la hora de configurar las preferencias respecto al uso de la fuerza y el comportamiento en materia de seguridad. La cultura estratégica no implica un determinismo estricto; más bien, establece un marco que orienta y limita las opciones políticas. Desde esta perspectiva, los Estados no se limitan a reaccionar ante amenazas objetivas, sino que interpretan dichas amenazas a través de concepciones de seguridad desarrolladas históricamente.

El caso turco se ha asociado con frecuencia a una tradición de seguridad centrada en el Estado, caracterizada por preocupaciones relacionadas con la integridad territorial, la soberanía nacional, la seguridad fronteriza y la supervivencia del Estado. Estudios anteriores han destacado la influencia de las realidades geopolíticas, las instituciones militares y las experiencias históricas en las percepciones de seguridad de Turquía. Partiendo de esta bibliografía, el presente estudio desarrolla un marco analítico compuesto por cuatro dimensiones temáticas: la percepción de la amenaza, las prioridades de seguridad, el papel y la legitimidad del poder militar, y la continuidad institucional. Estos temas se utilizan para identificar cómo se manifiesta la cultura estratégica en las políticas contemporáneas de seguridad y defensa de Turquía.

El estudio adopta un diseño de investigación cualitativo basado en el análisis documental. Se optó por el análisis documental porque permite un examen sistemático de los textos oficiales de política y permite a los investigadores identificar temas recurrentes, conceptos y prioridades estratégicas integrados en los documentos institucionales.

El conjunto de datos está compuesto por cuatro documentos oficiales que reflejan directamente el marco actual de la política de seguridad y defensa de Turquía: el Undécimo Plan de Desarrollo (2019-2023), el Duodécimo Plan de Desarrollo (2024-2028), el Informe de Actividades de 2020 del Ministerio de Defensa Nacional y el Informe de Actividades de 2023 del Ministerio de Defensa Nacional. Estos documentos se seleccionaron porque constituyen textos normativos de referencia que definen las prioridades nacionales, los objetivos de seguridad, las políticas de defensa y los enfoques institucionales ante los retos de seguridad.

El análisis se llevó a cabo mediante un análisis cualitativo de contenido. Los documentos se examinaron según las cuatro categorías temáticas derivadas de la literatura sobre cultura estratégica. Se prestó

especial atención a conceptos recurrentes como la supervivencia del Estado, la integridad territorial, la seguridad fronteriza, la disuasión, la lucha contra el terrorismo, la capacidad militar, el desarrollo de la industria de defensa, la independencia tecnológica y la ciberseguridad.

El proceso de codificación se centró en identificar narrativas de seguridad y prioridades políticas recurrentes en diferentes documentos y contextos institucionales. Mediante la comparación de documentos elaborados en distintos momentos y por diferentes instituciones estatales, el estudio pretendía poner de manifiesto tanto la continuidad como la adaptación dentro de la cultura estratégica de Turquía.

Los resultados demuestran que la concepción de la seguridad de Turquía está determinada en gran medida por una perspectiva holística y centrada en el Estado. Las percepciones de amenaza se construyen predominantemente en torno a la protección de la supervivencia del Estado, la soberanía nacional, la integridad territorial y la seguridad fronteriza. Los documentos analizados enmarcan sistemáticamente la seguridad como un desafío a largo plazo y multidimensional, más que como una preocupación política temporal.

Una de las conclusiones más significativas se refiere a la continuidad de las percepciones de amenaza. En los documentos examinados aparecen repetidamente referencias similares a la inestabilidad regional, la seguridad fronteriza, el terrorismo y las amenazas a la supervivencia nacional. Esta continuidad sugiere que las percepciones de seguridad están integradas en un marco institucionalizado que trasciende los acontecimientos políticos a corto plazo. Los resultados respaldan los argumentos sobre la cultura estratégica que hacen hincapié en la influencia duradera de las experiencias históricas y la memoria institucional en la política de seguridad.

El análisis revela también que las prioridades en materia de seguridad se mantienen relativamente estables en los distintos documentos políticos. La supervivencia del Estado, la integridad territorial, la protección de las fronteras y la lucha contra el terrorismo se perfilan sistemáticamente como las preocupaciones de seguridad más importantes. Sin embargo, los resultados también indican una expansión gradual de la agenda de seguridad. Los planes de desarrollo hacen cada vez más hincapié en la independencia tecnológica, la producción nacional de material de defensa, las tecnologías críticas y las capacidades de ciberseguridad. Esto sugiere que, si bien las preocupaciones de seguridad tradicionales siguen siendo predominantes, se están incorporando nuevos ámbitos de seguridad al marco estratégico más amplio de Turquía.

Otro hallazgo importante se refiere al papel del poder militar. La capacidad militar se presenta sistemáticamente como un instrumento legítimo y necesario de la seguridad nacional. Conceptos como la disuasión, la seguridad preventiva, la preparación y la defensa legítima se utilizan con frecuencia para justificar el mantenimiento y el desarrollo de la capacidad militar. El poder militar no se presenta como una herramienta política excepcional, sino más bien como un componente estructural de la política de seguridad nacional. Además, la capacidad militar está estrechamente relacionada con el desarrollo de la industria de defensa nacional y la autosuficiencia tecnológica, lo que pone de relieve la relación entre la seguridad y el desarrollo de capacidades nacionales a largo plazo.

Los resultados revelan también un alto grado de continuidad institucional. En los documentos publicados por diferentes instituciones y en distintos períodos se repiten conceptos de seguridad, objetivos estratégicos y prioridades políticas similares. Esta coherencia sugiere que la cultura estratégica funciona como un marco institucionalizado que configura la política de seguridad más allá de los actores políticos individuales o de las preferencias políticas temporales. Al mismo tiempo, el creciente énfasis en la ciberseguridad y las tecnologías avanzadas demuestra que la cultura estratégica es capaz de adaptarse y evolucionar en respuesta a los nuevos retos de seguridad.

El estudio concluye que las políticas de defensa y seguridad de Turquía no pueden explicarse únicamente a través de las amenazas contemporáneas o las capacidades materiales. Por el contrario, están determinadas por un marco cultural estratégico más amplio, arraigado en las experiencias históricas, la memoria institucional, las realidades geopolíticas y los supuestos de seguridad establecidos. La persistencia de percepciones de amenaza, prioridades de seguridad y preferencias militares similares en los documentos oficiales proporciona una sólida evidencia de la continuidad cultural estratégica dentro del marco de la política de seguridad de Turquía.

Los resultados indican además que la cultura estratégica sigue siendo una herramienta analítica útil para comprender tanto la continuidad como el cambio en la política de seguridad. Si bien las preocupaciones tradicionales, como la integridad territorial, la supervivencia del Estado y la lucha contra el terrorismo, siguen

dominando la agenda de seguridad, nuevas cuestiones —como la ciberseguridad, la autonomía tecnológica y las tecnologías críticas— se incorporan cada vez más al pensamiento sobre seguridad nacional.

El estudio contribuye a la literatura al examinar sistemáticamente la cultura estratégica a través de documentos oficiales contemporáneos, en lugar de centrarse exclusivamente en el comportamiento de la política exterior o en el discurso de las élites. No obstante, la investigación se limita al análisis documental y no incluye entrevistas, debates parlamentarios ni perspectivas de los responsables de la toma de decisiones. Estudios futuros podrían ampliar el alcance incorporando documentos institucionales adicionales, entrevistas a las élites y análisis comparativos con otros países. Dichas investigaciones proporcionarían una comprensión más exhaustiva de cómo evoluciona la cultura estratégica e influye en la política de seguridad en diferentes contextos.

Palabras clave: Cultura estratégica, política de seguridad, política de defensa, Turquía, análisis documental.

结构化摘要

安全与国防政策是国家界定、保护和维护其国家利益的最重要领域之一。尽管当代安全研究往往侧重于物质能力、军事力量和外部威胁，但战略文化理论认为，安全政策同样受到历史经验、制度记忆、共同假设以及根深蒂固的安全观念的影响。战略文化提供了一个分析框架，有助于解释为何面临相似安全环境的国家可能会采取不同的政策取向和安全实践。

由于其独特的地缘政治地位、历史经验以及长期存在的安全关切，土耳其是战略文化研究中的一个尤为具有代表性的案例。土耳其地处欧洲、亚洲和中东的交汇处，历史上一直面临着多种安全挑战，包括地区动荡、边境安全问题、恐怖主义以及地缘政治竞争。这些因素促成了土耳其独特安全认知的形成，这种认知至今仍持续影响着政策制定过程。

本研究旨在通过战略文化的视角审视土耳其的国防与安全政策，并识别官方政策文件中所反映的文化与制度模式。本研究并非仅关注政策结果或外部安全局势的发展，而是致力于揭示那些塑造威胁认知、安全优先事项、军事力量偏好及制度延续性的深层战略假设。通过这种方式，本研究借助官方国家文件对当代土耳其安全政策进行系统分析，为日益丰富的战略文化文献做出了贡献。

本研究立足于战略文化文献，该理论作为对安全政策纯粹现实主义解释的替代视角而兴起。该概念最初由斯奈德（Snyder）提出，随后由格雷（Gray）和约翰斯顿（Johnston）等学者进一步发展。战略文化指影响政治和军事精英如何感知安全威胁并确定适当应对措施的一套信念、价值观、历史经验、象征以及制度化假设。

格雷认为，战略文化为安全决策提供了更广阔的背景；而约翰斯顿则强调其在塑造武力使用偏好和安全行为方面的作用。战略文化并不意味着严格的决定论，而是建立了一个指导和约束政策选择的框架。从这一视角来看，国家并非仅仅对客观威胁作出反应，而是通过历史形成的安保认知来解读这些威胁。

土耳其的案例常被视为一种以国家为中心的安全传统，其特征在于对领土完整、国家主权、边境安全及国家存续的关切。先前的研究已突出了地缘政治现实、军事机构及历史经验对土耳其安全认知的影响。基于现有文献，本研究构建了一个由四个主题维度组成的分析框架：威胁认知、安全优先事项、军事力量的作用与合法性，以及制度连续性。通过这些主题，本研究旨在揭示战略文化如何体现在当代土耳其的安全与国防政策中。

本研究采用基于文献分析的定性研究设计。选择文献分析是因为它能够对官方政策文本进行系统性考察，并使研究者能够识别出嵌入在制度性文件中的反复出现的主题、概念和战略优先事项。

数据集由四份直接反映土耳其当代安全与国防政策框架的官方文件组成：《第十一个发展计划（2019-2023）》、《第十二个发展计划（2024-2028）》、《国防部2020年工作报告》以及《国防

部2023年工作报告》。选择这些文件是因为它们作为权威的政策文本，界定了国家优先事项、安全目标、国防政策以及应对安全挑战的制度性方法。

本研究采用定性内容分析法进行分析。根据战略文化文献中提炼出的四个主题类别对文件进行了考察。特别关注了诸如国家生存、领土完整、边境安全、威慑、反恐、军事能力、国防工业发展、技术独立和网络安全等反复出现的概念。编码过程侧重于识别不同文件和制度背景下反复出现的安全叙事和政策优先事项。通过比较不同时期及不同国家机构发布的文件，本研究旨在揭示土耳其战略文化中的连续性与适应性。

研究表明，土耳其的安全认知在很大程度上是由以国家为中心且整体性的视角所塑造的。威胁认知主要围绕保障国家生存、国家主权、领土完整和边境安全而构建。所分析的文件始终将安全视为一项长期且多维度的挑战，而非暂时的政策关切。

最重大的发现之一涉及威胁认知的连续性。在所考察的文件中，关于地区动荡、边境安全、恐怖主义以及国家生存威胁的类似表述反复出现。这种连续性表明，安全认知植根于一个超越短期政治发展的制度化框架之中。研究结果支持了那些强调历史经验和制度记忆对安全政策具有持久影响的战略文化论点。

分析还揭示，不同政策文件中的安全优先事项保持相对稳定。国家生存、领土完整、边境保护和反恐始终被列为最重要的安全关切。然而，研究结果同时也表明，安全议程正在逐步扩展。发展计划日益强调技术独立、国内国防生产、关键技术以及网络安全能力。这表明，尽管传统安全关切依然占据主导地位，但新的安全领域正被纳入土耳其更广泛的战略框架之中。

另一项重要发现涉及军事力量的作用。军事能力始终被视为国家安全的合法且必要的手段。威慑、预防性安全、战备和正当防卫等概念常被用来为维持和发展军事能力提供依据。军事力量并非被视为一种特殊政策工具，而是国家安全政策的结构性组成部分。此外，军事能力与国内国防工业的发展及技术自给自足密切相关，这凸显了安全与长期国家能力建设之间的关系。

研究结果还揭示了高度的制度连续性。不同机构在不同时期发布的文件中，反复出现相似的安全概念、战略目标和政策优先事项。这种一致性表明，战略文化作为一种制度化框架，在塑造安全政策方面发挥着作用，其影响超越了个别政治行为体或暂时的政策偏好。与此同时，对网络安全和先进技术的日益重视表明，战略文化能够根据新出现的安全挑战进行适应和演变。

研究得出结论：土耳其的国防与安全政策不能仅通过当代威胁或物质能力来解释。相反，这些政策是由一个更广泛的战略文化框架所塑造的，该框架植根于历史经验、制度记忆、地缘政治现实以及既定的安全假设。官方文件中类似的威胁认知、安全优先事项和军事偏好始终如一，这为土耳其安全政策框架内战略文化的连续性提供了有力证据。

研究结果进一步表明，战略文化仍是理解安全政策中连续性与变化的有效分析工具。尽管领土完整、国家存续和反恐等传统关切继续主导着安全议程，但网络安全、技术自主权和关键技术等新议题正日益被纳入国家安全思维。

本研究通过系统考察当代官方文件中的战略文化，而非仅关注外交政策行为或精英话语，为相关文献做出了贡献。不过，本研究仅限于文献分析，未涵盖访谈、议会辩论或决策者的观点。未来研究可通过纳入更多机构文件、精英访谈以及与其他国家的比较分析来拓展研究范围。此类研究将有助于更全面地理解战略文化如何在不同背景下演变并影响安全政策。

关键词：战略文化、安全政策、国防政策、土耳其、文献分析。

Структурированное Резюме

Политика в области безопасности и обороны входит в число наиболее значимых сфер, с помощью которых государства определяют, защищают и поддерживают свои национальные интересы. Хотя в современных исследованиях по вопросам безопасности часто делается акцент на материально-

техническом потенциале, военной мощи и внешних угрозах, подход, основанный на концепции стратегической культуры, утверждает, что на формирование политики в области безопасности также влияют исторический опыт, институциональная память, общие представления и глубоко укоренившиеся представления о безопасности. Стратегическая культура предоставляет аналитическую основу, которая помогает объяснить, почему государства, сталкивающиеся с схожими условиями безопасности, могут придерживаться различных политических предпочтений и практик в сфере безопасности.

Турция представляет собой особенно актуальный объект для исследований в области стратегической культуры благодаря своему уникальному геополитическому положению, историческому опыту и давним проблемам в сфере безопасности. Расположенная на стыке Европы, Азии и Ближнего Востока, Турция на протяжении истории сталкивалась с разнообразными вызовами в сфере безопасности, включая региональную нестабильность, проблемы безопасности границ, терроризм и геополитическую конкуренцию. Эти факторы способствовали формированию своеобразного понимания безопасности, которое продолжает влиять на процессы выработки политики.

Цель данного исследования — проанализировать политику Турции в области обороны и безопасности через призму стратегической культуры и выявить культурные и институциональные модели, отраженные в официальных программных документах. Вместо того чтобы сосредоточиваться исключительно на результатах политики или внешних событиях в сфере безопасности, исследование направлено на выявление лежащих в основе стратегических предположений, которые определяют восприятие угроз, приоритеты в области безопасности, предпочтения в отношении военной мощи и институциональную преемственность. Таким образом, данное исследование вносит вклад в растущую литературу по стратегической культуре, предлагая систематический анализ современной турецкой политики безопасности на основе официальных государственных документов.

Исследование опирается на литературу по стратегической культуре, которая возникла как альтернативная перспектива по сравнению с чисто реалистическими объяснениями политики безопасности. Это понятие было первоначально введено Снайдером, а впоследствии развито такими учеными, как Грей и Джонстон. Стратегическая культура обозначает совокупность убеждений, ценностей, исторического опыта, символов и институционализированных предположений, которые влияют на то, как политическая и военная элита воспринимает угрозы безопасности и определяет адекватные меры реагирования.

По мнению Грея, стратегическая культура обеспечивает более широкий контекст, в рамках которого принимаются решения в области безопасности, в то время как Джонстон подчеркивает ее роль в формировании предпочтений в отношении применения силы и поведения в сфере безопасности. Стратегическая культура не подразумевает строгого детерминизма; скорее, она создает рамки, которые направляют и ограничивают выбор политических решений. С этой точки зрения государства не просто реагируют на объективные угрозы, но интерпретируют эти угрозы через призму исторически сложившихся представлений о безопасности.

Пример Турции часто связывают с государственно-центричной традицией обеспечения безопасности, характеризующейся озабоченностью вопросами территориальной целостности, национального суверенитета, безопасности границ и выживания государства. В предыдущих исследованиях подчеркивалось влияние геополитических реалий, военных институтов и исторического опыта на представления Турции о безопасности. Опираясь на эту литературу, в настоящем исследовании разработана аналитическая концепция, состоящая из четырех тематических аспектов: восприятие угроз, приоритеты в области безопасности, роль и легитимность военной мощи, а также институциональная преемственность. Эти темы используются для выявления того, как стратегическая культура проявляется в современной турецкой политике в области безопасности и обороны.

В исследовании используется качественный подход, основанный на анализе документов. Анализ документов был выбран, поскольку он позволяет систематически изучать официальные политические тексты и выявлять повторяющиеся темы, концепции и стратегические приоритеты, заложенные в институциональных документах.

Набор данных состоит из четырех официальных документов, которые непосредственно отражают современные рамки политики Турции в области безопасности и обороны: Одиннадцатый

план развития (2019–2023 гг.), Двенадцатый план развития (2024–2028 гг.), Отчёт о деятельности Министерства национальной обороны за 2020 год и Отчёт о деятельности Министерства национальной обороны за 2023 год. Эти документы были выбраны, поскольку представляют собой авторитетные политические тексты, определяющие национальные приоритеты, цели в области безопасности, оборонную политику и институциональные подходы к вызовам в сфере безопасности.

Анализ проводился с помощью качественного контент-анализа. Документы изучались в соответствии с четырьмя тематическими категориями, выведенными из литературы по стратегической культуре. Особое внимание уделялось повторяющимся концепциям, таким как выживание государства, территориальная целостность, безопасность границ, сдерживание, борьба с терроризмом, военный потенциал, развитие оборонной промышленности, технологическая независимость и кибербезопасность. Процесс кодирования был сосредоточен на выявлении повторяющихся нарративов в области безопасности и приоритетов политики в различных документах и институциональных контекстах. Путем сравнения документов, подготовленных в разное время и различными государственными учреждениями, исследование ставило целью выявить как преемственность, так и адаптацию в рамках стратегической культуры Турции.

Полученные результаты показывают, что понимание вопросов безопасности в Турции в значительной степени определяется государственно-центричной и целостной перспективой. Восприятие угроз преимущественно строится вокруг защиты выживания государства, национального суверенитета, территориальной целостности и безопасности границ. В проанализированных документах безопасность последовательно позиционируется как долгосрочная и многоаспектная задача, а не как временная политическая проблема.

Один из наиболее значимых выводов касается преемственности восприятия угроз. Подобные упоминания о региональной нестабильности, безопасности границ, терроризме и угрозах национальному выживанию неоднократно встречаются во всех исследованных документах. Эта преемственность свидетельствует о том, что представления о безопасности укоренены в институционализированных рамках, выходящих за пределы краткосрочных политических событий. Полученные результаты подтверждают аргументы теории стратегической культуры, подчеркивающие устойчивое влияние исторического опыта и институциональной памяти на политику в области безопасности.

Анализ также показывает, что приоритеты в сфере безопасности остаются относительно стабильными в различных программных документах. Выживание государства, территориальная целостность, защита границ и борьба с терроризмом неизменно выделяются в качестве важнейших вопросов безопасности. Однако результаты также указывают на постепенное расширение повестки дня в области безопасности. В планах развития всё большее внимание уделяется технологической независимости, отечественному оборонному производству, критически важным технологиям и потенциалу в сфере кибербезопасности. Это свидетельствует о том, что, хотя традиционные вопросы безопасности по-прежнему доминируют, в более широкую стратегическую структуру Турции включаются новые сферы безопасности.

Ещё один важный вывод касается роли военной мощи. Военный потенциал последовательно представляется как легитимный и необходимый инструмент национальной безопасности. Такие концепции, как сдерживание, превентивная безопасность, боеготовность и законная оборона, часто используются для обоснования поддержания и развития военного потенциала. Военная мощь не представляется как исключительный инструмент политики, а скорее как структурный компонент политики национальной безопасности. Кроме того, военный потенциал тесно связан с развитием отечественной оборонной промышленности и технологической самодостаточностью, что подчеркивает взаимосвязь между безопасностью и долгосрочным укреплением национального потенциала.

Результаты исследования также свидетельствуют о высокой степени институциональной преемственности. Подобные концепции безопасности, стратегические цели и приоритеты политики повторяются в документах, публикуемых различными учреждениями и в разные периоды времени. Такая последовательность указывает на то, что стратегическая культура функционирует как институционализированная основа, формирующая политику безопасности независимо от отдельных политических деятелей или временных политических предпочтений. В то же время растущий акцент

ना кибербезопасности и передовых технологиях демонстрирует, что стратегическая культура способна адаптироваться и развиваться в ответ на возникающие вызовы в сфере безопасности.

В исследовании делается вывод о том, что политику Турции в области обороны и безопасности невозможно объяснить исключительно современными угрозами или материальными возможностями. Напротив, она формируется в рамках более широкой стратегической культурной системы, укорененной в историческом опыте, институциональной памяти, геополитических реалиях и устоявшихся представлениях о безопасности. Сохранение схожих представлений об угрозах, приоритетов в области безопасности и военных предпочтений в официальных документах служит убедительным свидетельством преемственности стратегической культуры в рамках политики безопасности Турции.

Полученные результаты также указывают на то, что стратегическая культура по-прежнему остается полезным аналитическим инструментом для понимания как преемственности, так и изменений в политике безопасности. Хотя традиционные проблемы, такие как территориальная целостность, выживание государства и борьба с терроризмом, по-прежнему доминируют в повестке дня в области безопасности, новые вопросы, включая кибербезопасность, технологическую автономию и критически важные технологии, все чаще включаются в концепцию национальной безопасности.

Данное исследование вносит вклад в научную литературу, систематически анализируя стратегическую культуру на основе современных официальных документов, а не сосредотачиваясь исключительно на поведении в области внешней политики или дискурсе элиты. Тем не менее, исследование ограничивается анализом документов и не включает интервью, парламентские дебаты или точки зрения лиц, принимающих решения. Будущие исследования могут расширить сферу охвата за счет включения дополнительных институциональных документов, интервью с представителями элиты и сравнительного анализа с другими странами. Такие исследования обеспечат более всестороннее понимание того, как стратегическая культура развивается и влияет на политику безопасности в различных контекстах.

Ключевые слова: стратегическая культура, политика безопасности, оборонная политика, Турция, анализ документов.

संरचित सारांश

सुरक्षा और रक्षा नीतियां उन सबसे महत्वपूर्ण क्षेत्रों में से हैं जिनके माध्यम से राज्य अपने राष्ट्रीय हितों को परिभाषित, संरक्षित और बनाए रखते हैं। यद्यपि समकालीन सुरक्षा अध्ययन अक्सर भौतिक क्षमताओं, सैन्य शक्ति और बाहरी खतरों पर जोर देते हैं, रणनीतिक संस्कृति दृष्टिकोण यह तर्क देता है कि सुरक्षा नीतियां ऐतिहासिक अनुभवों, संस्थागत स्मृति, साझा धारणाओं और सुरक्षा की गहराई से निहित धारणाओं से भी आकार लेती हैं। रणनीतिक संस्कृति एक विश्लेषणात्मक ढांचा प्रदान करती है जो यह समझने में मदद करती है कि समान सुरक्षा परिवेश का सामना करने वाले राज्य अलग-अलग नीति प्राथमिकताएं और सुरक्षा प्रथाएं क्यों अपना सकते हैं।

अपनी अनूठी भू-राजनीतिक स्थिति, ऐतिहासिक अनुभवों और लंबे समय से चली आ रही सुरक्षा चिंताओं के कारण तुर्की रणनीतिक संस्कृति अध्ययन के लिए एक विशेष रूप से प्रासंगिक मामला प्रस्तुत करता है। यूरोप, एशिया और मध्य पूर्व के संगम पर स्थित, तुर्की ने ऐतिहासिक रूप से क्षेत्रीय अस्थिरता, सीमा सुरक्षा चिंताओं, आतंकवाद और भू-राजनीतिक प्रतिस्पर्धा सहित विविध सुरक्षा चुनौतियों का सामना किया है। इन कारकों ने एक विशिष्ट सुरक्षा समझ के विकास में योगदान दिया है जो नीति-निर्माण प्रक्रियाओं को प्रभावित करना जारी रखती है।

इस अध्ययन का उद्देश्य तुर्की की रक्षा और सुरक्षा नीतियों की रणनीतिक संस्कृति के दृष्टिकोण से जांच करना और आधिकारिक नीति दस्तावेजों में परिलक्षित होने वाले सांस्कृतिक और संस्थागत पैटर्न की पहचान करना है। केवल नीति के परिणामों या बाहरी सुरक्षा घटनाक्रमों पर ध्यान केंद्रित करने के बजाय, यह अध्ययन उन अंतर्निहित रणनीतिक मान्यताओं को उजागर करना चाहता है जो खतरों की धारणाओं, सुरक्षा प्राथमिकताओं, सैन्य शक्ति की प्राथमिकताओं और संस्थागत निरंतरता को आकार देती हैं। ऐसा करने में, यह शोध आधिकारिक सरकारी दस्तावेजों के माध्यम से समकालीन तुर्की सुरक्षा नीति का एक व्यवस्थित विश्लेषण प्रदान करके रणनीतिक संस्कृति पर बढ़ते साहित्य में योगदान देता है।

यह अध्ययन रणनीतिक संस्कृति के साहित्य पर आधारित है, जो सुरक्षा नीति की विशुद्ध यथार्थवादी व्याख्याओं के एक वैकल्पिक दृष्टिकोण के रूप में उभरा। इस अवधारणा को शुरू में स्नाइडर द्वारा पेश किया गया था और बाद में ग्रे

और जॉनस्टन जैसे विद्वानों द्वारा विकसित किया गया। रणनीतिक संस्कृति का तात्पर्य विश्वासों, मूल्यों, ऐतिहासिक अनुभवों, प्रतीकों और संस्थागत मान्यताओं के उस समूह से है जो इस बात को प्रभावित करता है कि राजनीतिक और सैन्य अभिजात वर्ग सुरक्षा खतरों को कैसे देखता है और उचित प्रतिक्रियाएं कैसे निर्धारित करता है।

ग्रे के अनुसार, रणनीतिक संस्कृति उस व्यापक संदर्भ को प्रदान करती है जिसके भीतर सुरक्षा निर्णय लिए जाते हैं, जबकि जॉनस्टन बल के उपयोग और सुरक्षा व्यवहार के संबंध में प्राथमिकताओं को आकार देने में इसकी भूमिका पर जोर देते हैं। रणनीतिक संस्कृति का अर्थ कठोर नियतिवाद नहीं है; बल्कि, यह एक ऐसा ढांचा स्थापित करती है जो नीतिगत विकल्पों का मार्गदर्शन करता है और उन्हें सीमित भी करता है। इस दृष्टिकोण के तहत, राज्य केवल वस्तुनिष्ठ खतरों पर प्रतिक्रिया नहीं करते हैं, बल्कि उन खतरों की व्याख्या ऐतिहासिक रूप से विकसित सुरक्षा समझ के माध्यम से करते हैं।

तुर्की के मामले को अक्सर एक राज्य-केंद्रित सुरक्षा परंपरा से जोड़ा गया है, जिसकी विशेषता क्षेत्रीय अखंडता, राष्ट्रीय संप्रभुता, सीमा सुरक्षा और राज्य के अस्तित्व से संबंधित चिंताएं हैं। पिछले अध्ययनों ने भू-राजनीतिक वास्तविकताओं, सैन्य संस्थानों और ऐतिहासिक अनुभवों के तुर्की की सुरक्षा धारणाओं पर प्रभाव को उजागर किया है। इस साहित्य पर आधारित, वर्तमान अध्ययन एक विश्लेषणात्मक ढांचा विकसित करता है जिसमें चार विषयगत आयाम शामिल हैं: खतरे की धारणा, सुरक्षा प्राथमिकताएं, सैन्य शक्ति की भूमिका और वैधता, और संस्थागत निरंतरता।

इन विषयों का उपयोग यह पहचानने के लिए किया जाता है कि सामरिक संस्कृति समकालीन तुर्की सुरक्षा और रक्षा नीतियों में कैसे प्रकट होती है।

यह अध्ययन दस्तावेज़ विश्लेषण पर आधारित गुणात्मक अनुसंधान डिज़ाइन को अपनाता है। दस्तावेज़ विश्लेषण इसलिए चुना गया क्योंकि यह आधिकारिक नीति पाठों की व्यवस्थित जांच को सक्षम बनाता है और शोधकर्ताओं को संस्थागत दस्तावेज़ों में निहित बार-बार आने वाले विषयों, अवधारणाओं और सामरिक प्राथमिकताओं की पहचान करने की अनुमति देता है।

डेटासेट में चार आधिकारिक दस्तावेज़ शामिल हैं जो सीधे तौर पर तुर्की के समकालीन सुरक्षा और रक्षा नीति ढांचे को दर्शाते हैं: ग्यारहवीं विकास योजना (2019-2023), बारहवीं विकास योजना (2024-2028), राष्ट्रीय रक्षा मंत्रालय की 2020 गतिविधि रिपोर्ट, और राष्ट्रीय रक्षा मंत्रालय की 2023 गतिविधि रिपोर्ट।

इन दस्तावेज़ों को इसलिए चुना गया क्योंकि वे आधिकारिक नीति ग्रंथों का प्रतिनिधित्व करते हैं जो राष्ट्रीय प्राथमिकताओं, सुरक्षा उद्देश्यों, रक्षा नीतियों और सुरक्षा चुनौतियों के प्रति संस्थागत दृष्टिकोणों को परिभाषित करते हैं।

विश्लेषण गुणात्मक सामग्री विश्लेषण के माध्यम से किया गया था। दस्तावेज़ों की जांच रणनीतिक संस्कृति के साहित्य से प्राप्त चार विषयगत श्रेणियों के अनुसार की गई थी। राज्य का अस्तित्व, क्षेत्रीय अखंडता, सीमा सुरक्षा, निवारक क्षमता, आतंकवाद-रोधी, सैन्य क्षमता, रक्षा उद्योग का विकास, तकनीकी स्वतंत्रता और साइबर सुरक्षा जैसी बार-बार आने वाली अवधारणाओं पर विशेष ध्यान दिया गया था।

कोडिंग प्रक्रिया का ध्यान विभिन्न दस्तावेज़ों और संस्थागत संदर्भों में दोहराए जाने वाले सुरक्षा कथाओं और नीति प्राथमिकताओं की पहचान करने पर केंद्रित था। विभिन्न समयों पर और विभिन्न सरकारी संस्थानों द्वारा तैयार किए गए दस्तावेज़ों की तुलना करके, इस अध्ययन का उद्देश्य तुर्की की रणनीतिक संस्कृति के भीतर निरंतरता और अनुकूलन दोनों को उजागर करना था।

निष्कर्ष यह दर्शाते हैं कि तुर्की की सुरक्षा समझ काफी हद तक एक राज्य-केंद्रित और समग्र दृष्टिकोण से आकार लेती है। खतरे की धारणाएं मुख्य रूप से राज्य के अस्तित्व, राष्ट्रीय संप्रभुता, क्षेत्रीय अखंडता और सीमा सुरक्षा की रक्षा के इर्द-गिर्द बनी हैं। विश्लेषित दस्तावेज़ लगातार सुरक्षा को एक अस्थायी नीतिगत चिंता के बजाय एक दीर्घकालिक और बहुआयामी चुनौती के रूप में प्रस्तुत करते हैं।

सबसे महत्वपूर्ण निष्कर्षों में से एक खतरे की धारणाओं की निरंतरता से संबंधित है। क्षेत्रीय अस्थिरता, सीमा सुरक्षा, आतंकवाद और राष्ट्रीय अस्तित्व के लिए खतरों के समान संदर्भ जांचे गए दस्तावेज़ों में बार-बार दिखाई देते हैं। यह निरंतरता यह दर्शाती है कि सुरक्षा धारणाएं एक संस्थागत रूपरेखा के भीतर निहित हैं जो अल्पकालिक राजनीतिक घटनाक्रम से परे है। निष्कर्ष सुरक्षा नीति पर ऐतिहासिक अनुभवों और संस्थागत स्मृति के स्थायी प्रभाव पर जोर देने वाले रणनीतिक संस्कृति के तर्कों का समर्थन करते हैं।

विश्लेषण यह भी दर्शाता है कि विभिन्न नीति दस्तावेजों में सुरक्षा प्राथमिकताएं अपेक्षाकृत स्थिर रहती हैं। राज्य की अस्तित्व, क्षेत्रीय अखंडता, सीमा सुरक्षा और आतंकवाद-रोधी कार्रवाई लगातार सबसे महत्वपूर्ण सुरक्षा चिंताओं के रूप में उभरती हैं। हालाँकि, निष्कर्ष सुरक्षा एजेंडे के क्रमिक विस्तार को भी इंगित करते हैं। विकास योजनाओं में तेजी से तकनीकी स्वतंत्रता, घरेलू रक्षा उत्पादन, महत्वपूर्ण प्रौद्योगिकियों और साइबर सुरक्षा क्षमताओं पर जोर दिया जा रहा है। यह दर्शाता है कि जबकि पारंपरिक सुरक्षा चिंताएँ प्रमुख बनी हुई हैं, तुर्की के व्यापक रणनीतिक ढांचे में नए सुरक्षा क्षेत्रों को शामिल किया जा रहा है।

एक और महत्वपूर्ण निष्कर्ष सैन्य शक्ति की भूमिका से संबंधित है।

सैन्य क्षमता को लगातार राष्ट्रीय सुरक्षा के एक वैध और आवश्यक उपकरण के रूप में प्रस्तुत किया जाता है। निवारक, पूर्व निवारक सुरक्षा, तत्परता और वैध रक्षा जैसी अवधारणाओं का उपयोग अक्सर सैन्य क्षमता के रखरखाव और विकास को उचित ठहराने के लिए किया जाता है। सैन्य शक्ति को एक असाधारण नीतिगत उपकरण के रूप में नहीं बल्कि राष्ट्रीय सुरक्षा नीति के एक संरचनात्मक घटक के रूप में चित्रित किया गया है। इसके अलावा, सैन्य क्षमता घरेलू रक्षा उद्योग और तकनीकी आत्मनिर्भरता के विकास से निकटता से जुड़ी हुई है, जो सुरक्षा और दीर्घकालिक राष्ट्रीय क्षमता निर्माण के बीच संबंध को उजागर करती है।

निष्कर्ष यह भी दर्शाते हैं कि संस्थागत निरंतरता की एक मजबूत डिग्री है। विभिन्न संस्थानों द्वारा प्रकाशित दस्तावेजों में और विभिन्न अवधियों के दौरान समान सुरक्षा अवधारणाएँ, रणनीतिक उद्देश्य और नीति प्राथमिकताएँ दोहराई जाती हैं। यह निरंतरता यह दर्शाती है कि रणनीतिक संस्कृति एक संस्थागत रूपरेखा के रूप में कार्य करती है जो व्यक्तिगत राजनीतिक अभिनेताओं या अस्थायी नीति प्राथमिकताओं से परे सुरक्षा नीति को आकार देती है। साथ ही, साइबर सुरक्षा और उन्नत प्रौद्योगिकियों पर बढ़ता जोर यह दर्शाता है कि रणनीतिक संस्कृति उभरती सुरक्षा चुनौतियों के जवाब में अनुकूलन और विकास करने में सक्षम है।

अध्ययन का निष्कर्ष है कि तुर्की की रक्षा और सुरक्षा नीतियों की व्याख्या केवल समकालीन खतरों या भौतिक क्षमताओं से नहीं की जा सकती। इसके बजाय, वे ऐतिहासिक अनुभवों, संस्थागत स्मृति, भू-राजनीतिक वास्तविकताओं और स्थापित सुरक्षा मान्यताओं में निहित एक व्यापक रणनीतिक सांस्कृतिक ढांचे से आकार लेते हैं। आधिकारिक दस्तावेजों में समान खतरों की धारणाओं, सुरक्षा प्राथमिकताओं और सैन्य प्राथमिकताओं का लगातार बने रहना, तुर्की के सुरक्षा नीति ढांचे के भीतर रणनीतिक सांस्कृतिक निरंतरता का एक मजबूत प्रमाण प्रदान करता है।

निष्कर्ष आगे यह दर्शाते हैं कि सुरक्षा नीति में निरंतरता और परिवर्तन दोनों को समझने के लिए रणनीतिक संस्कृति एक उपयोगी विश्लेषणात्मक उपकरण बनी हुई है। जहाँ क्षेत्रीय अखंडता, राज्य की अस्तित्व, और आतंकवाद-रोधी जैसे पारंपरिक चिंताएँ सुरक्षा एजेंडे पर हावी हैं, वहीं साइबर सुरक्षा, तकनीकी स्वायत्तता, और महत्वपूर्ण प्रौद्योगिकियों सहित नए मुद्दों को राष्ट्रीय सुरक्षा की सोच में तेजी से शामिल किया जा रहा है।

यह अध्ययन विदेशी नीति व्यवहार या अभिजात वर्ग की विमर्श पर विशेष रूप से ध्यान केंद्रित करने के बजाय समकालीन आधिकारिक दस्तावेजों के माध्यम से रणनीतिक संस्कृति की व्यवस्थित रूप से जाँच करके साहित्य में योगदान देता है। फिर भी, यह शोध दस्तावेज़ विश्लेषण तक ही सीमित है और इसमें साक्षात्कार, संसदीय बहस, या निर्णय-निर्माताओं के दृष्टिकोण शामिल नहीं हैं। भविष्य के अध्ययन अतिरिक्त संस्थागत दस्तावेजों, अभिजात वर्ग के साक्षात्कारों, और अन्य देशों के साथ तुलनात्मक विश्लेषण को शामिल करके इसके दायरे का विस्तार कर सकते हैं। इस तरह का शोध यह समझने में अधिक व्यापक समझ प्रदान करेगा कि रणनीतिक संस्कृति कैसे विकसित होती है और विभिन्न संदर्भों में सुरक्षा नीति को कैसे प्रभावित करती है।

कीवर्ड: रणनीतिक संस्कृति, सुरक्षा नीति, रक्षा नीति, तुर्की, दस्तावेज़ विश्लेषण।

Yapılandırılmış Özet

Güvenlik ve savunma politikaları, devletlerin ulusal çıkarlarını tanımladığı, koruduğu ve sürdürdüğü en temel politika alanlarından biridir. Günümüz güvenlik çalışmalarında güvenlik politikaları çoğu zaman askeri kapasite, maddi güç unsurları ve dış tehditler üzerinden açıklanmaktadır. Buna karşılık stratejik kültür yaklaşımı, devletlerin güvenlik politikalarının yalnızca güncel tehditlere verilen tepkilerden ibaret olmadığını; tarihsel deneyimler, kurumsal hafıza, yerleşik güvenlik anlayışları ve ortak değerler tarafından da şekillendirildiğini ileri sürmektedir. Bu yaklaşım, benzer güvenlik ortamlarında bulunan devletlerin neden farklı güvenlik tercihleri geliştirdiğini açıklamaya imkân tanıyan önemli bir kuramsal çerçeve sunmaktadır.

Türkiye, sahip olduğu jeopolitik konum, tarihsel birikim ve uzun yıllara yayılan güvenlik sorunları nedeniyle stratejik kültür çalışmalarında dikkat çeken örneklerden biridir. Avrupa, Asya ve Orta Doğu'nun kesişim noktasında yer alan Türkiye; bölgesel istikrarsızlık, sınır güvenliği, terörizm ve jeopolitik rekabet gibi farklı güvenlik sorunlarıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu süreç, Türkiye'nin güvenlik anlayışının oluşumunda belirleyici olmuş ve güvenlik politikalarının şekillenmesinde etkisini günümüze kadar sürdürmüştür.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarını stratejik kültür perspektifinden incelemek ve resmî politika belgelerine yansıyan kültürel ve kurumsal örüntüleri ortaya koymaktır. Araştırma yalnızca güvenlik politikalarının sonuçlarına odaklanmamakta; tehdit algılarının, güvenlik önceliklerinin, askerî güce yüklenen rolün ve kurumsal sürekliliğin arkasındaki stratejik varsayımları açıklamayı hedeflemektedir. Bu yönüyle çalışma, Türkiye'nin güncel savunma ve güvenlik politikalarını resmî belgeler üzerinden sistematik biçimde inceleyerek stratejik kültür literatürüne katkı sunmaktadır.

Araştırmanın kuramsal temelini stratejik kültür literatürü oluşturmaktadır. Stratejik kültür kavramı ilk olarak Snyder tarafından ortaya konulmuş, daha sonra Gray ve Johnston tarafından geliştirilmiştir. Stratejik kültür; siyasal ve askerî karar alıcıların güvenlik tehditlerini algılama biçimlerini, güç kullanımına ilişkin tercihlerini ve güvenlik politikalarını etkileyen tarihsel deneyimler, değerler, semboller ve kurumsallaşmış varsayımlar bütünü olarak değerlendirilmektedir.

Gray'e göre stratejik kültür, güvenlik kararlarının alındığı genel çerçeveyi oluştururken; Johnston, stratejik kültürün güvenlik davranışlarını ve güç kullanımına ilişkin tercihleri şekillendirdiğini vurgulamaktadır. Bu yaklaşım, stratejik kültürü katı biçimde belirleyici bir unsur olarak değil; karar alma süreçlerini yönlendiren ve sınırlandıran bir çerçeve olarak ele almaktadır. Dolayısıyla devletler tehditlere yalnızca nesnel koşullar doğrultusunda tepki vermemekte; bu tehditleri tarihsel süreç içerisinde oluşan güvenlik anlayışları doğrultusunda yorumlamaktadır.

Türkiye örneğinde stratejik kültür, devlet merkezli güvenlik anlayışı, toprak bütünlüğü, ulusal egemenlik, sınır güvenliği ve devletin bekasına verilen önem çerçevesinde şekillenmektedir. Literatürde Türkiye'nin güvenlik algılarının oluşumunda jeopolitik konumun, tarihsel deneyimlerin ve askerî kurumların belirleyici olduğu vurgulanmaktadır. Bu çalışmada söz konusu literatürden hareketle tehdit algısı, güvenlik öncelikleri, askerî gücün rolü ve meşruiyeti ile kurumsal süreklilik olmak üzere dört temel analiz teması oluşturulmuş ve bu temalar üzerinden Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikaları değerlendirilmiştir.

Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş ve doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesi, resmî politika metinlerinin sistematik biçimde analiz edilmesine ve kurumsal belgelerde tekrar eden güvenlik anlayışlarının belirlenmesine imkân sağlaması nedeniyle tercih edilmiştir.

Araştırmanın veri setini Türkiye'nin güncel savunma ve güvenlik politikalarını doğrudan yansıtan dört temel belge oluşturmaktadır. Bunlar; On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), Millî Savunma Bakanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu ve Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporudur. Bu belgeler, ulusal güvenlik önceliklerini, savunma politikalarını ve kurumsal güvenlik yaklaşımını yansıtan temel resmî politika belgeleri olmaları nedeniyle araştırmaya dâhil edilmiştir.

Veriler nitel içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sürecinde stratejik kültür literatüründen hareketle oluşturulan dört ana tema esas alınmıştır. Kodlama sürecinde devletin bekası, toprak bütünlüğü, sınır güvenliği, caydırıcılık, terörle mücadele, askerî kapasite, savunma sanayii, teknolojik bağımsızlık ve siber güvenlik gibi tekrar eden kavramlar dikkate alınmıştır. Farklı dönemlerde ve farklı kurumlardan yayımlanan belgelerin karşılaştırılması yoluyla Türkiye'nin stratejik kültüründeki süreklilik ve değişim unsurları değerlendirilmiştir.

Araştırma bulguları, Türkiye'nin güvenlik anlayışının büyük ölçüde devlet merkezli ve bütüncül bir perspektif çerçevesinde şekillendiğini göstermektedir. İncelenen belgelerde tehdit algısının devletin bekası, ulusal egemenlik, toprak bütünlüğü ve sınır güvenliğinin korunması ekseninde oluşturulduğu görülmektedir. Güvenlik, geçici bir politika alanı olarak değil; uzun vadeli ve çok boyutlu bir mesele olarak ele alınmaktadır.

Araştırmanın önemli bulgularından biri, tehdit algılarındaki sürekliliktir. Bölgesel istikrarsızlık, sınır güvenliği, terörizm ve devletin varlığını tehdit eden unsurlar farklı dönemlere ait belgelerde benzer biçimde tekrar edilmektedir. Bu durum, güvenlik anlayışının kısa dönemli siyasal gelişmelerden ziyade kurumsallaşmış

bir çerçeve içerisinde şekillendiğini göstermektedir. Bulgular, tarihsel deneyimler ile kurumsal hafızanın güvenlik politikaları üzerindeki etkisini vurgulayan stratejik kültür yaklaşımını desteklemektedir.

Analiz sonuçları, güvenlik önceliklerinin de farklı belgelerde büyük ölçüde korunduğunu ortaya koymaktadır. Devletin bekası, toprak bütünlüğü, sınır güvenliği ve terörle mücadele güvenlik politikalarının temel öncelikleri arasında yer almaktadır. Bununla birlikte güvenlik gündeminin zaman içerisinde genişlediği de görülmektedir. Kalkınma planlarında teknolojik bağımsızlık, yerli savunma sanayii, kritik teknolojiler ve siber güvenlik gibi alanlara daha fazla önem verilmesi, Türkiye'nin güvenlik anlayışının yeni güvenlik alanlarını da kapsayacak biçimde geliştiğini göstermektedir.

Araştırmanın bir diğer önemli bulgusu askerî gücün güvenlik politikalarındaki konumuna ilişkindir. İncelenen belgelerde askerî kapasite, ulusal güvenliğin meşru ve vazgeçilmez unsurlarından biri olarak değerlendirilmektedir. Caydırıcılık, önleyici güvenlik, hazırlıklı olma ve meşru savunma gibi kavramlar askerî kapasitenin geliştirilmesini gerekçelendiren temel unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca askerî gücün savunma sanayiinin geliştirilmesi, teknolojik bağımsızlığın artırılması ve ulusal kapasitenin güçlendirilmesiyle birlikte ele alınması, güvenlik ile uzun vadeli kurumsal kapasite inşası arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır.

Araştırma bulguları aynı zamanda güvenlik politikalarında güçlü bir kurumsal sürekliliğin bulunduğunu göstermektedir. Benzer güvenlik kavramlarının, stratejik hedeflerin ve politika önceliklerinin farklı dönemlere ait resmî belgelerde tekrar edilmesi, stratejik kültürün güvenlik politikalarını bireysel siyasal tercihlerden bağımsız olarak şekillendiren kurumsal bir çerçeve oluşturduğunu göstermektedir. Bununla birlikte siber güvenlik ve ileri teknolojilere yönelik artan vurgu, stratejik kültürün yeni güvenlik koşullarına uyum sağlayabilen dinamik bir yapıya sahip olduğunu da ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak çalışma, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarının yalnızca güncel tehditler veya maddi güç unsurlarıyla açıklanamayacağını göstermektedir. Bu politikalar; tarihsel deneyimler, kurumsal hafıza, jeopolitik gerçeklikler ve yerleşik güvenlik anlayışları tarafından şekillenen daha geniş bir stratejik kültürel çerçeve içerisinde üretilmektedir. Resmî belgelerde tehdit algıları, güvenlik öncelikleri ve askerî güce ilişkin benzer vurguların süreklilik göstermesi, Türkiye'nin güvenlik politikalarında stratejik kültürün belirleyici rolünü ortaya koymaktadır.

Araştırma bulguları ayrıca stratejik kültür yaklaşımının, güvenlik politikalarında hem sürekliliği hem de değişimi açıklamada önemli bir analitik araç olmaya devam ettiğini göstermektedir. Toprak bütünlüğü, devletin bekası ve terörle mücadele gibi geleneksel güvenlik öncelikleri güvenlik gündemindeki belirleyici konumunu korurken; siber güvenlik, teknolojik bağımsızlık ve kritik teknolojiler gibi yeni güvenlik alanlarının da ulusal güvenlik anlayışına giderek daha fazla dâhil edildiği görülmektedir.

Araştırma ayrıca stratejik kültür yaklaşımının güvenlik politikalarındaki süreklilik ve değişimi açıklamada hâlen güçlü bir analitik araç olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte çalışma yalnızca doküman incelemesine dayanmaktadır. Parlamento tutanakları, karar alıcılarla yapılacak görüşmeler ve farklı ülkelerle karşılaştırmalı analizlerin gelecekteki araştırmalara dâhil edilmesi, stratejik kültürün güvenlik politikalarını nasıl şekillendirdiğinin daha kapsamlı biçimde ortaya konulmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Kültür, Güvenlik Politikası, Savunma Politikası, Türkiye, Doküman İncelemesi.

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

An Analysis of Türkiye's Defense and Security Policies from a Strategic Culture Perspective

Introduction

Since the end of the Cold War, growing criticism of explaining security and defence policies solely through material capabilities has led to increasing interest in the strategic culture approach within the field of international relations. States' threat perceptions, preferences regarding the use of force, and patterns of continuity in security policy are shaped not only by rational calculations of interest but also by historical experiences, institutional memory, and deeply embedded norms (Johnston, 1995, p. 33). From this perspective, strategic culture provides a complementary analytical framework for understanding how states formulate and implement their security and defence policies (see also Berger, 1998; Duffield, 1999). Indeed, the strategic culture literature argues that culture regained analytical significance in explaining national security policies after the Cold War. The strategic culture literature emphasises that culture regained importance in explaining national security policies after the Cold War. Katzenstein (1996) argues that security policies are shaped not only by material capabilities but also by norms and collective identities. According to Lantis, understanding continuity and change in security policy requires attention not only to material capabilities but also to identity, historical experience, and established norms (Lantis, 2002, pp. 87–88). This is also consistent with constructivist scholarship arguing that security policies are socially constructed (Wendt, 1992). This perspective is particularly relevant for countries such as Türkiye, where historical memory, geopolitical realities, and institutional continuity continue to shape security policy.

The concept of strategic culture was first introduced by Snyder (1977) in his study of Soviet nuclear strategy and was subsequently developed both conceptually and methodologically by scholars such as Gray (1981, 1999) and Johnston (1995). This approach argues that continuity in security policy cannot be explained solely by systemic pressures or immediate threats. Instead, it reflects the long-term influence of historical experience and institutionalized understandings of security. Strategic culture therefore seeks to explain how decision-makers define security, which policy instruments they regard as legitimate, and under what conditions they consider the use of military force appropriate (Gray, 1999, pp. 51–57). Booth (1979) argues that strategic preferences cannot be understood independently of national historical experiences and culturally embedded perspectives.

As a Eurasian country, Türkiye occupies a strategic position at the crossroads of Europe, Asia, and the Middle East. This geopolitical setting has made geography a central factor in shaping the country's security and defence policies (Coşkun, 2015, p. 11). Yeşiltaş (2013) argues that geopolitical vision constitutes one of the principal elements shaping Turkish foreign and security policy discourse. For this reason, Türkiye offers a particularly suitable case for examining security policy from a strategic culture perspective. The wars, territorial losses, and concerns over state survival experienced during the final period of the Ottoman Empire, together with the security

doctrine established during the Republican era, contributed to placing security at the centre of political decision-making in Türkiye (Bilgin, 2007, pp. 560–565; Aydın & Ereker, 2014, pp. 129–132). This historical legacy has continued to influence security policy throughout the Republican period, reinforcing the central role of military power and state capacity in national security.

The existing literature on Türkiye's defence and security policies has largely focused on foreign policy, civil–military relations, and regional security dynamics. Comparatively fewer studies have examined the underlying cognitive framework and enduring security understanding that shape these policies through the lens of strategic culture (Bilgin, 2007, pp. 559–563).

Against this background, this study examines Türkiye's defence and security policies from a strategic culture perspective. It analyses how threat perceptions, the role of military power, and security priorities are constructed through official strategy documents and institutional reports. Rather than focusing only on policy outcomes, the study seeks to uncover the institutional and cognitive foundations that shape these outcomes. Its main contribution lies in examining Türkiye's defence and security policies directly through official strategy documents and institutional reports. While previous research has generally approached strategic culture through foreign policy behaviour, civil–military relations, or security discourse, this study investigates how strategic culture is produced, institutionalized, and sustained within official policy documents. In doing so, it contributes to the strategic culture literature by offering a systematic analysis of contemporary Turkish security policy based on official state documents.

Methodologically, the study adopts a qualitative research design based on document analysis. The analysis draws upon key strategy documents, official reports, and institutional publications that shape Türkiye's defence and security policies. These documents are examined through four themes widely discussed in the strategic culture literature: continuity, threat perception, the legitimacy of military power, and institutional memory. By analysing these themes, the study aims to demonstrate that the patterns observed in Türkiye's defence and security policies reflect not only responses to contemporary security challenges but also the enduring influence of the country's strategic culture.

The Emergence of the Strategic Culture Concept and Major Approaches

The concept of strategic culture emerged in the field of international relations as an alternative perspective for explaining patterns of state behaviour in security and defence policy. It was first introduced by Snyder (1977) in his study of Soviet nuclear strategy, where he argued that strategic choices are shaped not only by material power balances but also by historical experience and deeply rooted patterns of thought. By challenging explanations based solely on the rational actor model, Snyder's work marked an important turning point in the literature (see also Desch, 1998).

The first generation of strategic culture scholarship largely viewed culture as a relatively stable factor shaping state behaviour. During this period, strategic culture was understood as a framework that produced distinctive national approaches to issues such as war, peace, deterrence, and the use of force (Gray, 1981, pp. 37–43). However, this perspective was later criticized for treating culture as overly deterministic and insufficiently responsive to change. Klein (1988) argues that strategic culture influences not only national strategic preferences but also alliance politics and power projection.

The second generation adopted a more flexible understanding of strategic culture and examined how cultural factors influence decision-making within specific historical and political contexts. Lock (2010) argues that second-generation strategic culture studies substantially improved the ability of the concept to explain change. Johnston (1995) defined strategic culture as a set of shared assumptions concerning threat perceptions, the use of force, and appropriate patterns of behaviour. He further argued that these assumptions can be examined empirically through official texts, political discourse, and military doctrines. This perspective has gained broad acceptance

because it offers a systematic way to analyse strategic culture using observable evidence. Poore (2003) emphasises that the relationship between strategic culture and strategic behaviour should be interpreted within its broader context. Despite these developments, debates continue regarding the conceptual boundaries and explanatory capacity of strategic culture. Nevertheless, debates concerning the conceptual boundaries and explanatory capacity of strategic culture continue (see also Bloomfield, 2012; Karaosmanoğlu, 2011; Lock, 2010; Sondhaus, 2006). Bloomfield (2012) argues that these debates call for a reconceptualisation rather than the abandonment of the concept. Körpe argues that strategic culture is closely associated with the security preferences of decision-makers and their approaches to the use of force. Accordingly, research on strategic culture should examine not only foreign policy behaviour but also decision-making processes and the cognitive frameworks of security elites (Körpe, 2016, pp. 149–150). This perspective is consistent with the present study, which analyses continuity in Türkiye's security understanding through official policy documents.

The Relationship Between Türkiye, Strategic Culture, and Security Policies

The strategic culture approach makes it possible to understand security policies not simply as responses to external threats but as practices shaped within particular historical and institutional contexts. From this perspective, security is viewed not as an objective condition but as a concept constructed by state elites and continually reproduced through official institutions and policy documents (Gray, 1999, pp. 64–67). In the Turkish context, history and geography function not only as objective conditions in defining security issues but also as key reference points shaping security discourse (see also Hale, 2013). This interpretation is also consistent with constructivist studies arguing that security culture constitutes a formative element in the development of security policies (Akıncı, 2017). Aydın (2003) argues that Türkiye's understanding of security has been shaped through the securitization of historical experiences and geopolitical location.

Main Characteristics of Türkiye's Strategic Culture

Türkiye's strategic culture has been shaped by historical experience, its geopolitical position, and a state-centric understanding of security. The territorial losses experienced during the final years of the Ottoman Empire, the establishment of the Republic, and Türkiye's long-standing interaction with unstable neighbouring regions have contributed to a security perspective in which the protection and survival of the state occupy a central place. Consequently, Türkiye's security policies have traditionally been framed around state survival, the preservation of territorial integrity, and the elimination of external threats (Bilgin, 2007, pp. 560–565). Bilgin (2005) demonstrates that security discourse in Türkiye is not limited to military threats but is also shaped by processes of identity formation, modernization, state-building, and Westernization. This assessment indicates that conceptions of security cannot be examined independently of historical and political debates over identity. Williams (2007) argues that security discourses shape threat perceptions through symbolic power. Another important dimension of Türkiye's understanding of security is that it developed for a long period within a Western-oriented foreign and security policy framework (see also Bozdağlıoğlu, 2003). According to Bilgin (2009), Türkiye's Western-oriented foreign policy represented not merely a choice of alliance but also one of the principal means through which security and state identity were reproduced. The assumption that geopolitical location directly and immutably determines security policies should be approached critically. Kirişci (2009) argues that despite the growing importance of economic interdependence and regional engagement, security priorities have remained central to Turkey's foreign policy decision-making. Bilgin (2012) argues that Türkiye's geopolitics should be understood not merely as a geographical reality but as a security narrative produced and continually reinterpreted by policymakers. From this perspective, geopolitical location constitutes less a fixed determinant of strategic culture than a discursive framework through which security preferences are interpreted and given meaning. From this perspective, geopolitical location constitutes less a fixed determinant of strategic culture than a discursive framework through which

security preferences are interpreted (see also Akhmetov, 2018; Atmaca & Torun, 2022; Yeşiltaş, 2013; Mufti, 2009).

The literature identifies several defining characteristics of Türkiye's strategic culture, including a strong state tradition, a persistent perception of external threats, the central role attributed to military power, and institutional continuity in security affairs (Aydın & Ereker, 2014, pp. 129–132). Mufti (2009) argues that Turkish strategic culture combines traditions of caution with a willingness to employ military power when necessary. Longhurst (2004) argues that strategic culture is not entirely static but may evolve through institutional learning processes. Meyer (2005) argues that strategic culture may evolve through common security norms and institutional interaction. Karaosmanoğlu (2000) argues that historical experience, a strong state tradition, and the institutional position of the Turkish Armed Forces have been decisive in shaping Türkiye's national security culture. Within this framework, military power has been regarded not merely as an operational instrument for countering external threats but also as one of the fundamental institutions safeguarding state continuity and national unity. The institutionalization of the concept of national security led security to be treated not merely as a military issue but as a comprehensive matter of state that also influenced the sphere of political decision-making. Kier (1997) demonstrates that military doctrines are shaped not only by operational requirements but also by organisational and cultural norms. Cizre (2003) argues that the concept of national security in Türkiye acquired a broad political and institutional meaning and that military authority long played an influential role in defining the boundaries of the security domain. Although this approach helps explain the historical weight of military institutions in Türkiye's security culture, it does not imply that security policies have been determined exclusively by military actors. These characteristics influence not only foreign policy choices but also the formulation and implementation of defence and security policies. Understanding Türkiye's contemporary security policies therefore requires consideration of this broader strategic cultural background. At the same time, Türkiye's strategic culture cannot be understood solely through its state-centred conception of security. The multidimensional nature of national security should also be taken into account. As Çaycı (2016, pp. 3328–3329) argues, national security extends beyond military defence and internal security to encompass political, economic, technological, social, and institutional dimensions. This broader perspective helps explain why issues such as technological capability, economic resilience, and institutional capacity have become increasingly visible components of Türkiye's defence and security policies alongside military strength.

One of the clearest indicators of the explanatory value of strategic culture is the persistence of security policy preferences, even during periods of crisis. The significance attached to military power, the conditions under which the use of force is considered legitimate, and the prioritization of security threats are generally rooted in long-established cultural patterns rather than short-term developments. This makes official policy documents and institutional texts particularly valuable sources for analysing defence and security policies.

The strategic culture literature treats these documents not merely as policy outputs but also as texts that reveal how the state conceptualizes security. Defence strategies, security documents, and official reports are therefore regarded as primary sources that reflect threat perceptions, policy priorities, and the instruments considered legitimate in pursuing national security objectives (Johnston, 1995, pp. 39–43).

Within the framework of Türkiye's security policy, safeguarding national interests and preserving territorial integrity constitute both strategic objectives and essential conditions for regional stability (Onay, 2025, pp. 104–106). Likewise, Coşkun (2015, p. 8) argues that the emphasis placed on maintaining and strengthening national unity has become an important source of Türkiye's external security policy. Indeed, Türkiye's foreign and security policies should not be considered in isolation from their cultural and historical context (Aydın & Ereker, 2014, p. 129).

Academic studies on Türkiye's defence and security policies have generally focused on foreign policy orientations, civil–military relations, and regional security dynamics. Bilgin (2007) argues that security has historically been understood through a state-centred perspective in Türkiye and that this understanding has been reproduced through official discourse. Accordingly, security has not been reduced solely to military threats; rather, military power has consistently been positioned as one of the principal instruments of security policy. Similarly, Türkiye's proactive defence posture and its approach to cross-border security have frequently been interpreted as reflections of enduring strategic cultural patterns. Legro (1995) demonstrates that military behaviour is significantly constrained by institutional norms.

Collectively, these studies demonstrate that Türkiye's security policies cannot be explained solely by contemporary developments. Instead, they are shaped by historical experience, institutional structures, and deeply rooted security understandings. However, much of the existing literature approaches strategic culture only indirectly and pays relatively limited attention to the systematic analysis of official strategy documents and institutional reports. A growing body of scholarship demonstrates that foreign policy preferences are shaped not only by changes in the international system but also by decision-makers' worldviews and perceptions of regional identity. Robins (2003) argues that regional security dynamics became increasingly prominent in Turkish foreign policy after the Cold War. Altunışık (2009) argues that the different orientations of Türkiye's Middle East policy are closely linked to how policymakers interpret both the region and Türkiye's regional role. The balance established between Western alliance relations and the security dynamics of Türkiye's immediate neighbourhood also constitutes an important area of debate in its regional security approach. Oğuzlu (2008) argues that Türkiye's growing interest in the Middle East did not signify a complete departure from the West; rather, regional dynamics became increasingly prominent in its security and foreign policy priorities. This transformation indicates that continuity and change in Türkiye's strategic culture should be examined simultaneously. More recently, Türkiye's foreign and security policy has exhibited a tendency toward greater strategic autonomy, a more multidimensional orientation, and a more visible use of military capabilities. Haugom (2019) argues that although the Erdoğan era has witnessed significant changes in the international orientation of Turkish foreign policy, these changes should not be interpreted as a complete departure from Türkiye's traditional security concerns. One of the key concepts underpinning this new orientation is strategic autonomy. Similarly, Lesser (2010) argues that while Turkey's security strategy has adapted to changing regional conditions, its core strategic priorities have remained largely consistent. Similarly, Kardaş (2013) emphasises that Türkiye's role as a regional power has become increasingly visible within the changing international system. Kutlay and Öniş (2021) argue that Türkiye has sought to pursue a more autonomous course within the changing international order, while emphasizing that this pursuit should be assessed alongside emerging forms of dependency and constraints on national capacity. The localization of the defence industry, the strengthening of domestic capabilities in critical technologies, and the development of flexible relations with a diverse range of actors may be regarded as the principal manifestations of this quest for strategic autonomy. Accordingly, Türkiye's contemporary security policies can be interpreted through the interaction between the preservation of long-standing security priorities and the expansion of its technological and strategic capabilities.

Studies that examine Türkiye's defence and security policies directly through official strategy documents and institutional reports within a strategic culture framework remain relatively limited. Yet these documents constitute primary sources that clearly reflect the state's threat perceptions, its understanding of security, and the role assigned to military power. This study therefore examines the principal official documents shaping Türkiye's defence and security policies from a strategic culture perspective. In doing so, it seeks both to contribute to the strategic culture literature through the Turkish case and to make visible the cognitive and institutional continuities underlying Türkiye's defence and security policies.

The study adopts a qualitative research design. Since its primary objective is to identify the strategic cultural factors shaping Türkiye's defence and security policies, a research design based on document analysis was considered more appropriate than quantitative measurement techniques. Given that strategic culture is expressed through historically and institutionally constructed elements such as threat perceptions, accepted patterns of behaviour, and established assumptions about security, qualitative methods provide a more suitable framework for examining these dynamics.

Document analysis is widely recognised as a qualitative research method that enables the systematic examination of written materials relevant to the phenomenon under investigation (Bowen, 2009, p. 27). Documents are understood not merely as sources of information but also as social artefacts that produce and reproduce institutional meanings (Prior, 2003). This approach is also consistent with the constructivist approach, which argues that the meanings and interests related to security policies are constructed through political discourses. Weldes (1996) argues that security interests are not objectively given but are constructed through political discourses. Documents were treated not merely as texts carrying information but also as social documents that produce and reproduce particular institutional meanings (see also Kamalak & Keser, 2022; Keser, 2020; Keser & Kamalak, 2024). Accordingly, this study employs document analysis to examine strategy documents and institutional reports reflecting the state's understanding of security. The documents were selected through purposive sampling, with preference given to official and institutional texts that explicitly reflect the state's threat perceptions, security priorities, and defence policies. They were analysed not only as policy outputs but also as documents revealing how security is conceptualised and which instruments are regarded as legitimate.

The dataset consists of four principal documents: the Eleventh Development Plan (2019–2023), the Twelfth Development Plan (2024–2028), the Ministry of National Defence 2020 Activity Report, and the Ministry of National Defence 2023 Activity Report. These documents were selected because they are authoritative and up-to-date policy texts that directly reflect Türkiye's understanding of security, defence priorities, and threat perceptions. Their publication in different periods and by different state institutions also makes it possible to examine both continuity and change in Türkiye's security policy from a comparative perspective.

Table 1. Documents Included in the Analysis

Document	Institution	Period	Reason for Selection
Eleventh Development Plan	Presidency of the Republic of Türkiye, Presidency of Strategy and Budget	2019–2023	To identify the strategic objectives guiding Türkiye's defence and security policies
Twelfth Development Plan	Presidency of the Republic of Türkiye, Presidency of Strategy and Budget	2024–2028	To reflect current security priorities and defence policy orientations
Ministry of National Defence Activity Report	Ministry of National Defence	2020	To examine institutional security practices and policy priorities
Ministry of National Defence Activity Report	Ministry of National Defence	2023	To analyse continuity and change in Türkiye's security understanding

Source: Prepared by the author.

The documents were analysed using a qualitative content analysis approach. The analysis was guided by the key themes identified in the strategic culture literature, while the thematic framework was further refined through recurring patterns and indicators identified in the documents themselves. The analytical process was carried out in three stages. First, all documents were read thoroughly to identify recurring concepts, themes, and emphases related to security and defence. Second, these findings were organised according to the thematic categories derived from the strategic

culture literature. Finally, the results were compared across documents in order to identify and interpret the strategic cultural patterns reflected in Türkiye's defence and security policies.

During the coding process, the documents were examined in detail to identify recurring concepts associated with security policy. These concepts were subsequently classified under four overarching themes developed on the basis of the strategic culture literature. References to state survival, border security, counter-terrorism, and regional instability were coded under the theme of threat perception, whereas concepts such as the defence industry, cybersecurity, and technological autonomy were grouped under the theme of security priorities. This procedure enabled a systematic analysis of recurring security narratives across the selected documents.

Particular attention was given to four analytical dimensions: the construction of threat perceptions, the hierarchy of security priorities, the role and legitimacy of military power, and institutional continuity in security policy. These themes were derived primarily from the works of Johnston (1995) and Gray (1999), both of whom conceptualise strategic culture as a set of shared assumptions regarding threat perceptions and appropriate patterns of security behaviour.

Analytical Framework: Indicators of Strategic Culture

To examine the influence of strategic culture on Türkiye's defence and security policies, the official documents included in this study were analysed through a thematic framework derived from the strategic culture literature. The analytical framework was developed on the basis of the conceptual discussions presented in the literature review and was further supported by recurring themes and patterns identified during the document analysis.

Within this framework, strategic culture is understood in terms of how the state defines security, prioritises threats, and legitimises particular policy instruments. Accordingly, the analysis is organised around four principal themes and a set of related indicators.

The analytical framework was applied to four official policy documents: the Eleventh Development Plan (2019–2023), the Twelfth Development Plan (2024–2028), the Ministry of National Defence 2020 Activity Report, and the Ministry of National Defence 2023 Activity Report. These documents were selected because they directly reflect Türkiye's understanding of security, its defence priorities, and its perceptions of security threats. Throughout the analysis, recurring security narratives and strategic priorities were identified and systematically classified according to the thematic framework.

Table 2. Themes and Indicators Used in the Strategic Culture Analysis

Main Theme	Description	Indicators Identified in the Documents
Threat Perception	How the state defines and interprets security threats	Distinction between internal and external threats; emphasis on the security environment; references to regional instability
Security Priorities	The main areas on which security policy is focused	State survival; border security; counter-terrorism; deterrence
Role of Military Power	The position of military instruments within security policy	Central role of military power; legitimacy of cross-border operations; deterrent capability
Institutional Continuity	Continuity in the state's understanding of security	Recurring threat perceptions; repeated strategic objectives; long-term security orientation

Source: Prepared by the author.

The themes presented in Table 2 were derived not only from the theoretical literature but also from recurring concepts and security narratives identified in the documents examined. In

particular, references to state survival, border security, counter-terrorism, deterrence, strengthening defence capabilities, and institutional coordination appeared consistently across the selected documents and were therefore treated as key indicators of strategic culture. Accordingly, the analytical categories are grounded both in the conceptual framework of the strategic culture literature and in the empirical findings obtained from the document analysis.

The selected themes correspond closely to the principal dimensions commonly employed in the strategic culture literature to explain state behaviour. Johnston (1995) defines strategic culture as a set of shared assumptions concerning threat perceptions and appropriate patterns of behaviour, whereas Gray (1999) argues that continuity in security policy should be understood within its broader cultural context. Drawing on these perspectives, the analytical framework developed in this study provides a systematic basis for examining the cognitive foundations underlying Türkiye's defence and security policies.

Throughout the document analysis, each document was examined according to these thematic categories, with particular attention given to recurring concepts, dominant narratives, and policy priorities. This approach made it possible to analyse security policy not only in terms of its substantive content but also through the strategic cultural assumptions that shape and sustain it.

The analytical framework developed for this study therefore provides a systematic means of examining the strategic cultural foundations of Türkiye's defence and security policies. Based on the widely accepted view in the literature that strategic culture is reflected in threat perceptions, security priorities, and understandings of the use of force, the selected themes served as the principal analytical lens for interpreting official strategy documents and institutional reports. Consequently, these documents were treated not merely as policy outputs but as institutional texts that reveal how the Turkish state conceptualises security.

Finally, the document-based approach adopted in this research makes it possible to demonstrate that the patterns observed in Türkiye's defence and security policies cannot be explained solely by immediate developments or short-term political circumstances. Rather, they reflect the enduring influence of historical experience and institutionalised understandings of security. By providing a consistent thematic framework, the analysis also enables systematic comparison across documents produced by different institutions and during different periods, thereby revealing both continuity and changing emphases in Türkiye's security policy.

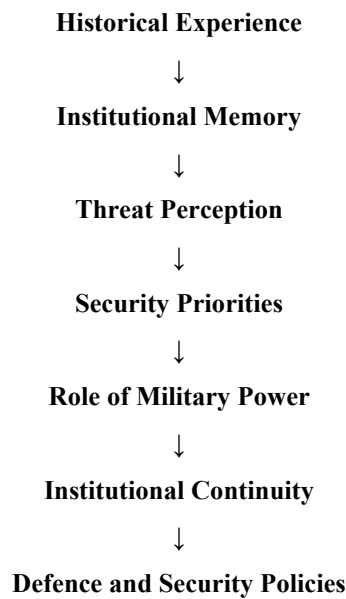

Figure 1. The Continuity Structure of Strategic Culture in Türkiye's Security Policies
Source: Prepared by the author.

Figure 1 illustrates the conceptual flow of strategic cultural continuity observed in the official documents examined in this study. The analysis shows that historical experience and institutional memory play an important role in shaping threat perceptions, which in turn influence security priorities, the positioning of military power, and institutional continuity. The figure therefore represents not only a theoretical model but also an analytical relationship derived from the findings of the study.

Findings

This section analyses the four documents that constitute the dataset of the study—the Eleventh Development Plan (2019–2023), the Twelfth Development Plan (2024–2028), the Ministry of National Defence 2020 Activity Report, and the Ministry of National Defence 2023 Activity Report—within the framework of strategic culture. The findings obtained through document analysis and qualitative content analysis are discussed under four main themes: the construction of threat perception, the determination of security priorities, the role of military power, and institutional continuity.

The documents examined indicate that security in Türkiye's defence and security policies is conceptualised not only as a response to immediate threats but also through historical experience, geographical position, institutional memory, and established understandings of security. While the Ministry of National Defence activity reports place particular emphasis on the changing security environment, growing risks and threats, border security, and counter-terrorism, the development plans treat the defence industry, technological capacity, cybersecurity, and the expansion of domestic capabilities as complementary elements of security policy (Presidency of Strategy and Budget, 2019, pp. 12, 93; Presidency of Strategy and Budget, 2023, pp. 108–109; Ministry of National Defence, 2021, Minister's Foreword; Ministry of National Defence, 2024, p. i). Against this background, the following subsections discuss how strategic culture becomes visible in Türkiye's defence and security policies through document-based evidence.

The Construction of Threat Perception

An examination of the official documents on Türkiye's defence and security policies shows that threat perception is largely organised around state survival, sovereignty, and the protection of territorial integrity. The Ministry of National Defence 2020 Activity Report notes the increase in risks, threats, and dangers at both global and regional levels, while also stressing Türkiye's responsibility to protect its rights and interests on land, at sea, and in the air (Ministry of National Defence, 2021, p. 5). Similarly, the Ministry of National Defence 2023 Activity Report describes the security environment as one that is constantly changing due to developments in Türkiye's immediate neighbourhood and identifies the elimination of threats to state survival as a core security priority (Ministry of National Defence, 2024, p. i). This emphasis is also explicit in recent official documents. The Ministry of National Defence 2023 Activity Report states: "In this process, as the Ministry of National Defence, we continue our activities with proactive and new approaches and strategies in order to eliminate all threats and dangers directed against our survival." (Ministry of National Defence, 2024, p. i). This statement shows that state survival remains one of the central reference points in Türkiye's understanding of security. It also suggests that threats are approached through a holistic framework rather than through a strict distinction between internal and external sources of insecurity.

The documents frequently refer to Türkiye's geopolitical position and the threats arising from its surrounding environment. This reflects an understanding of security as an area requiring constant vigilance and preparedness rather than a temporary policy concern.

In the strategic culture literature, such emphases are understood as cultural codes through which states justify and interpret threats by drawing on historical experience and geographical narratives (Gray, 1999, p. 51). This understanding is also clearly visible in the activity reports. The Ministry of National Defence 2020 Activity Report frames operations in northern Iraq and activities in northern Syria in terms of border security and counter-terrorism. Likewise, the 2023 report presents the protection of border security and the continuation of counter-terrorism efforts as essential requirements of the contemporary security environment (Ministry of National Defence, 2021, pp. 5–6; Ministry of National Defence, 2024, p. i). This indicates an established security understanding in which threats are considered capable of emerging not only within national borders but also in cross-border areas.

The security strategy literature also suggests that threat perception should not be limited to identifying existing risks but should be assessed together with the state's objectives, capabilities, and surrounding conditions. Küçükşahin et al. define the identification of risks and threats in security strategy as a process of determining the factors that may hinder the achievement of state objectives and developing measures against them (Küçükşahin et al., 2008, p. 9). From this perspective, the construction of Türkiye's threat perception around border security, counter-terrorism, and regional instability reveals how strategic culture shapes the hierarchy of security priorities.

Another notable feature of the documents is the multidimensional way in which threats are defined. Terrorism, border security, regional instability, and, increasingly, cybersecurity are all treated as components of the security agenda (Presidency of Strategy and Budget, 2023, pp. 108–110). Terrorism, border insecurity, regional conflict, and non-state actors are presented in official texts as interconnected sources of threat. This demonstrates that security is not reduced solely to external military threats, although military capability continues to be positioned as one of the principal instruments for responding to them. This finding is consistent with the argument that strategic culture shapes threat perceptions not simply through objective risks but through cognitive frameworks that prioritise particular security concerns (Johnston, 1995).

A further characteristic of threat construction is the state-centric nature of security. Concepts such as individual security, societal security, and human security receive relatively limited attention

in the documents examined, while state survival and institutional continuity remain the primary referents of security. This reflects the historically central position of the state in Türkiye's security understanding and the continued reproduction of this perspective through official texts (Bilgin, 2007).

At the same time, the documents show that threat perceptions have not changed entirely over time but have remained organised around a relatively stable set of concepts. References to environmental threats, the risk of external intervention, and regional instability recur across documents produced in different periods. This continuity illustrates the enduring dimension of strategic culture and suggests that security policies are shaped by an established framework of threat perception rather than by short-term reactions alone.

The development plans further demonstrate that threat perception is not confined to military risks. While the Eleventh Development Plan identifies the strengthening of domestic and national capacity in the defence industry as a strategic objective, the Twelfth Development Plan places greater emphasis on cybersecurity, the protection of critical infrastructure, and reducing dependence on external sources in high-technology sectors (Presidency of Strategy and Budget, 2019, pp. 93–95; Presidency of Strategy and Budget, 2023, pp. 108–110). This development shows that Türkiye's threat perception has gradually expanded to include new domains of security.

Taken together, these findings indicate that threat perception in Türkiye's defence and security policies is not merely a reflection of the current security environment. It is constructed within a broader strategic cultural framework shaped by historical experience, geographical position, and institutional memory. This framework also provides the basis for the findings on security priorities and the role of military power discussed in the following sections.

The Determination of Security Priorities

The sustainability of defence capacity and the strategic position of the defence industry stand out as central considerations in the determination of security priorities. In official planning documents, the relationship between security and development is established through the treatment of the defence industry alongside technological autonomy and deterrent capability (Presidency of Strategy and Budget, 2019). This indicates that security has become a normative policy field and a central point of reference influencing other policy areas. The recurrence of similar security priorities across documents from different periods suggests that strategic culture performs a stabilising function in security policy. This continuity is also visible in the development plans. The Eleventh Development Plan identifies increasing domestic production in the defence industry, reducing external dependence in critical technologies, and strengthening national capacity in defence systems as major objectives (Presidency of Strategy and Budget, 2019, pp. 93–95). Similarly, the Twelfth Development Plan defines the enhancement of the defence industry's global competitiveness, high-technology production, and cybersecurity capacity as important components of security policy (Presidency of Strategy and Budget, 2023, pp. 108–110).

Official strategy documents and institutional reports on Türkiye's defence and security policies show that security priorities are organised hierarchically around a number of recurring themes. Although security is treated as a broad policy field, certain issues are consistently prioritised and largely preserved over time. This pattern suggests that security policy is shaped less by temporary perceptions of threat than by established strategic preferences.

The most prominent priority in the documents is the survival of the state and the protection of territorial integrity. Political stability, sovereignty, and institutional continuity are presented as the ultimate objectives of defence policy. Security is therefore understood not merely as a set of measures adopted in response to specific threats, but as a comprehensive political field concerned with ensuring the continued existence of the state. In the strategic culture literature, this kind of approach is

associated with the transformation of security into a normative priority and a central reference point guiding other policy domains (Gray, 1999, p. 68). This understanding is reflected in the Ministry of National Defence 2023 Activity Report through its emphasis on “eliminating all threats and dangers directed against state survival” (Ministry of National Defence, 2024, p. i). The statement demonstrates the central position of state survival within Türkiye's hierarchy of security priorities.

The documents also attach particular importance to border security and the preservation of regional stability. Conflict zones and unstable regions surrounding Türkiye are repeatedly highlighted in official security discourse. Security policy is consequently defined through an expanded security space that includes threats developing beyond national borders. This indicates that security is understood not only as a defensive response but also within a preventive and proactive framework. The Ministry of National Defence 2020 Activity Report presents operations in northern Iraq and military activities in northern Syria in the context of border security and counter-terrorism, while the protection of national borders is identified as a core security priority (Ministry of National Defence, 2021, pp. 5–6). A similar emphasis continues in the 2023 report, which states that border security is maintained in accordance with the principle that “the border is sacred” (Ministry of National Defence, 2024, p. i). The report makes this priority explicit through the statement: “Ensuring the security of our borders with the understanding that ‘the border is sacred’...” (Ministry of National Defence, 2024, p. i). This wording shows that border security is treated not merely as an operational matter but as one of the enduring priorities of Türkiye's strategic culture.

Counter-terrorism also occupies a central place among Türkiye's security priorities. Official documents define terrorism not only as an internal security risk but also as a multidimensional threat with external connections and regional consequences. Counter-terrorism is therefore presented as a security field in which military, political, and institutional instruments are used together. This reflects a strategic cultural understanding of security that is multidimensional yet strongly state-centred (Johnston, 1995). The activity reports frame counter-terrorism not simply as an area of military activity but as a core national security priority. The centrality of operations against the PKK, Daesh, and other terrorist organisations demonstrates the close relationship between threat perception and the hierarchy of security priorities (Ministry of National Defence, 2021, p. 5; Ministry of National Defence, 2024, p. i). This emphasis is explicit in the statement that the Ministry continues its “fight against all terrorist organisations, particularly the PKK/KCK-PYD/YPG, FETÖ, and Daesh” (Ministry of National Defence, 2021, p. 5). The statement reflects the central position of counter-terrorism within Türkiye's institutional understanding of security.

The emphasis placed on the defence industry further shows that security priorities are not confined to military capability alone. The documents connect security policy with economic capacity, technology, and defence production. Strengthening defence capacity and increasing domestic production in the defence industry are treated as essential elements of sustainable security. This approach reflects the view that security should be achieved not only through military operations but also through long-term capacity building. The Twelfth Development Plan accordingly sets out objectives relating to the expansion of defence exports, the development of domestic solutions in critical technologies, and the strengthening of national capabilities in cybersecurity (Presidency of Strategy and Budget, 2023, pp. 108–110). From a strategic culture perspective, this indicates that the structural and institutional dimensions of security are increasingly prioritised.

Recent scholarship likewise argues that Türkiye's security policy is evolving towards a multidimensional framework supported not only by military capacity but also by technology, the defence industry, artificial intelligence, cybersecurity, and international cooperation (Onay, 2025, pp. 104–106). When considered together with the growing emphasis on the defence industry, critical technologies, and cybersecurity in the development plans, this trend suggests that Türkiye's security priorities are increasingly organised around technological capacity and strategic autonomy.

Another important finding is the persistence of these priorities across documents from different periods. The continued emphasis on state survival, border security, counter-terrorism, and deterrence shows that security policy remains structured around a relatively stable set of priorities despite changing conditions. This continuity suggests that strategic culture provides a stabilising framework for Türkiye's security policy.

Taken together, these findings indicate that Türkiye's defence and security priorities are not determined arbitrarily. Rather, they are organised within a strategic cultural hierarchy shaped by historical experience and an institutionalised understanding of security. The following section examines the role attributed to military power in implementing these priorities and the ways in which this role is legitimised

The Role and Legitimacy of Military Power

In official defence policy documents, the role of military power is generally justified through the concepts of deterrence and preventive security. The legitimacy of the use of force is linked to core security priorities such as border security and counter-terrorism. This framing positions military capacity as a structural component of security policy rather than as an exceptional instrument (Ministry of National Defence, 2024, pp. 30–31).

Military power is not treated solely in operational terms. It is also closely associated with long-term capacity building. The Eleventh Development Plan identifies increasing domestic production in the defence industry, reducing dependence on external sources in critical technologies, and developing national defence systems as key objectives (Presidency of Strategy and Budget, 2019, pp. 93–95). Similarly, the Twelfth Development Plan places the development of high-technology production capacity in the defence industry and the strengthening of national capabilities in strategic sectors among the principal components of security policy (Presidency of Strategy and Budget, 2023, pp. 108–110).

Official texts frequently justify the role of military power through notions such as “preventive security” and “legitimate defence.” The use of similar concepts across documents produced by different institutions suggests that military power is treated as a normal and acceptable instrument of security policy. This supports the argument that strategic culture provides a normative framework that helps define which forms of behaviour are considered legitimate (Johnston, 1995, pp. 59–61). The Ministry of National Defence 2023 Activity Report reinforces this point by describing the Turkish Armed Forces as an effective, deterrent, and respected force (Ministry of National Defence, 2024, p. i). Within Türkiye's strategic culture, military power is understood not only as a means of defence but also as one of the principal instruments for protecting national interests. Its central place in security policy is stated explicitly in the activity reports: “To protect our country's rights, interests, and concerns on land, at sea, and in the air, whatever the cost...” (Ministry of National Defence, 2021, p. 5). This wording highlights the central position of military power within Türkiye's strategic culture and shows that military capacity is regarded as an essential instrument for safeguarding national interests.

Another important feature of the documents is that the legitimacy of military force is closely tied to recognised security priorities. Border security, counter-terrorism, and the preservation of regional stability are presented as the principal grounds for the use of military power. Military operations are therefore justified through an emphasis on their defensive and preventive character, producing a discourse in which the use of force appears necessary and unavoidable. As Johnston (1995) argues, strategic culture shapes such discourses by defining which forms of action are regarded as appropriate and legitimate. In both the 2020 and 2023 activity reports, cross-border military operations are discussed in relation to counter-terrorism and border security and are

presented as necessary measures for the protection of national security (Ministry of National Defence, 2021, pp. 5–6; Ministry of National Defence, 2024, p. i).

The sustainability of military power is associated not only with personnel and operational readiness but also with technological and industrial infrastructure. The development plans treat higher levels of domestic production in the defence industry, the advancement of critical technologies, and support for national defence systems as integral components of security capacity (Presidency of Strategy and Budget, 2019, pp. 93–95; Presidency of Strategy and Budget, 2023, pp. 108–110). This approach suggests that military power is viewed not merely as an instrument used against immediate threats but also as a long-term form of state capacity.

The documents do not draw a clear separation between the role of military power and civilian policy domains. Although security policy is presented within a comprehensive framework combining military and civilian instruments, military capacity remains one of its defining elements (see also Buzan, Wæver, & de Wilde, 1998). This pattern suggests that the historically central position of military power in Türkiye's security understanding continues to be reproduced through official policy documents (Bilgin, 2007, p. 567).

Taken together, the documents indicate that military power in Türkiye's defence and security policies is not simply an operational choice. Rather, it is a structural element shaped by strategic culture and legitimised through institutional discourse.

Institutional Continuity and the Understanding of Security

A comparative reading of the official documents published in different periods reveals a strong degree of institutional continuity in Türkiye's understanding of security. The repeated emphasis on risk, threat, border security, counter-terrorism, and deterrence in the Ministry of National Defence Activity Reports for 2020 and 2023 suggests that security policy has been maintained around a relatively stable set of institutional priorities (Ministry of National Defence, 2021, pp. 5–6; Ministry of National Defence, 2024, p. i). This continuity indicates that security policy is shaped not only by changing political circumstances but also by institutionalised understandings of security.

The official strategy documents and institutional reports examined in this study further demonstrate that continuity is reflected in both the language and substance of Türkiye's security policy. Similar patterns in security discourse, policy priorities, and definitions of threats across documents published in different periods suggest that security policy is embedded within an established strategic cultural framework rather than being driven solely by short-term political developments.

The persistence of key security concepts and recurring themes throughout the documents highlights the influence of institutional memory on security policy. References to state survival, territorial integrity, perceptions of regional threats, and the strengthening of military capability are repeated consistently across documents produced in different periods, pointing to a stable security understanding.

The Eleventh Development Plan identifies the development of domestic and national capacity in the defence industry as a strategic objective (Presidency of Strategy and Budget, 2019, pp. 93–95). The Twelfth Development Plan maintains the same strategic direction while placing greater emphasis on high-technology production, cybersecurity, and strategic autonomy (Presidency of Strategy and Budget, 2023, pp. 108–110). Likewise, the continued emphasis on border security, counter-terrorism, and deterrence in the Ministry of National Defence Activity Reports of 2020 and 2023 provides clear evidence of institutional continuity in Türkiye's security policy (Ministry of National Defence, 2021, pp. 5–6; Ministry of National Defence, 2024, p. i). These findings suggest that security policy cannot be understood solely through changes in government or short-term

political priorities but should instead be interpreted within the broader context of institutionalised security understandings. The repeated references to border security, counter-terrorism, deterrence, and state survival across both activity reports further reinforce this conclusion.

Institutional continuity is evident not only in threat perceptions and security priorities but also in the way security itself is conceptualised. Throughout the documents, security is consistently presented as a long-term and enduring policy domain rather than as a temporary response to immediate risks. Instead of focusing primarily on short-term challenges, the documents emphasise the need for sustainable security strategies. This finding is consistent with Gray's (1999, pp. 55–58) argument that continuity in security policy is rooted in established habits and deeply embedded strategic traditions.

Another dimension of institutional continuity is the consistency of security discourse across different state institutions. Similar security priorities appear in documents relating to national security, defence, foreign policy, and national development, indicating that the understanding of security has become institutionalised across different areas of government. Security is therefore presented not as the responsibility of a single institution but as a comprehensive state policy. As Johnston (1995) argues, strategic culture shapes decision-making indirectly yet effectively through precisely this kind of institutional consistency.

The institutionalisation of Türkiye's national security understanding has also been supported by the National Security Council (MGK). According to Torun, the MGK has remained one of the central institutions within Türkiye's national security system. Although its legal status and functions have evolved over time, it has continued to play a significant role in national security decision-making in both domestic and foreign policy (Torun, 2017, pp. 42–43). This demonstrates that continuity in security policy is maintained primarily through institutional mechanisms and established security understandings rather than through individual political actors.

At the same time, the documents do not suggest that Türkiye's understanding of security is entirely resistant to change. Although new concepts and emerging security issues have gradually been incorporated into official policy, these developments appear to complement rather than fundamentally transform the existing security framework. This finding supports the view that strategic culture should not be understood as a rigid or deterministic concept but as one that allows adaptation within relatively stable boundaries.

Overall, the findings indicate that institutional continuity remains a defining characteristic of Türkiye's defence and security policies and that this continuity is reinforced by the country's strategic culture. The persistence of a state-centred understanding of security, the enduring role of military power, and the consistency of threat perceptions across official documents all suggest that strategic culture provides a robust analytical framework for understanding Türkiye's security policy.

Discussion

The findings of this study demonstrate that Türkiye's defence and security policies can be meaningfully interpreted through the perspective of strategic culture. The analysis of the Eleventh Development Plan (2019–2023), the Twelfth Development Plan (2024–2028), the Ministry of National Defence 2020 Activity Report, and the Ministry of National Defence 2023 Activity Report indicates that Türkiye's understanding of security is shaped not only by contemporary threats but also by historical experience, institutional memory, and established security assumptions. This finding is consistent with the strategic culture literature, which emphasises continuity in state behaviour and security policy (Gray, 1999, pp. 55–58; Johnston, 1995, pp. 46–48).

The findings concerning threat perception show that Türkiye adopts a state-centred and comprehensive understanding of security. The fact that threats are framed within a broad security

context, without drawing a strict distinction between internal and external threats, is consistent with Bilgin's (2007) argument that security in Türkiye has historically been constructed around the concept of state survival. This suggests that strategic culture shapes threat perception not simply through objective risks but also through historically and geographically embedded interpretations of security. This finding is consistent with Aydın's (2003) argument that history and geography play a significant role in shaping the definition of security issues in Türkiye. At the same time, these geographical factors should not be regarded as immutable determinants but rather as geopolitical narratives that are interpreted and continually reconstructed by security actors (Bilgin, 2012).

The findings regarding security priorities also support the core assumptions of the strategic culture literature. The continued emphasis on state survival, border security, and counter-terrorism demonstrates that security functions as a normative policy priority rather than merely a response to immediate challenges. As Gray (1999) argues, strategic culture influences policy by defining which security issues are regarded as vital. In the Turkish case, the persistence of these priorities over time points to a strong sense of continuity in security policy. This continuity is reflected in the development plans through objectives such as strengthening the defence industry, enhancing technological autonomy, and expanding cybersecurity capabilities (Presidency of Strategy and Budget, 2019, pp. 93–95; Presidency of Strategy and Budget, 2023, pp. 108–110). The objectives of developing the defence industry, reducing external dependence in critical technologies, and strengthening national capabilities can be associated with Türkiye's pursuit of strategic autonomy. However, as Kutlay and Öniş (2021) emphasize, strategic autonomy should be understood not as absolute independence but rather as an effort to expand room for manoeuvre within evolving patterns of interdependence.

The findings concerning the role of military power further illustrate the way strategic culture shapes accepted patterns of behaviour. Official documents consistently justify military power in terms of deterrence, preventive security, and legitimate defence, suggesting that the use of force is regarded as a normal and legitimate component of security policy rather than as an exceptional measure. This finding corresponds closely with Johnston's (1995) understanding of strategic culture as a set of shared assumptions that shapes perceptions of legitimate and appropriate policy instruments. The Ministry of National Defence Activity Reports reinforce this interpretation by consistently portraying the Turkish Armed Forces as an effective, deterrent, and ready force (Ministry of National Defence, 2021, p. 5; Ministry of National Defence, 2024, p. i). This finding is consistent with Karaosmanoğlu's (2000) observation that the Turkish Armed Forces have historically occupied a central position in Türkiye's national security culture. It also supports Cizre's (2003) argument that security has evolved into a political and institutional structure extending beyond the military domain. However, since the dataset used in this study does not allow for a direct examination of the transformation of civil–military relations, the findings should be interpreted as being limited to the place of military capacity within official security discourse rather than the political position of military institutions.

Perhaps the most significant finding of this study is the strong degree of institutional continuity evident in Türkiye's understanding of security. Similar security narratives, policy priorities, and threat definitions recur across documents published by different institutions and during different periods. This suggests that strategic culture is institutionalised rather than being dependent on individual political actors or short-term policy preferences. The findings therefore support approaches that conceptualise strategic culture not only as a discursive construct but also as an institutional framework shaping security policy over time (Gray, 1999). In the Turkish case, the consistency observed across institutions and policy documents indicates that strategic culture performs a stabilising function within the policy-making process.

The findings also suggest that Türkiye's strategic culture extends beyond foreign policy behaviour to encompass institutional continuity, the reproduction of threat perceptions, and the legitimacy of military power (see also Balcı, 2019; Hale, 2013). Erdağ's (2014, pp. 53–54) interpretation of Türkiye's strategic culture highlights that it should not be understood simply as a fixed historical legacy but as a dynamic framework that is continually reinterpreted in response to changing regional conditions. Consistent with Johnston's (1995) argument that strategic culture constrains and guides change rather than determining it completely, the findings do not support the view that Türkiye's strategic culture is entirely resistant to transformation. The growing emphasis on cybersecurity, critical technologies, and digital capabilities demonstrates that the existing strategic framework is capable of adapting to emerging security challenges while preserving its fundamental characteristics.

One of the principal contributions of this study lies in its systematic examination of Türkiye's strategic culture through contemporary official policy documents. By analysing the Development Plans together with the Ministry of National Defence Activity Reports, the study provides an integrated assessment of both continuity and change within Türkiye's security understanding. The findings demonstrate that strategic culture is not merely a discursive concept but also an analytical framework that helps explain the formation of security priorities, the legitimisation of military power, and the persistence of institutional continuity. At the same time, the increasing prominence of cybersecurity, critical technologies, and digital capabilities in recent policy documents indicates that Türkiye's strategic culture should be understood as an adaptive rather than a static framework, capable of evolving while maintaining its core principles.

Conclusion

This study examined Türkiye's defence and security policies through the perspective of strategic culture and analysed the intellectual and institutional continuities underlying these policies. The document analysis of the Eleventh Development Plan (2019–2023), the Twelfth Development Plan (2024–2028), the Ministry of National Defence 2020 Activity Report, and the Ministry of National Defence 2023 Activity Report demonstrates that Türkiye's understanding of security is shaped not only by responses to contemporary threats but also by historical experience, geopolitical realities, institutional memory, and established security assumptions.

The findings indicate that threat perception is constructed within a state-centred and comprehensive understanding of security. The absence of a strict distinction between internal and external threats suggests that security policy is grounded in an enduring strategic framework rather than in short-term reactions to changing circumstances. Likewise, the analysis shows that core security priorities—including state survival, territorial integrity, border security, and counter-terrorism—have remained largely consistent across official documents published in different periods. At the same time, the growing emphasis on technological capacity, the defence industry, and institutional capability demonstrates that security is increasingly understood as a multidimensional policy domain.

The findings concerning military power reveal that it occupies a central and structural position within Türkiye's security policy. The consistent justification of military capability through the concepts of deterrence, preventive security, and legitimate defence suggests that the use of force is regarded as a normal and necessary component of national security policy. Furthermore, the recurrence of similar security narratives across documents produced by different institutions and at different times provides strong evidence of institutional continuity in Türkiye's understanding of security.

Overall, the findings confirm that the strategic culture approach offers a useful analytical framework for explaining Türkiye's defence and security policies. The continuity of threat

perceptions, the persistence of security priorities, and the institutional legitimisation of military power all indicate that strategic culture continues to shape policy preferences. At the same time, the increasing prominence of cybersecurity, critical technologies, and digital capabilities demonstrates that Türkiye's strategic culture is not static but possesses the capacity to adapt to emerging security challenges while preserving its fundamental characteristics.

One of the principal contributions of this study is its systematic examination of Türkiye's strategic culture through contemporary official policy documents. By analysing the Development Plans together with the Ministry of National Defence Activity Reports, the study provides an integrated assessment of both continuity and change within Türkiye's security understanding. Nevertheless, this study has several limitations. Since the analysis is confined to four official documents, it does not encompass the full range of institutional texts concerning Türkiye's security policies. Moreover, because the study relies on qualitative document analysis, the views of decision-makers, parliamentary debates, leadership discourses, and the practical outcomes of these policies were not examined directly. Future research could provide a more comprehensive assessment of the dynamics of continuity and change in Türkiye's strategic culture by incorporating strategy documents issued by different institutions, interviews with decision-makers, and comparative country cases.

In conclusion, this study demonstrates that Türkiye's defence and security policies cannot be understood solely as responses to contemporary security challenges. Rather, they are embedded within a broader strategic cultural framework shaped by historical experience, institutional memory, and enduring understandings of security.

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

Türkiye'nin Savunma ve Güvenlik Politikalarının Stratejik Kültür Perspektifinden Analizi

Giriş

Soğuk Savaş sonrası dönemde güvenlik ve savunma politikalarının yalnızca maddi güç unsurlarıyla açıklanmasının yetersiz kaldığına yönelik tartışmalar, stratejik kültür yaklaşımının uluslararası ilişkiler literatüründe giderek daha fazla önem kazanmasına yol açmıştır. Devletlerin tehdit algıları, güç kullanma tercihleri ve güvenlik politikalarındaki süreklilikler, yalnızca rasyonel çıkar hesaplarıyla değil; tarihsel deneyimler, kurumsal hafıza ve yerleşik normlar çerçevesinde şekillenen daha derin zihinsel yapılarla da ilişkilendirilmektedir (Johnston, 1995, s. 33). Bu bağlamda stratejik kültür, devletlerin güvenlik ve savunma alanındaki davranışlarını anlamada tamamlayıcı bir analitik çerçeve sunmaktadır (ayrıca bkz. Berger, 1998; Duffield, 1999). Nitekim stratejik kültür literatüründe kültürün, Soğuk Savaş sonrası dönemde ulusal güvenlik politikalarını açıklamada yeniden önem kazandığı vurgulanmaktadır. Katzenstein (1996), güvenlik politikalarının yalnızca maddi güç unsurlarıyla değil, normlar ve kimlik tarafından da şekillendiğini ileri sürmektedir. Lantis'e göre stratejik kültür, devletlerin güvenlik politikalarındaki süreklilikleri ve değişimleri anlamada yalnızca maddi güç unsurlarına değil, kimlik, tarihsel deneyim ve yerleşik normlara da bakılması gerektiğini göstermektedir (Lantis, 2002, s. 87-88). Keza, güvenlik politikalarının ve devlet çıkarlarının toplumsal etkileşim süreçlerinde inşa edildiğini savunan konstrüktivist literatürle de uyumludur (Wendt, 1992). Bu yaklaşım, Türkiye gibi güvenlik politikalarında tarihsel hafıza, jeopolitik konum ve kurumsal sürekliliğin güçlü biçimde hissedildiği ülkeler için özellikle açıklayıcıdır.

Stratejik kültür kavramı, ilk olarak Snyder'ın (1977) Sovyet nükleer stratejisine ilişkin çalışmasında ortaya atılmış; daha sonra Gray (1981, 1999) ve Johnston (1995) gibi yazarlar tarafından kavramsal ve metodolojik açıdan geliştirilmiştir. Bu yaklaşım, devletlerin güvenlik politikalarında gözlemlenen sürekliliklerin, yalnızca sistemik baskılar ya da anlık tehditler tarafından değil, uzun erimli tarihsel deneyimler ve kurumsallaşmış güvenlik anlayışları tarafından da belirlendiğini savunur. Dolayısıyla stratejik kültür, karar alıcıların güvenliği nasıl tanımladıkları, hangi araçları meşru gördükleri ve askerî gücü hangi koşullarda kullanmayı tercih ettikleri sorularına yanıt aramaktadır (Gray, 1999, s. 51-57). Booth (1979), stratejik tercihlerin ulusal tarihsel deneyimler ve kültürel bakış açılarından bağımsız değerlendirilemeyeceğini savunmaktadır.

Bir Avrasya ülkesi olarak Türkiye, Avrupa, Asya ve Orta Doğu arasında stratejik bir geçiş noktasında yer almakta ve bu özelliği nedeniyle güvenlik politikalarında jeopolitik unsurlar önemli bir rol oynamaktadır (Coşkun, 2015, s. 11). Yeşiltaş (2013), Türkiye'nin jeopolitik vizyonunun dış politika ve güvenlik söylemlerini şekillendiren temel unsurlardan biri olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikaları, stratejik kültür perspektifi açısından incelenmeye elverişli bir örnek sunmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde yaşanan savaşlar, toprak kayıpları ve devletin varlığını koruma kaygıları ile Cumhuriyet döneminde

şekillenen güvenlik anlayışı, Türkiye'de güvenliğin merkezi bir siyasal mesele olarak konumlanmasına katkıda bulunmuştur (Bilgin, 2007, s. 560-565; Aydın ve Ereker, 2014, s. 129-132). Bu tarihsel miras, Cumhuriyet dönemi boyunca güvenlik politikalarının şekillenmesinde etkisini sürdürmüştür; askerî güç ve devlet kapasitesi güvenliğin temel unsurları arasında yer almıştır.

Türkiye'de savunma ve güvenlik politikalarına ilişkin akademik çalışmalar, büyük ölçüde dış politika analizleri, asker-sivil ilişkileri ya da bölgesel güvenlik dinamikleri etrafında yoğunlaşmıştır. Bununla birlikte, bu politikaların ardındaki zihinsel çerçevenin ve süreklilik gösteren güvenlik anlayışının stratejik kültür yaklaşımıyla sistematik biçimde ele alındığı çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir (Bilgin, 2007, s. 559-563).

Bu çalışma, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarını stratejik kültür yaklaşımı çerçevesinde analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, Türkiye'nin güvenlik anlayışında öne çıkan tehdit algıları, askerî gücün rolü ve güvenlik önceliklerinin nasıl kurgulandığı, resmî strateji belgeleri ve kurumsal raporlar üzerinden incelenmektedir. Bu yönüyle çalışma, güvenlik politikalarını yalnızca sonuçlar üzerinden değil, bu sonuçları mümkün kılan zihinsel ve kurumsal arka plan üzerinden değerlendirmeyi hedeflemektedir. Çalışmanın özgün yönü, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarını doğrudan resmî strateji belgeleri ve kurumsal raporlar üzerinden incelemesidir. Mevcut literatürde stratejik kültür çoğunlukla dış politika tercihleri, asker-sivil ilişkileri veya güvenlik söylemleri üzerinden ele alınırken, bu araştırma güvenlik anlayışının kurumsal belgelerde nasıl üretildiğini ve sürdürüldüğünü ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu yönüyle çalışma, stratejik kültürün Türkiye örneğinde resmî politika metinleri üzerinden sistematik biçimde analiz edilmesine katkı sunmaktadır.

Yöntemsel olarak araştırma, nitel araştırma desenine dayanmaktadır. Doküman incelemesi yöntemi kapsamında Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarını şekillendiren temel strateji belgeleri, resmî raporlar ve kurumsal yayınlar analiz edilmiştir. Belgeler, stratejik kültür literatüründe öne çıkan süreklilik, tehdit algısı, askerî gücün meşruiyeti ve kurumsal hafıza temaları çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarında gözlemlenen tercihlerin yalnızca güncel gelişmelerin değil, yerleşik stratejik kültürel unsurların da ürünü olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Stratejik Kültür Kavramının Ortaya Çıkışı ve Temel Yaklaşımlar

Stratejik kültür kavramı, uluslararası ilişkiler literatüründe devletlerin güvenlik ve savunma politikalarındaki davranış kalıplarını açıklamaya yönelik alternatif bir yaklaşım olarak ortaya çıkmıştır. Kavram ilk kez Snyder'ın (1977) Sovyetler Birliği'nin nükleer stratejisini analiz ettiği çalışmada kullanılmış ve stratejik tercihlerin yalnızca maddi güç dengeleriyle değil, tarihsel deneyimler ve yerleşik düşünce kalıplarıyla da şekillendiğini ileri sürmüştür. Bu noktada, rasyonel aktör varsayımına dayalı açıklamaların sınırlılıklarına dikkat çekmesi bakımından literatürde önemli bir kırılma noktası oluşturmuştur (ayrıca bkz. Desch, 1998).

Stratejik kültür literatürünün ilk kuşağı, kültürü devlet davranışlarını büyük ölçüde belirleyen sabit bir değişken olarak ele almıştır. Bu dönemde stratejik kültür, savaş, barış, caydırıcılık ve güç kullanımı gibi konularda devletlere özgü "ulusal tarzlar" üreten bir çerçeve olarak değerlendirilmiştir (Gray, 1981, s. 37-43) fakat bu durum, kültürün değişime kapalı ve determinist biçimde ele alındığı yönünde eleştirilere de maruz kalmıştır. Klein (1988), stratejik kültürün yalnızca ulusal tercihleri değil, ittifak ilişkileri ve güç projeksiyonunu da etkileyen bir unsur olduğunu ileri sürmektedir.

İkinci kuşak çalışmalar ise stratejik kültürü daha esnek bir analitik araç olarak ele almış; kültürel unsurların karar alma süreçleri üzerindeki etkisini, bağlamsal ve yorumlayıcı bir perspektifle incelemiştir. Lock (2010), ikinci kuşak stratejik kültür çalışmalarının kültürel değişimi açıklama kapasitesini önemli ölçüde geliştirdiğini ifade etmektedir. Johnston (1995), stratejik kültürü "tehdit

algıları, güç kullanımı ve uygun davranış biçimlerine ilişkin paylaşılan varsayımlar bütünü” olarak tanımlamış ve bu varsayımların metinler, söylemler ve doktrinler üzerinden analiz edilebileceğini savunmuştur. Bu yaklaşım, stratejik kültürün ampirik olarak incelenmesine imkân tanınması bakımından literatürde geniş kabul görmüştür. Poore (2003), stratejik kültür çalışmalarında kültür ile stratejik davranış arasındaki ilişkinin bağlamsal olarak değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bununla birlikte stratejik kültür literatüründe kavramın sınırları ve açıklayıcılığı konusunda tartışmalar devam etmektedir. Bununla birlikte stratejik kültür literatüründe kavramın sınırları ve açıklayıcılığı konusunda tartışmalar devam etmektedir (ayrıca bkz. Bloomfield, 2012; Lock, 2010; Sondhaus, 2006). Bloomfield (2012), bu tartışmaların kavramın terk edilmesini değil, yeniden kavramsallaştırılmasını gerekli kıldığını belirtmektedir. Körpe, stratejik kültürün karar alıcıların güvenlik siyaseti ve güç kullanma tercihleriyle yakından ilişkili olduğunu; bu nedenle stratejik kültür çalışmalarının yalnızca dış politika davranışlarını değil, karar alma biçimlerini ve güvenlik elitlerinin düşünsel çerçevesini de incelemesi gerektiğini belirtmektedir (Körpe, 2016, s. 149-150). Bu değerlendirme, çalışmanın resmî belgeler üzerinden güvenlik anlayışındaki süreklilikleri analiz etme tercihiyle uyumludur.

Türkiye, Stratejik Kültür ve Güvenlik Politikaları Arasındaki İlişki

Stratejik kültür yaklaşımı, güvenlik politikalarının yalnızca dış tehditlere verilen tepkiler olarak değil, belirli tarihsel ve kurumsal bağlamlar içinde anlam kazanan pratikler olarak ele alınmasını mümkün kılar. Bu çerçevede güvenlik, nesnel bir durumdan ziyade, devlet elitleri tarafından tanımlanan ve kurumsal belgeler aracılığıyla yeniden üretilen bir kavram olarak değerlendirilmektedir (Gray, 1999, s. 64-67). Türkiye bağlamında tarih ve coğrafya, güvenlik sorunlarının tanımlanmasında yalnızca nesnel koşullar değil, aynı zamanda güvenlik söylemini biçimlendiren temel referanslar olarak işlev görmektedir (ayrıca bkz. Hale, 2013). Bu yaklaşım, güvenlik kültürünün güvenlik politikalarının oluşumunda kurucu bir unsur olduğunu ileri süren konstrüktivist çalışmalarla da uyumludur (Akıncı, 2017). Aydın (2003), Türkiye’nin güvenlik anlayışının tarihsel deneyimlerin ve jeopolitik konumun güvenlikleştirilmesi üzerinden şekillendiğini belirtmektedir.

Türkiye'nin Stratejik Kültürünün Temel Özellikleri

Türkiye'nin stratejik kültürü, tarihsel deneyimler, jeopolitik konum ve devlet merkezli güvenlik anlayışının etkisi altında şekillenmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde yaşanan toprak kayıpları, Cumhuriyet'in kuruluş süreci ve çevresindeki istikrarsız bölgelerle kurduğu ilişki, güvenliğin devletin varlığı ve devamlılığı ile birlikte değerlendirilmesine neden olmuştur. Bu nedenle Türkiye’de güvenlik politikaları çoğu zaman devletin bekası, toprak bütünlüğünün korunması ve dış tehditlerin bertaraf edilmesi ekseninde şekillenmiştir (Bilgin, 2007, s. 560-565). Bilgin (2005), Türkiye’de güvenlik söyleminin yalnızca askeri tehditlerle sınırlı olmadığını; kimlik, modernleşme, devlet inşası ve Batılılaşma süreçleriyle birlikte şekillendiğini ortaya koymaktadır. Bu değerlendirme, güvenlik anlayışının tarihsel ve siyasal kimlik tartışmalarından bağımsız ele alınamayacağını göstermektedir. Williams (2007), güvenlik söylemlerinin sembolik güç aracılığıyla tehdit algılarının oluşumunda etkili olduğunu belirtmektedir. Türkiye’nin güvenlik anlayışının bir diğer önemli boyutu, uzun süre Batı merkezli bir dış politika ve güvenlik yönelimi içinde şekillenmiş olmasıdır (ayrıca bkz. Bozdağlıoğlu, 2003). Bilgin’e (2009) göre Batı yönelimli dış politika, Türkiye açısından yalnızca bir ittifak tercihi değil, aynı zamanda güvenliğin ve devlet kimliğinin yeniden üretilmesinde kullanılan temel araçlardan biri olmuştur. Jeopolitik konumun güvenlik politikalarını doğrudan ve değişmez biçimde belirlediği varsayımı ise eleştirel biçimde değerlendirilmelidir. Kirişçi (2009) ise Türkiye’nin dış politikasında ekonomik karşılıklı bağımlılık ve bölgesel etkileşimin artmasına rağmen, güvenlik önceliklerinin stratejik karar alma süreçlerinde belirleyici konumunu koruduğunu belirtmektedir. Bilgin (2012), Türkiye’nin jeopolitiğinin yalnızca coğrafi bir gerçeklik olarak değil, politika yapıcılar tarafından üretilen ve yeniden yorumlanan bir güvenlik anlatısı olarak

ele alınması gerektiğini savunmaktadır. Bu açıdan jeopolitik konum, stratejik kültürün sabit bir nedeni olmaktan çok, güvenlik tercihlerinin anlamlandırılmasında kullanılan bir söylemsel çerçeve niteliğindedir. Bu açıdan jeopolitik konum, stratejik kültürün sabit bir nedeni olmaktan çok, güvenlik tercihlerinin anlamlandırılmasında kullanılan bir söylemsel çerçeve niteliğindedir (ayrıca bkz. Akhmetov, 2018; Atmaca ve Torun, 2022; Yeşiltaş, 2013; Mufti, 2009).

Literatürde Türkiye'nin stratejik kültürünün temel özellikleri arasında güçlü devlet geleneği, çevresel tehdit algısı, askerî güce atfedilen merkezi rol ve güvenlik konularında kurumsal süreklilik yer almaktadır (Aydın & Ereker, 2014, s. 129-132). Mufti (2009), Türkiye'nin stratejik kültüründe ihtiyat ile aktif güç kullanımının birlikte var olabildiğini ileri sürmektedir. Longhurst (2004), stratejik kültürün tamamen durağan olmadığını, kurumsal öğrenme süreçleriyle birlikte dönüşebileceğini ileri sürmektedir. Keza, Meyer (2005), stratejik kültürün uluslararası kurumlar ve ortak güvenlik normları aracılığıyla zaman içerisinde dönüşebileceğini ileri sürmektedir. Karaosmanoğlu (2000), Türkiye'nin millî güvenlik kültürünün şekillenmesinde tarihsel deneyimlerin, güçlü devlet geleneğinin ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin kurumsal konumunun belirleyici olduğunu göstermektedir. Bu çerçevede askerî güç, yalnızca dış tehditlere karşı kullanılan operasyonel bir araç değil, devletin devamlılığını ve ulusal bütünlüğü güvence altına alan temel kurumlardan biri olarak değerlendirilmiştir. Millî güvenlik anlayışının kurumsallaşması, güvenliğin yalnızca askerî bir konu olarak değil, siyasal karar alma alanını da etkileyen kapsamlı bir devlet meselesi olarak ele alınmasına yol açmıştır. Kier (1997), askerî doktrinlerin yalnızca operasyonel gerekliliklerle değil, örgütsel ve kültürel normlarla da şekillendiğini göstermektedir. Cizre (2003), Türkiye'de millî güvenlik kavramının geniş bir siyasal ve kurumsal anlam kazandığını ve askerî otoritenin güvenlik alanının sınırlarının belirlenmesinde uzun süre etkili olduğunu ileri sürmektedir. Bu yaklaşım, Türkiye'nin güvenlik kültüründe askerî kurumların tarihsel ağırlığını açıklamakla birlikte, güvenlik politikalarının yalnızca askerî aktörler tarafından belirlendiği anlamına gelmemektedir. Bu özellikler yalnızca dış politika tercihlerini değil, aynı zamanda savunma ve güvenlik politikalarının hazırlanma ve uygulanma süreçlerini de etkilemektedir. Dolayısıyla Türkiye'nin güncel güvenlik politikalarının anlaşılabilmesi için bu stratejik kültürel arka planın dikkate alınması gerekmektedir. Türkiye'nin stratejik kültürünü anlamada güvenlik kavramının devlet merkezli niteliği kadar, millî güvenliğin çok boyutlu yapısı da dikkate alınmalıdır. Çaycı, millî güvenliğin yalnızca askerî savunma veya iç güvenlik alanıyla sınırlı olmadığını; siyasi, ekonomik, teknolojik, toplumsal ve kurumsal unsurları da içeren geniş bir çerçeve kavram olduğunu belirtmektedir (Çaycı, 2016, s. 3328-3329). Bu husus, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarında askerî kapasitenin yanında teknoloji, ekonomi ve kurumsal kapasite gibi unsurların da neden giderek daha görünür hale geldiğini açıklamaya yardımcı olmaktadır.

Güvenlik politikalarında süreklilik gösteren tercihlerin, kriz dönemlerinde dahi büyük ölçüde korunması, stratejik kültürün açıklayıcı gücünü ortaya koyan temel unsurlardan biridir. Devletlerin askerî güce atfettikleri anlam, kuvvet kullanımını meşru gördükleri koşullar ve tehditleri önceliklendirme biçimleri, çoğu zaman kısa vadeli gelişmelerden ziyade uzun erimli kültürel kodlara dayanmaktadır. Bu durum, savunma ve güvenlik politikalarının incelenmesinde resmî belgelerin ve kurumsal metinlerin önemini artırmaktadır.

Stratejik kültür literatürü, bu belgeleri yalnızca politika çıktıları olarak değil, aynı zamanda devletin güvenliği nasıl kavramsallaştırdığını gösteren metinler olarak ele almaktadır. Savunma stratejileri, güvenlik belgeleri ve resmî raporlar, devletin tehdit algılarını, önceliklerini ve meşru araçlarını açık biçimde yansıtan kaynaklar olarak değerlendirilmektedir (Johnston, 1995, s. 39-43).

Türkiye'nin güvenlik politikalarının temel amaçları doğrultusunda yer alan ulusal çıkarların muhafaza edilmesi ve toprak bütünlüğünün korunması gibi hedefler hem bölgesel istikrar hem de stratejik hedef sağlamaktadır (Onay, 2025, s. 104-106). Keza, Türkiye'nin güvenlik politikalarının hedefinin ulusal birliğin devamı ve güçlendirilmesi üzerine konuşlandırılması, dış güvenlik politikaları için de güç unsuru olmuştur (Coşkun, 2015, s. 8). Nitekim Türkiye'nin dış ve güvenlik

politikalarının kültürel ve tarihsel bağlamdan ayrı düşünülmemesi gerekmektedir (Aydın ve Ereker, 2014, s.129).

Türkiye'nin güvenlik ve savunma politikaları üzerine yapılan akademik çalışmalar, genellikle dış politika yönelimleri, asker-sivil ilişkileri ve bölgesel güvenlik dinamikleri çerçevesinde şekillenmiştir. Bu çalışmaların bir bölümü, dış politika tercihlerinin yalnızca uluslararası sistemdeki değişimlerden değil, karar alıcıların dünya görüşleri ve bölgesel kimlik algılarından da etkilendiğini göstermektedir. Robins (2003), Soğuk Savaş sonrasında Türkiye'nin dış politikasında bölgesel güvenlik dinamiklerinin daha görünür hâle geldiğini belirtmektedir. Altunışık (2009), Türkiye'nin Orta Doğu politikasındaki farklı yönelimlerin, karar alıcıların bölgeyi ve Türkiye'nin bölgesel rolünü nasıl anlamlandırdıklarıyla yakından ilişkili olduğunu belirtmektedir. Türkiye'nin bölgesel güvenlik yaklaşımında Batılı ittifak ilişkileri ile yakın çevresindeki güvenlik dinamikleri arasında kurulan denge de önemli bir tartışma alanıdır. Oğuzlu (2008), Türkiye'nin Orta Doğu'ya yönelik artan ilgisinin Batı'dan bütünüyle kopuş anlamına gelmediğini, ancak güvenlik ve dış politika önceliklerinde bölgesel dinamiklerin daha görünür hâle geldiğini ileri sürmektedir. Bu dönüşüm, Türkiye'nin stratejik kültüründe süreklilik ile değişimin eş zamanlı olarak incelenmesi gerektiğini göstermektedir. Daha yakın dönemde ise Türkiye'nin dış politika ve güvenlik yaklaşımında daha bağımsız, çok yönlü ve askerî kapasiteyi daha görünür biçimde kullanan bir eğilim ortaya çıkmıştır. Haugom (2019), Türk dış politikasında uluslararası yönelim bakımından önemli değişiklikler görülmekle birlikte, bu değişimin Türkiye'nin geleneksel güvenlik kaygılarından bütünüyle kopuş olarak değerlendirilmemesi gerektiğini belirtmektedir. Bu yeni yönelimin temel kavramlarından biri stratejik özerkliktir. Keza, Lesser (2010), Türkiye'nin güvenlik stratejisinin değişen bölgesel koşullara uyum sağlarken temel stratejik önceliklerinde önemli ölçüde süreklilik gösterdiğini ifade etmektedir. Benzer şekilde Kardaş (2013), değişen uluslararası sistem içerisinde Türkiye'nin bölgesel güç rolünün daha görünür hâle geldiğini vurgulamaktadır. Kutlay ve Öniş (2021), Türkiye'nin değişen uluslararası düzen içinde daha özerk hareket etme arayışına yöneldiğini; ancak bu arayışın yeni bağımlılık biçimleri ve kapasite sınırlılıklarıyla birlikte değerlendirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Savunma sanayiinde yerleşme, kritik teknolojilerde ulusal kapasitenin artırılması ve farklı aktörlerle esnek ilişkiler geliştirilmesi, bu stratejik özerklik arayışının başlıca yansımaları olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla Türkiye'nin güncel güvenlik politikaları, tarihsel güvenlik önceliklerinin korunması ile teknolojik ve stratejik kapasitenin genişletilmesi arasındaki etkileşim üzerinden okunabilir.

Bilgin (2007), Türkiye'de güvenliğin tarihsel olarak devlet merkezli bir çerçevede ele alındığını ve bu anlayışın resmî söylemler aracılığıyla yeniden üretildiğini belirtmektedir. Bu nedenle, güvenliğin salt askerî tehditlere indirgenmediğini, askerî gücün güvenlik siyasetinin temel araçlarından biri olarak da konumlandığını göstermektedir. Benzer biçimde, Türkiye'nin savunma politikalarında gözlemlenen proaktif tutumlar ve sınır ötesi güvenlik anlayışı, stratejik kültürel süreklilikler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Legro (1995), askerî davranış kalıplarının kurumsal normlar tarafından önemli ölçüde sınırlandırıldığını ortaya koymaktadır.

Literatürdeki bu çalışmalar, Türkiye'nin güvenlik politikalarının salt güncel gelişmelerle açıklanamayacağını; tarihsel deneyimler, kurumsal yapı ve yerleşik güvenlik anlayışlarının bu politikalar üzerinde belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak bu çalışmaların büyük kısmı, stratejik kültür kavramını dolaylı biçimde ele almakta; resmî strateji belgeleri ve kurumsal raporlar üzerinden sistematik bir doküman incelemesine sınırlı ölçüde yer vermektedir.

Mevcut literatürde Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarının stratejik kültür yaklaşımı çerçevesinde, doğrudan resmî strateji belgeleri ve kurumsal raporlar üzerinden analiz edildiği çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Halbuki bu belgeler, devlet-güvenlik ilişkisinde askerî güce atfettiği rolü, tehdit algılarını ve temel varsayımlarını net olarak yansıtan birincil kaynaklar niteliğindedir. Çalışma, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarını şekillendiren

temel resmî belgeleri stratejik kültür perspektifiyle incelemektedir. Böylece çalışma, hem stratejik kültür literatürüne Türkiye örneği üzerinden katkı sunmayı hem de savunma ve güvenlik politikalarının arkasındaki zihinsel ve kurumsal süreklilikleri görünür kılmayı hedeflemektedir.

Çalışma, nitel araştırma yöntemine dayalı olarak tasarlanmıştır. Burada amaç, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarına şekil veren stratejik kültürel unsurları ortaya koymak olduğundan, nicel ölçüm tekniklerinden ziyade metin ve belge analizine dayalı araştırma deseni benimsenmiştir. Stratejik kültür tehdit algıları, uygun davranış biçimleri ve güvenliğe ilişkin yerleşik varsayımlar gibi tarihsel ve kurumsal olarak inşa edilen unsurlar üzerinden şekillendiğinden, bu yaklaşımın incelenmesinde nitel yöntemlerin daha açıklayıcı olduğu düşünülmüştür.

Doküman incelemesi, araştırılan olguya ilişkin yazılı materyallerin sistematik biçimde analiz edilmesine olanak sağlayan nitel bir veri toplama yöntemi olarak değerlendirilmektedir (Bowen, 2009, s. 27). Belgeler ise yalnızca bilgi taşıyan metinler olarak değil, belirli kurumsal anlamları üreten ve yeniden üreten sosyal belgeler olarak da değerlendirilmiştir (Prior, 2003). Bu yaklaşım, güvenlik politikalarına ilişkin anlam ve çıkarların siyasal söylemler aracılığıyla inşa edildiğini savunan konstrüktivist yaklaşımla da uyumludur. Weldes (1996), güvenlik çıkarlarının nesnel olarak verilmiş değil, siyasal söylemler aracılığıyla inşa edildiğini ileri sürmektedir. Belgeler ise yalnızca bilgi taşıyan metinler olarak değil, belirli kurumsal anlamları üreten ve yeniden üreten sosyal belgeler olarak da değerlendirilmiştir (ayrıca bkz. Kamalak ve Keser, 2022; Keser, 2020; Keser ve Kamalak, 2024). Bu bağlamda çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem ile devletlerin güvenlik anlayışlarını yansıtan strateji belgeleri ve kurumsal raporlar incelenmiştir. Dokümanlar, amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Seçimde, devletin güvenlik anlayışını, tehdit algılarını ve savunma önceliklerini açık biçimde yansıtan resmî ve kurumsal nitelikteki belgeler tercih edilmiştir. Analiz edilen belgeler, hem politika çıktıları olarak güvenliğin nasıl kavramsallaştırıldığını hem de hangi araçların meşru kabul edildiğini gösteren metinler olarak da değerlendirilmiştir.

Araştırmanın veri seti dört temel belgeden oluşmaktadır: On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), Millî Savunma Bakanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu ve Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu. Bu belgeler, Türkiye'nin güvenlik anlayışını, savunma önceliklerini ve tehdit algılarını doğrudan yansıtan güncel ve resmî politika metinleri olmaları nedeniyle tercih edilmiştir. Belgelerin farklı yıllara ve farklı kurumsal kaynaklara ait olması, güvenlik anlayışındaki süreklilik ve değişim unsurlarının karşılaştırmalı biçimde incelenmesine imkân sağlamıştır.

Tablo 1. Analiz Edilen Belgeler

Belge	Kurum	Dönem	Seçilme Gerekçesi
On Birinci Kalkınma Planı	Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı	2019-2023	Savunma ve güvenlik alanındaki stratejik hedefleri içermesi
On İkinci Kalkınma Planı	Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı	2024-2028	Güncel güvenlik önceliklerini ve savunma politikalarını yansıtmaması
Millî Savunma Bakanlığı Faaliyet Raporu	Millî Savunma Bakanlığı	2020	Güvenlik uygulamalarını ve kurumsal öncelikleri ortaya koyması
Millî Savunma Bakanlığı Faaliyet Raporu	Millî Savunma Bakanlığı	2023	Güvenlik anlayışındaki süreklilik ve değişim unsurlarını göstermesi

Kaynak: Yazar tarafından hazırlanmıştır.

Dokümanlar, nitel içerik analizi yaklaşımı çerçevesinde analiz edilmiştir. Analiz sürecinde, stratejik kültür literatüründe öne çıkan temalar esas alınmış; bu temalar, belge incelemesi sırasında metinlerden türetilen göstergelerle desteklenmiştir. Bu doğrultuda analiz üç aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada belgeler ayrıntılı biçimde okunarak güvenlik ve savunmaya ilişkin tekrar eden kavramlar ve vurgu noktaları tespit edilmiştir. İkinci aşamada bu unsurlar, stratejik kültür çerçevesinde belirlenen temalar altında sınıflandırılmıştır. Üçüncü aşamada ise elde edilen bulgular karşılaştırmalı biçimde değerlendirilerek Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarında öne çıkan stratejik kültürel örüntüler yorumlanmıştır.

Kodlama sürecinde öncelikle belgeler ayrıntılı biçimde okunmuş ve güvenlik politikalarına ilişkin tekrar eden kavramlar belirlenmiştir. Daha sonra bu kavramlar stratejik kültür literatüründen hareketle oluşturulan dört ana tema altında sınıflandırılmıştır. "Beka", "sınır güvenliği", "terörle mücadele" ve "bölgesel istikrarsızlık" ifadeleri tehdit algısı teması altında; "savunma sanayii", "siber güvenlik" ve "teknolojik bağımsızlık" ifadeleri güvenlik öncelikleri teması altında değerlendirilmiştir. Böylece belgelerde tekrar eden güvenlik söylemleri sistematik biçimde analiz edilmiştir.

Analizde bilhassa tehdit algılarının tanımlanma biçimi, güvenlik önceliklerinin hiyerarşisi, askerî gücün rolü ve meşruiyeti, güvenlik anlayışındaki kurumsal süreklilik temalar dikkate alınmıştır. Bu temalar Johnston, (1995) ve Gray, (1999)'un stratejik kültürü tehdit algıları ve uygun davranış biçimlerine ilişkin paylaşılan varsayımlar bütünü olarak ele alan çalışmalara dayanmaktadır.

Analitik Çerçeve: Stratejik Kültür Göstergeleri

Bu çalışmada, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarında stratejik kültürün etkisini ortaya koymak amacıyla analiz edilen resmî belgeler, stratejik kültür literatüründe yaygın olarak kullanılan temalar çerçevesinde incelenmiştir. Analitik çerçeve, literatür taramasında ele alınan kavramsal tartışmalardan hareketle oluşturulmuş; analiz sürecinde belgelerde tekrar eden vurgu ve ifadelerle desteklenmiştir.

Stratejik kültür, bu çalışmada devletin güvenliği nasıl tanımladığı, hangi tehditleri önceliklendirdiği ve hangi araçları meşru gördüğü soruları etrafında ele alınmıştır. Bu doğrultuda dört ana tema ve bunlara bağlı alt göstergeler belirlenmiştir.

Analitik çerçevenin uygulanmasında araştırmanın veri setini oluşturan On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), Milli Savunma Bakanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu ve Milli Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu esas alınmıştır. Bu belgeler, Türkiye'nin güvenlik anlayışını, savunma önceliklerini ve tehdit algılarını doğrudan yansıtan resmî politika belgeleri olmaları nedeniyle tercih edilmiştir. Analiz sürecinde belgelerde tekrar eden güvenlik vurguları ve stratejik öncelikler belirlenerek tematik sınıflandırmaya tabi tutulmuştur.

Tablo 2: Stratejik Kültür Analizinde Kullanılan Temalar ve Göstergeler

Ana Tema	Açıklama	Belgelerde Aranan Göstergeler
Tehdit Algısı	Devletin güvenliği tehdit eden unsurları nasıl tanımladığı	İç ve dış tehdit ayrımı, çevre tehdit vurgusu, bölgesel istikrarsızlık söylemi
Güvenlik Öncelikleri	Güvenliğin hangi alanlarda yoğunlaştığı	Beka vurgusu, sınır güvenliği, terörle mücadele, caydırıcılık
Askerî Gücün Rolü	Askerî araçların güvenlik politikasındaki konumu	Askerî gücün merkezi rolü, sınır ötesi operasyon meşruiyeti, caydırıcı kapasite
Kurumsal Süreklilik	Güvenlik anlayışındaki devamlılık	Benzer tehdit tanımları, tekrar eden stratejik hedefler, uzun vadeli güvenlik yaklaşımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tabloda yer alan temalar yalnızca teorik literatürden türetilmemiş, aynı zamanda incelenen belgelerde tekrar eden kavram ve söylemler dikkate alınarak oluşturulmuştur. Özellikle "beka", "sınır güvenliği", "terörle mücadele", "caydırıcılık", "savunma kapasitesinin güçlendirilmesi" ve "kurumsal koordinasyon" gibi ifadeler farklı belgelerde tekrar eden güvenlik göstergeleri olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle analiz kategorileri, hem stratejik kültür literatürünün kavramsal çerçevesine hem de araştırmanın veri setinden elde edilen bulgulara dayanmaktadır.

Belirlenen temalar, stratejik kültür literatüründe devlet davranışlarını açıklamak için sıklıkla kullanılan temel boyutlarla örtüşmektedir. Johnston (1995), stratejik kültürü tehdit algıları ve uygun davranış biçimlerine ilişkin paylaşılan varsayımlar bütünü olarak tanımlarken; Gray (1999), güvenlik politikalarında gözlemlenen sürekliliklerin kültürel bağlam içinde değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda, çalışmada seçilen temalar, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarının ardındaki zihinsel çerçevenin sistematik biçimde analiz edilmesine imkân tanımaktadır.

Doküman incelemesi sürecinde, her bir belge bu temalar doğrultusunda değerlendirilmiş; metinlerde tekrar eden kavramlar, vurgu noktaları ve öncelikler analiz edilmiştir. Böylece, güvenlik politikalarının yalnızca içerik düzeyinde değil, bu içeriği şekillendiren stratejik kültürel unsurlar üzerinden yorumlanması amaçlanmıştır.

Bu çalışma kapsamında geliştirilen analitik çerçeve, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarının ardındaki stratejik kültürel unsurların sistematik biçimde incelenmesine imkân tanımaktadır. Literatürde stratejik kültürün tehdit algıları, güvenlik öncelikleri ve güç kullanımı anlayışı üzerinden şekillendiği yönündeki ortak kabullerden hareketle oluşturulan temalar, resmî strateji belgeleri ve kurumsal raporların analizinde yönlendirici bir işlev görmüştür. Böylece belgeler, yalnızca politika çıktıları olarak değil, devletin güvenliği nasıl kavramsallaştırdığını yansıtan metinler olarak ele alınmıştır.

Doküman incelemesine dayalı bu yaklaşım, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarında gözlemlenen tercihlerin rastlantısal ya da yalnızca güncel gelişmelere bağlı olmadığını; belirli tarihsel deneyimler ve kurumsallaşmış güvenlik anlayışları çerçevesinde şekillendiğini değerlendirmeye olanak sağlamaktadır. Analitik çerçevenin sunduğu tematik yapı, farklı dönemlere ve kurumlara ait belgeler arasında karşılaştırma yapılmasını mümkün kılarak,

güvenlik politikalarındaki süreklilik ve vurgu noktalarının görünür hale getirilmesini hedeflemektedir.

Şekil 1: Türkiye’de Güvenlik Politikalarında Stratejik Kültürün Süreklilik Yapısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 1, araştırma kapsamında incelenen resmî belgelerde gözlemlenen stratejik kültürel sürekliliğin kavramsal akışını göstermektedir. Analiz edilen belgelerde tarihsel deneyimler ve kurumsal hafızanın, tehdit algılarının şekillenmesinde etkili olduğu; bunun da güvenlik öncelikleri, askerî gücün konumlandırılması ve kurumsal süreklilik üzerinde belirleyici rol oynadığı görülmüştür. Bu nedenle şekil, yalnızca teorik bir modeli değil, aynı zamanda araştırma bulgularından hareketle oluşturulan analitik ilişkiyi de yansıtmaktadır.

Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın veri setini oluşturan On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), Millî Savunma Bakanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu ve Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu, stratejik kültür yaklaşımı çerçevesinde analiz edilmektedir. Doküman incelemesi ve nitel içerik analizi sonucunda elde edilen bulgular; tehdit algısının inşası, güvenlik önceliklerinin belirlenmesi, askerî gücün rolü ve kurumsal süreklilik olmak üzere dört temel tema altında değerlendirilmiştir.

Analiz edilen belgeler, Türkiye’nin savunma ve güvenlik politikalarında güvenliğin yalnızca anlık tehditlere verilen tepkiler üzerinden değil; tarihsel deneyimler, coğrafi konum, kurumsal hafıza ve yerleşik güvenlik anlayışı üzerinden de kavramsallaştırıldığını göstermektedir. Özellikle Millî Savunma Bakanlığı faaliyet raporlarında güvenlik ortamının değişkenliği, artan risk ve tehditler, hudut güvenliği ve terörle mücadele vurguları öne çıkarken; kalkınma planlarında savunma sanayii, teknolojik kapasite, siber güvenlik ve yerli imkânların geliştirilmesi güvenlik politikasının tamamlayıcı unsurları olarak ele alınmaktadır (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019, s. 12, 93; Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023, s. 108-109; Millî Savunma Bakanlığı, 2021, Bakan Sunuşu; Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Bu çerçevede aşağıdaki alt

başlıklarda, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarında stratejik kültürün nasıl görünür hale geldiği belge temelli olarak tartışılmaktadır.

Tehdit Algısının İnşası

Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarına ilişkin resmî belgeler incelendiğinde, tehdit algısının büyük ölçüde devletin bekası, egemenliği ve toprak bütünlüğünün korunması etrafında şekillendiği görülmektedir. Millî Savunma Bakanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu'nda küresel ve bölgesel düzeyde risk, tehdit ve tehlikelerin arttığı belirtilirken, Türkiye'nin karada, denizde ve havada hak ve menfaatlerini koruma sorumluluğu vurgulanmaktadır (Millî Savunma Bakanlığı, 2021, s. 5). Benzer şekilde Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu'nda yakın coğrafyada yaşanan gelişmeler nedeniyle güvenlik ortamının sürekli değiştiği ifade edilmekte ve devletin bekasına yönelik tehditlerin bertaraf edilmesi temel güvenlik öncelikleri arasında gösterilmektedir (Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Bu husus güncel resmî belgelerde de açık biçimde görülmektedir. Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu'nda tehdit algısının merkezinde devletin bekasının yer aldığı açık biçimde ifade edilmektedir: “Bu süreçte Millî Savunma Bakanlığı olarak bekamıza yönelen her türlü tehdit ve tehlikeyi bertaraf etmek için faaliyetlerimizi; proaktif ve yeni yaklaşım ve stratejilerle sürdürmekteyiz.” (Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Bu ifade, Türkiye'nin güvenlik anlayışında devletin bekasının temel referans noktalarından biri olmaya devam ettiğini göstermektedir. Keza, tehdit algısının iç ve dış unsurlar arasında kesin ayrımlar yapılmaksızın bütüncül bir güvenlik anlayışı içerisinde ele alındığını da göstermektedir.

Belgelerde Türkiye'nin jeopolitik konumu ve çevresel tehdit algısı sıklıkla vurgulanmakta; bu durum güvenliğin geçici değil, sürekli dikkat ve hazırlık gerektiren bir alan olarak kavramsallaştırıldığını göstermektedir.

Stratejik kültür literatüründe bu tür vurgular, devletlerin tehdit algılarını tarihsel deneyimler ve coğrafi anlatılar aracılığıyla meşrulaştıran kültürel kodlar olarak değerlendirilmektedir (Gray, 1999, s. 51). Bu güvenlik yaklaşımı faaliyet raporlarında da açık biçimde görülmektedir. Millî Savunma Bakanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu'nda Irak'ın kuzeyinde yürütülen operasyonlar ile Suriye'nin kuzeyindeki faaliyetler sınır güvenliği ve terörle mücadele kapsamında değerlendirilmekte; benzer şekilde 2023 yılı raporunda da hudut güvenliğinin korunması ve terörle mücadelenin sürdürülmesi güvenlik ortamının temel gereklilikleri arasında gösterilmektedir (Millî Savunma Bakanlığı, 2021, s. 5-6; Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Bu durum, tehditlerin yalnızca ülke sınırları içerisinde değil, sınır ötesi alanlarda da ortaya çıkabileceği yönündeki yerleşik güvenlik anlayışını yansıtmaktadır. Bu noktada güvenlik stratejisi literatürü, tehdit algısının yalnızca mevcut risklerin tespitiyle sınırlı olmadığını, aynı zamanda devletin hedefleri, kapasitesi ve çevresel koşullarıyla birlikte değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Küçükşahin ve diğerleri, güvenlik stratejisinde risk ve tehditlerin belirlenmesini, devletin hedeflerine ulaşmasını güçleştiren unsurların tespiti ve bu unsurlara karşı tedbir geliştirilmesi süreci olarak ele almaktadır (Küçükşahin vd., 2008, s. 9). Bu çerçevede Türkiye'nin tehdit algısının sınır güvenliği, terörle mücadele ve bölgesel istikrarsızlıklar üzerinden şekillenmesi, stratejik kültürün güvenlik önceliklerini belirleyen yönünü görünür kılmaktadır.

Analiz edilen belgelerde öne çıkan bir diğer unsur, tehditlerin çoğu zaman çok boyutlu biçimde tanımlanmasıdır. Bu kapsamda terörizm, sınır güvenliği, bölgesel istikrarsızlıklar ve son dönemde siber güvenlik gibi alanlar güvenlik gündeminin bir parçası olarak değerlendirilmektedir (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023, s. 108-110). Terörizm, sınır güvenliği, bölgesel çatışmalar ve devlet dışı aktörler, resmî metinlerde iç içe geçmiş tehdit unsurları olarak ele alınmaktadır. Bu durum, güvenliğin yalnızca dış askeri tehditlere indirgenmediğini; ancak askeri kapasitenin bu tehditlerle mücadelede temel araçlardan biri olarak konumlandırıldığını göstermektedir. Bu husus, stratejik kültürün tehdit algılarını yalnızca nesnel riskler üzerinden değil,

belirli güvenlik önceliklerini öne çıkaran zihinsel çerçeveler aracılığıyla şekillendirdiği yönündeki argümanlarla örtüşmektedir (Johnston, 1995).

Tehdit algısının inşasında dikkat çeken bir diğer unsur, güvenliğin devlet merkezli bir perspektifle ele alınmasıdır. İncelenen strateji belgelerinde bireysel güvenlik, toplumsal güvenlik ya da insan güvenliği gibi kavramlara sınırlı ölçüde yer verilirken, devletin bekası ve kurumsal devamlılığı öncelikli güvenlik referans noktaları olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, Türkiye'nin güvenlik anlayışında devletin tarihsel olarak merkezi bir konumda yer aldığını ve bu anlayışın resmî metinler aracılığıyla yeniden üretildiğini göstermektedir (Bilgin, 2007).

Bununla birlikte, belgelerde tehdit algısının zaman içinde tamamen değişmediği; aksine belirli kavramlar etrafında süreklilik gösterdiği gözlemlenmektedir. Güvenlik söyleminde çevresel tehditler, dış müdahale riski ve bölgesel istikrarsızlık gibi unsurların farklı dönemlere ait belgelerde benzer biçimlerde yer alması, stratejik kültürün süreklilik boyutunu ortaya koymaktadır. Bu süreklilik, güvenlik politikalarının kısa vadeli gelişmelere tepki vermekten ziyade, yerleşik bir tehdit algısı çerçevesinde şekillendiğini düşündürmektedir.

Kalkınma planları da tehdit algısının yalnızca askerî riskler üzerinden şekillenmediğini göstermektedir. On Birinci Kalkınma Planı'nda savunma sanayiinde yerli ve millî kapasitenin geliştirilmesi stratejik bir hedef olarak belirlenirken, On İkinci Kalkınma Planı'nda siber güvenlik, kritik altyapıların korunması ve yüksek teknoloji alanlarında dışa bağımlılığın azaltılması güvenlik politikalarının önemli unsurları arasında yer almaktadır (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019, s. 93-95; Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023, s. 108-110). Bu durum, Türkiye'nin tehdit algısının zaman içerisinde yeni güvenlik alanlarını da kapsayacak şekilde genişlediğini göstermektedir.

Bu bulgular, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarında tehdit algısının yalnızca güncel güvenlik ortamının bir yansıması olmadığını; tarihsel deneyimler, coğrafi konum ve kurumsal hafıza tarafından şekillenen stratejik kültürel bir çerçeve içinde inşa edildiğini göstermektedir. Bu çerçeve, izleyen alt başlıklarda ele alınacak olan güvenlik öncelikleri ve askerî gücün rolüne ilişkin bulguların da temelini oluşturmaktadır.

Güvenlik Önceliklerinin Belirlenmesi

Güvenlik önceliklerinin belirlenmesinde savunma kapasitesinin sürdürülebilirliği ve savunma sanayiinin stratejik konumu öne çıkmaktadır. Güvenlik ile kalkınma arasındaki bu ilişki, resmî planlama belgelerinde savunma sanayiinin teknolojik özerklik ve caydırıcılık kapasitesiyle birlikte ele alınması üzerinden kurulmaktadır (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019). Bu sayede, güvenliğin normatif bir politika alanı haline geldiğini ve diğer politika alanlarını yönlendiren temel bir referans noktası olarak konumlandığını ortaya koymaktadır. Güvenlik önceliklerinin farklı dönemlere ait belgelerde benzer biçimlerde tekrar edilmesi, stratejik kültürün güvenlik siyasetinde istikrar sağlayıcı bir işlev gördüğünü düşündürmektedir. Bu durum, kalkınma planlarında da açık biçimde görülmektedir. On Birinci Kalkınma Planı'nda savunma sanayiinde yerlilik oranının artırılması, kritik teknolojilerde dışa bağımlılığın azaltılması ve savunma sistemlerinde millî kapasitenin geliştirilmesi temel hedefler arasında yer almaktadır (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019, s. 93-95). Benzer şekilde On İkinci Kalkınma Planı'nda savunma sanayiinin küresel rekabet gücünün artırılması, yüksek teknoloji üretimi ve siber güvenlik kapasitesinin geliştirilmesi güvenlik politikalarının önemli unsurları olarak tanımlanmaktadır (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023, s. 108-110).

Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarına ilişkin resmî strateji belgeleri ve kurumsal raporlar, güvenlik önceliklerinin belirli temalar etrafında hiyerarşik biçimde yapılandırıldığını göstermektedir. İncelenen dokümanlarda güvenlik, geniş bir alanı kapsamakla birlikte, bazı

konuların sürekli olarak önceliklendirildiği ve bu önceliklerin zaman içerisinde büyük ölçüde korunduğu dikkat çekmektedir. Bu durum, güvenlik politikalarının geçici tehdit algılarından ziyade yerleşik stratejik tercihler doğrultusunda şekillendiğine işaret etmektedir.

Belgelerde öne çıkan en temel güvenlik önceliği, devletin bekası ve toprak bütünlüğünün korunmasıdır. Güvenliğe ilişkin değerlendirmelerde, siyasi istikrarın ve egemenliğin devamlılığı, savunma politikalarının nihai amacı olarak sunulmaktadır. Bu vurgu, güvenliğin yalnızca belirli tehditlere karşı alınan önlemler bütünü olarak değil, devletin varlığını sürdürebilmesine yönelik kapsamlı bir siyasal alan olarak ele alındığını göstermektedir. Stratejik kültür literatüründe bu tür bir yaklaşım, güvenliğin normatif bir öncelik haline gelmesi ve politika alanlarını yönlendiren temel referans noktası olması şeklinde değerlendirilmektedir (Gray, 1999, s. 68). Bu yaklaşım, Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu'nda "bekaya yönelik her türlü tehdit ve tehlikenin bertaraf edilmesi" vurgusuyla da somutlaşmaktadır (Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Bu ifade, beka kavramının güvenlik önceliklerinin merkezinde yer aldığını göstermektedir.

Analiz edilen strateji belgelerinde güvenlik önceliklerinin belirlenmesinde sınır güvenliği ve bölgesel istikrarın korunmasına özel bir önem atfedildiği görülmektedir. Türkiye'nin çevresindeki çatışma alanları ve istikrarsız bölgeler, güvenlik söyleminde sürekli vurgulanan unsurlar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda güvenlik politikaları, sınırların ötesinde gelişen tehditleri de kapsayan genişletilmiş bir güvenlik alanı üzerinden tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, güvenliğin yalnızca savunmacı bir refleks olarak değil, önleyici ve proaktif bir çerçeve içinde ele alındığını ortaya koymaktadır. Millî Savunma Bakanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu'nda Irak'ın kuzeyinde yürütülen operasyonlar ile Suriye'nin kuzeyinde gerçekleştirilen harekâtlar sınır güvenliği ve terörle mücadele kapsamında değerlendirilmekte; hudut güvenliğinin sağlanması temel güvenlik önceliklerinden biri olarak sunulmaktadır (Millî Savunma Bakanlığı, 2021, s. 5-6). Benzer vurgu 2023 yılı raporunda da devam etmekte ve "Hudut namustur" anlayışıyla sınır güvenliğinin sürdürüldüğü ifade edilmektedir (Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Sınır güvenliği konusu da Türkiye'nin güvenlik yaklaşımında sürekli vurgulanan unsurlardan biridir. Sınır güvenliğine verilen önem, faaliyet raporlarında doğrudan da vurgulanmaktadır: "Hudut namustur anlayışıyla hudutlarımızın güvenliğini sağlamakta..." (Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Bu vurgu, sınır güvenliğinin yalnızca operasyonel bir konu değil, aynı zamanda stratejik kültürün temel güvenlik önceliklerinden biri olarak değerlendirildiğini göstermektedir.

Güvenlik öncelikleri arasında terörle mücadele de merkezi bir konuma sahiptir. Resmî belgelerde terör tehdidi, yalnızca iç güvenliğe yönelik bir risk olarak değil, aynı zamanda dış bağlantıları olan ve bölgesel güvenliği etkileyen çok boyutlu bir tehdit olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede terörle mücadele, askerî, siyasi ve kurumsal araçların birlikte kullanıldığı bir güvenlik alanı olarak sunulmaktadır. Bu durum, stratejik kültürün güvenliği çok boyutlu fakat devlet merkezli bir perspektiften ele aldığını göstermektedir (Johnston, 1995). İncelenen faaliyet raporlarında terörle mücadele, yalnızca askerî bir faaliyet alanı olarak değil, ulusal güvenliğin temel önceliklerinden biri olarak sunulmaktadır. Özellikle PKK, DEAŞ ve diğer terör örgütlerine yönelik faaliyetlerin güvenlik politikalarının merkezinde yer alması, tehdit algısı ile güvenlik öncelikleri arasındaki güçlü ilişkiyi ortaya koymaktadır (Millî Savunma Bakanlığı, 2021, s. 5; Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Terörle mücadelenin güvenlik politikalarının merkezinde yer aldığı faaliyet raporlarında açık biçimde görülmektedir: "PKK/KCK-PYD/YPG, FETÖ ve DEAŞ başta olmak üzere tüm terör örgütleriyle mücadele..." (Millî Savunma Bakanlığı, 2021, s. 5). Bu ifade, terörle mücadelenin kurumsal güvenlik anlayışındaki merkezi konumunu yansıtmaktadır.

Savunma sanayiine yapılan vurgu, güvenlik önceliklerinin yalnızca askerî kapasiteyle sınırlı olmadığını göstermektedir. Belgelerde dikkat çeken bir diğer unsur, güvenlik önceliklerinin ekonomi, teknoloji ve savunma sanayii ile ilişkilendirilmesidir. Savunma kapasitesinin güçlendirilmesi ve savunma sanayiinde yerli üretimin artırılması, güvenliğin sürdürülebilirliğinin bir

parçası olarak ele alınmaktadır. Bu yaklaşım, güvenliğin yalnızca askerî operasyonlar yoluyla değil, uzun vadeli kapasite inşası yoluyla sağlanması gerektiğine dair bir anlayışın varlığına işaret etmektedir. Nitekim On İkinci Kalkınma Planı'nda savunma sanayiinde ihracat kapasitesinin geliştirilmesi, kritik teknolojilerde yerli çözümlerin artırılması ve siber güvenlik alanında milli yeteneklerin güçlendirilmesi hedefleri açık biçimde belirtilmektedir (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023, s. 108-110). Stratejik kültür bağlamında bu durum, güvenliğin yapısal ve kurumsal boyutlarının önceliklendirildiğini göstermektedir.

Güncel literatürde de Türkiye'nin güvenlik politikalarının yalnızca askerî kapasiteye dayalı olmadığı, teknoloji, savunma sanayii, yapay zekâ, siber güvenlik ve uluslararası iş birlikleriyle desteklenen çok boyutlu bir yapıya doğru evrildiği vurgulanmaktadır (Onay, 2025, s. 104-106). Bu durum, kalkınma planlarında savunma sanayii, kritik teknolojiler ve siber güvenlik alanlarına yapılan vurgularla birlikte değerlendirildiğinde, güvenlik önceliklerinin giderek daha fazla teknolojik kapasite ve stratejik özerklik ekseninde şekillendiğini göstermektedir.

Güvenlik önceliklerinin belirlenmesinde dikkat çeken bir diğer nokta, bu önceliklerin farklı dönemlere ait belgelerde benzer biçimde tekrar edilmesidir. Beka vurgusu, sınır güvenliği, terörle mücadele ve caydırıcılık gibi unsurların süreklilik göstermesi, güvenlik politikalarının değişen koşullara rağmen belirli bir öncelikler seti etrafında şekillendiğini ortaya koymaktadır. Bu süreklilik, stratejik kültürün güvenlik politikalarında istikrar sağlayıcı bir işlev gördüğünü düşündürmektedir.

Bu bulgular, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarında önceliklerin rastlantısal biçimde belirlenmediğini; tarihsel deneyimler ve kurumsal güvenlik anlayışı çerçevesinde şekillenen stratejik kültürel bir hiyerarşi içerisinde yapılandırıldığını göstermektedir. İzleyen alt başlıkta, bu güvenlik önceliklerinin hayata geçirilmesinde askerî güce atfedilen rol ve bu rolün nasıl meşrulaştırıldığı ele alınacaktır.

Askerî Gücün Rolü ve Meşruiyeti

Resmî savunma politikası belgelerinde askerî gücün rolü, çoğunlukla caydırıcılık ve önleyici güvenlik kavramları üzerinden gerekçelendirilmektedir. Kuvvet kullanımının meşruiyeti, sınır güvenliği ve terörle mücadele gibi temel güvenlik öncelikleriyle ilişkilendirilerek sunulmakta; bu durum askerî kapasitenin güvenlik siyasetinin yapısal bir unsuru olarak konumlandırıldığını göstermektedir (Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. 30-31).

Askerî gücün yalnızca operasyonel faaliyetlerle sınırlı görülmediği, aynı zamanda uzun vadeli kapasite geliştirme anlayışıyla ilişkilendirildiği dikkat çekmektedir. On Birinci Kalkınma Planı'nda savunma sanayiinde yerlilik oranının artırılması, kritik teknolojilerde dışa bağımlılığın azaltılması ve millî savunma sistemlerinin geliştirilmesi temel hedefler arasında yer almaktadır (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019, s. 93-95). Benzer şekilde On İkinci Kalkınma Planı'nda savunma sanayiinin yüksek teknoloji üretim kapasitesinin geliştirilmesi ve stratejik alanlarda ulusal yeteneklerin güçlendirilmesi güvenlik politikalarının önemli bileşenleri arasında gösterilmektedir (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023, s. 108-110).

Resmî metinlerde askerî gücün rolü “önleyici güvenlik” ve “meşru savunma” gibi kavramlar etrafında gerekçelendirilmektedir. Bu kavramların farklı kurumlara ait belgelerde benzer biçimde kullanılması, askerî gücün güvenlik siyasetinde olağan ve kabul edilebilir bir araç olarak konumlandırıldığını göstermektedir. Bu durum, stratejik kültürün hangi davranış biçimlerini meşru kabul ettiğini belirleyen normatif bir çerçeve sunduğunu ortaya koymaktadır (Johnston, 1995, s. 59-61). Bu husus, Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu'nda Türk Silahlı Kuvvetlerinin etkin, caydırıcı ve saygın bir güç olarak tanımlanmasıyla da desteklenmektedir (Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Türk stratejik kültüründe askerî güç yalnızca savunma aracı olarak değil, aynı zamanda ulusal çıkarların korunmasının temel araçlarından biri olarak değerlendirilmektedir. Askerî

gücün güvenlik politikalarındaki merkezi rolü faaliyet raporlarında da açık biçimde ifade edilmektedir: “Karada, denizde ve havada ülkemizin hak, alaka ve menfaatlerini her ne pahasına olursa olsun korumak...” (Millî Savunma Bakanlığı, 2021, s. 5). Bu husus, askerî gücün stratejik kültür içerisindeki merkezi konumunu ortaya koymaktadır. Buradaki ifade, askerî kapasitenin yalnızca savunma aracı olarak değil, ulusal çıkarların korunmasının temel unsurlarından biri olarak görüldüğünü göstermektedir.

Belgelerde dikkat çeken bir diğer husus, askerî gücün kullanımının meşruiyetinin büyük ölçüde güvenlik öncelikleriyle ilişkilendirilmesidir. Sınır güvenliği, terörle mücadele ve bölgesel istikrarın korunması gibi alanlar, askerî gücün devreye girmesini haklılaştıran temel gerekçeler olarak sunulmaktadır. Bu çerçevede askerî operasyonlar, savunmacı ve önleyici nitelikleri vurgulanarak gerekçelendirilmekte; güç kullanımının zorunlu ve kaçınılmaz olduğu yönünde bir söylem inşa edilmektedir. Johnston'ın (1995) belirttiği üzere, stratejik kültür bu tür söylemler aracılığıyla hangi davranış biçimlerinin “uygun” ve “meşru” kabul edildiğini belirlemektedir. Nitekim hem 2020 hem de 2023 faaliyet raporlarında sınır ötesi askerî faaliyetler, terörle mücadele ve hudut güvenliği bağlamında değerlendirilmekte; bu operasyonlar ulusal güvenliğin korunmasına yönelik zorunlu tedbirler olarak sunulmaktadır (Millî Savunma Bakanlığı, 2021, s. 5-6; Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i).

Askerî gücün sürdürülebilirliği, yalnızca personel ve operasyonel kapasite ile değil, aynı zamanda teknolojik ve endüstriyel altyapıyla ilişkilendirilmektedir. İncelenen kalkınma planlarında savunma sanayiinde yerli üretim oranının artırılması, kritik teknolojilerin geliştirilmesi ve millî savunma sistemlerinin desteklenmesi güvenlik kapasitesinin ayrılmaz bir parçası olarak ele alınmaktadır (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019, s. 93-95; Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023, s. 108-110). Bu yaklaşım, askerî gücün yalnızca mevcut tehditlere karşı kullanılan bir araç değil, uzun vadeli bir devlet kapasitesi olarak görüldüğünü göstermektedir.

Belgelerde askerî gücün rolü, sivil alanlarla net biçimde ayrıştırılmadan ele alınmaktadır. Güvenlik politikaları, askerî ve sivil araçların birlikte kullanıldığı bütüncül bir çerçeve içinde sunulsa da (ayrıca bkz. Buzan, Wæver ve de Wilde, 1998), askerî kapasitenin bu çerçevenin belirleyici unsurlarından biri olduğu görülmektedir. Bu durum, Türkiye'nin güvenlik anlayışında askerî gücün tarihsel olarak sahip olduğu merkezi konumun resmî belgeler aracılığıyla yeniden üretildiğini düşündürmektedir (Bilgin, 2007, s. 567).

Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarına ilişkin belgeler değerlendirildiğinde, askerî gücün yalnızca operasyonel bir tercih değil, stratejik kültür tarafından şekillendirilen ve kurumsal söylemler aracılığıyla meşrulaştırılan yapısal bir unsur olduğu görülmektedir.

Kurumsal Süreklilik ve Güvenlik Anlayışı

Farklı dönemlere ait resmî belgeler birlikte değerlendirildiğinde, güvenlik anlayışında belirgin bir kurumsal sürekliliğin bulunduğu görülmektedir. Millî Savunma Bakanlığı 2020 ve 2023 Yılı Faaliyet Raporlarında risk, tehdit, hudut güvenliği, terörle mücadele ve caydırıcılık gibi güvenlik vurgularının benzer biçimlerde tekrar edilmesi, güvenlik politikalarının belirli kurumsal öncelikler etrafında sürdürüldüğünü göstermektedir (Millî Savunma Bakanlığı, 2021, s. 5-6; Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Bu durum, güvenlik politikalarının yalnızca dönemsel tercihlerden değil, kurumsallaşmış güvenlik anlayışlarından beslendiğine işaret etmektedir.

Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarına ilişkin resmî strateji belgeleri ve kurumsal raporlar birlikte değerlendirildiğinde, güvenlik anlayışında belirgin bir kurumsal sürekliliğin varlığı dikkat çekmektedir. Farklı dönemlerde yayımlanan belgeler arasında söylem, öncelikler ve tehdit tanımları açısından gözlemlenen benzerlikler, güvenlik politikalarının yalnızca konjonktürel gelişmelerle şekillenmediğini; aksine yerleşik bir stratejik kültürel çerçeve içerisinde üretildiğini göstermektedir.

Analiz edilen dokümanlarda güvenliğe ilişkin temel kavramların ve vurguların zaman içerisinde büyük ölçüde korunması, kurumsal hafızanın güvenlik politikaları üzerindeki etkisini ortaya koymaktadır. Devletin bekası, toprak bütünlüğü, çevresel tehdit algısı ve askerî kapasitenin güçlendirilmesine yönelik hedeflerin farklı dönemlerde yayımlanan belgelerde benzer biçimlerde tekrarlandığı görülmektedir.

On Birinci Kalkınma Planı'nda savunma sanayiinde yerli ve millî kapasitenin geliştirilmesi stratejik hedef olarak belirlenirken (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019, s. 93-95), On İkinci Kalkınma Planı'nda aynı hedeflerin yüksek teknoloji üretimi, siber güvenlik ve stratejik özerklik kavramlarıyla devam ettirildiği görülmektedir (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023, s. 108-110). Benzer şekilde Millî Savunma Bakanlığı'nın 2020 ve 2023 faaliyet raporlarında hudut güvenliği, terörle mücadele ve caydırıcılık vurgularının korunması, güvenlik anlayışındaki kurumsal sürekliliğin somut göstergeleri olarak değerlendirilebilir (Millî Savunma Bakanlığı, 2021, s. 5-6; Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Bu nokta, güvenlik politikalarının yalnızca dönemseller hükümet tercihleriyle açıklanamayacağını, aksine kurumsallaşmış güvenlik anlayışları tarafından yönlendirildiğini göstermektedir. Ayrıca Millî Savunma Bakanlığı'nın 2020 ve 2023 faaliyet raporlarında sınır güvenliği, terörle mücadele, caydırıcılık ve devletin bekası kavramlarının benzer biçimde tekrar edilmesi, güvenlik anlayışındaki kurumsal sürekliliğin somut göstergeleri olarak değerlendirilebilir.

Kurumsal süreklilik, yalnızca tehdit algıları ve güvenlik önceliklerinde değil, güvenliğin tanımlanma biçiminde de kendini göstermektedir. İncelenen belgelerde güvenlik, çoğunlukla uzun vadeli ve sürekli bir politika alanı olarak ele alınmakta; kısa vadeli risklere verilen geçici tepkilerden ziyade, kalıcı güvenlik stratejilerinin gerekliliği vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda, stratejik kültür literatüründe güvenlik politikalarının “alışkanlıklar” ve “yerleşik refleksler” üzerinden şekillenmesiyle açıklanan süreklilik boyutuyla örtüşmektedir (Gray, 1999, s. 55-58).

Kurumsal sürekliliğin bir diğer boyutu, farklı kurumlar arasında gözlemlenen söylem uyumudur. Milli güvenlik, savunma, dış politika, kalkınma ve savunma belgelerinde benzer güvenlik vurgularının yer alması, güvenlik anlayışının yatay düzeyde kurumsallaştığını göstermektedir. Bu durum, güvenliğin yalnızca belirli bir kurumun politika alanı değil, devletin bütüncül bir yönelim alanı olarak ele alındığını ortaya koymaktadır. Johnston'ın (1995) vurguladığı üzere, stratejik kültür bu tür kurumsal tutarlılıklar aracılığıyla karar alma süreçlerini dolaylı fakat etkili biçimde yönlendirmektedir.

Türkiye'de ulusal güvenlik anlayışının kurumsallaşmasında Milli Güvenlik Kurulu önemli bir yere sahiptir. Torun'a göre MGK, Türkiye'nin ulusal güvenlik sisteminin merkezinde yer alan kurumsal aktörlerden biri olmuş; hukuki statüsü ve işlevi dönemseller olarak değişse de iç ve dış politika bağlamında güvenlik karar alma süreçlerinde etkili bir mekanizma olarak varlığını sürdürmüştür (Torun, 2017, s. 42-43). Bu durum, güvenlik politikalarının bireysel aktörlerden ziyade kurumsal mekanizmalar ve yerleşik güvenlik anlayışları üzerinden devam ettiğini göstermesi bakımından önemlidir.

Bununla birlikte, belgelerde güvenlik anlayışının tamamen değişime kapalı olduğu yönünde bir tablo da ortaya çıkmamaktadır. Bazı alanlarda kavramsal genişlemeler ve yeni güvenlik başlıklarının eklenmesi söz konusu olsa da, bu değişimlerin mevcut güvenlik anlayışını kökten dönüştürmekten ziyade, yerleşik çerçeveyi tamamlayıcı nitelikte olduğu görülmektedir. Bu durum, stratejik kültürün katı bir determinizmden ziyade, belirli sınırlar içinde esnekliğe izin veren bir yapı sunduğunu göstermektedir.

Bu bulgular, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarında kurumsal sürekliliğin güçlü bir şekilde varlığını sürdürdüğünü ve bu sürekliliğin stratejik kültür tarafından desteklendiğini ortaya koymaktadır. Güvenlik anlayışının zaman içinde korunması, askerî gücün merkezi rolü ve tehdit

algılarındaki benzerlikler, stratejik kültürün Türkiye örneğinde açıklayıcı bir analitik çerçeve sunduğunu göstermektedir.

Tartışma

Bu çalışma, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarının stratejik kültür yaklaşımı çerçevesinde anlamlı biçimde açıklanabileceğini ortaya koymaktadır. Analiz edilen On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), Millî Savunma Bakanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu ve Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu, güvenlik anlayışının yalnızca güncel tehditlere verilen tepkilerle şekillenmediğini; tarihsel deneyimler, kurumsal hafıza ve yerleşik güvenlik varsayımları tarafından yönlendirildiğini göstermektedir. Bu bulgu, stratejik kültür literatüründe devlet davranışlarının süreklilik boyutuna vurgu yapan çalışmalarla büyük ölçüde örtüşmektedir (Gray, 1999, s. 55-58; Johnston, 1995, s. 46-48).

Öncelikle tehdit algısının inşasına ilişkin bulgular, Türkiye'nin güvenliği devlet merkezli ve bütüncül bir perspektiften ele aldığını ortaya koymaktadır. Tehditlerin iç ve dış ayrımı yapılmaksızın geniş bir güvenlik alanı içinde tanımlanması, Bilgin'in (2007) Türkiye'de güvenliğin tarihsel olarak "devletin bekası" ekseninde kurgulandığı yönündeki tespitleriyle uyumludur. Bu durum, stratejik kültürün tehditleri yalnızca nesnel riskler olarak değil, belirli tarihsel ve coğrafi anlatılar aracılığıyla anlamlandırıldığını göstermektedir. Bu bulgu, tarih ve coğrafyanın Türkiye'de güvenlik sorunlarının tanımlanmasında etkin bir rol oynadığını ortaya koyan Aydın'ın (2003) değerlendirmeleriyle örtüşmektedir. Bununla birlikte söz konusu coğrafi unsurların değişmez belirleyiciler olarak değil, güvenlik aktörleri tarafından yorumlanan ve yeniden üretilen jeopolitik anlatılar olarak ele alınması gerekmektedir (Bilgin, 2012).

Güvenlik önceliklerine ilişkin bulgular da stratejik kültür literatürüyle paralellik arz etmektedir. Devletin bekası, sınır güvenliği ve terörle mücadele gibi unsurların sürekli olarak önceliklendirilmesi, güvenliğin normatif bir politika alanı haline geldiğine işaret etmektedir. Gray'in (1999) vurguladığı üzere, stratejik kültür bu tür önceliklendirmeler yoluyla hangi güvenlik meselelerinin "hayati" kabul edildiğini belirlemekte ve politika yapım sürecine yön vermektedir. Türkiye örneğinde bu önceliklerin zaman içerisinde büyük ölçüde korunması, güvenlik anlayışında güçlü bir süreklilik bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu husus, özellikle kalkınma planlarında savunma sanayiinin geliştirilmesi, teknolojik bağımsızlığın artırılması ve siber güvenlik kapasitesinin güçlendirilmesi yönündeki hedeflerle somutlaşmaktadır (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019, s. 93-95; Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023, s. 108-110). Savunma sanayiinin geliştirilmesi, kritik teknolojilerde dışa bağımlılığın azaltılması ve ulusal kapasitenin güçlendirilmesi yönündeki hedefler, Türkiye'nin stratejik özerklik arayışıyla ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte Kutlay ve Öniş'in (2021) de belirttiği üzere, stratejik özerklik mutlak bağımsızlıktan ziyade değişen bağımlılık ilişkileri içerisinde daha geniş hareket alanı oluşturma çabası olarak değerlendirilmelidir.

Askerî gücün rolüne ilişkin bulgular, stratejik kültürün "uygun davranış biçimleri" üretme işlevini açık biçimde yansıtmaktadır. Resmî belgelerde askerî gücün caydırıcılık, önleyicilik ve meşruiyet çerçevesinde sunulması, güç kullanımının olağanüstü bir tercih değil, güvenlik politikasının doğal bir unsuru olarak görüldüğünü göstermektedir. Johnston'ın (1995) stratejik kültürü, karar alıcıların hangi araçları meşru ve etkili gördüğünü belirleyen varsayımlar bütünü olarak tanımlaması, bu bulgularla doğrudan örtüşmektedir. Özellikle Millî Savunma Bakanlığı faaliyet raporlarında askerî kapasitenin "caydırıcı", "etkin" ve "hazır" bir güç olarak tanımlanması, askerî gücün güvenlik politikalarının olağan ve sürekli bir unsuru olarak görüldüğünü göstermektedir (Millî Savunma Bakanlığı, 2021, s. 5; Millî Savunma Bakanlığı, 2024, s. i). Bu sonuç, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Türkiye'nin millî güvenlik kültüründe tarihsel olarak merkezî bir konuma sahip olduğunu belirten Karaosmanoğlu'nun (2000) tespitleriyle uyumludur. Aynı zamanda güvenliğin askerî alanı aşan siyasal ve kurumsal bir yapı hâline geldiğini ortaya koyan Cizre'nin (2003)

yaklaşımını da desteklemektedir. Bununla birlikte bu çalışmanın veri seti, asker-sivil ilişkilerinin dönüşümünü doğrudan incelemeye imkân vermediğinden, bulgular askerî kurumların siyasal konumundan ziyade askerî kapasitenin resmî güvenlik söylemindeki yeriyle sınırlı olarak değerlendirilmelidir.

Çalışmanın en dikkat çekici bulgularından biri, güvenlik anlayışındaki kurumsal sürekliliktir. Farklı dönemlerde ve farklı kurumlar tarafından yayımlanan belgelerde benzer güvenlik vurgularının yer alması, stratejik kültürün bireysel aktörlerden bağımsız olarak kurumsallaştığını göstermektedir. Bu durum, stratejik kültürün yalnızca söylemsel değil, aynı zamanda kurumsal bir yapı olduğunu ileri süren yaklaşımları desteklemektedir (Gray, 1999). Türkiye örneğinde güvenlik anlayışının yatay ve dikey düzeylerde tutarlılık göstermesi, stratejik kültürün politika üretiminde istikrar sağlayıcı bir işlev gördüğünü düşündürmektedir.

Bu bulgular, Türkiye'nin stratejik kültürünün yalnızca dış politika davranışlarıyla değil, güvenlik kurumlarının sürekliliği, tehdit algılarının yeniden üretimi ve askerî gücün meşruiyetiyle de ilişkili olduğunu göstermektedir (ayrıca bkz. Balcı, 2019; Hale, 2013). Erdağ'ın Türkiye'nin stratejik kültürünü dış politika davranışı ve bölgesel aktivizm üzerinden ele alan yaklaşımı, stratejik kültürün yalnızca geçmişten gelen sabit bir miras olmadığını; aynı zamanda değişen bölgesel koşullar içinde yeniden yorumlanan dinamik bir çerçeve olduğunu ortaya koymaktadır (Erdağ, 2014, s. 53-54). Stratejik kültürün katı bir determinizmden ziyade, değişimi yönlendiren ve sınırlandıran bir çerçeve sunduğu yönündeki iddiası (Johnston, 1995) doğrultusunda bulguların stratejik kültürün tamamen değişime kapalı bir yapı sunduğunu da göstermemektedir. Güvenlik belgelerinde yeni tehdit alanlarının ve kavramsal genişlemelerin yer alması, stratejik kültürün belirli sınırlar içinde esneklik barındırdığını ortaya koymaktadır.

Çalışmanın önemli katkılarından biri, stratejik kültür yaklaşımını Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarına ilişkin güncel resmî belgeler üzerinden sistematik biçimde incelemesidir. Bu kapsamda kalkınma planları ile Millî Savunma Bakanlığı faaliyet raporlarının birlikte değerlendirilmesi, güvenlik anlayışındaki sürekliliklerin ve değişim alanlarının aynı analitik çerçeve içerisinde ele alınmasına imkân sağlamıştır. Bulgular, stratejik kültürün Türkiye örneğinde yalnızca söylemsel bir açıklama aracı olmadığını, aynı zamanda güvenlik önceliklerinin belirlenmesi, askerî gücün meşrulaştırılması ve kurumsal sürekliliğin sürdürülmesinde açıklayıcı bir çerçeve sunduğunu göstermektedir. Bununla birlikte güvenlik belgelerinde siber güvenlik, kritik teknolojiler ve dijital kapasite gibi yeni güvenlik alanlarının öne çıkması, stratejik kültürün tamamen değişmez bir yapı olmadığını; belirli sınırlar içerisinde dönüşüme ve uyarlanmaya açık olduğunu da ortaya koymaktadır.

Sonuç

Bu çalışmada Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikaları stratejik kültür yaklaşımı çerçevesinde incelenmiş ve bu politikaların ardındaki düşünsel ve kurumsal süreklilikler analiz edilmiştir. On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), Millî Savunma Bakanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu ve Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu üzerinde gerçekleştirilen doküman incelemesi, Türkiye'nin güvenlik anlayışının yalnızca güncel tehditlere verilen tepkilerle şekillenmediğini; tarihsel deneyimler, coğrafi konum, kurumsal hafıza ve yerleşik güvenlik varsayımları tarafından yönlendirildiğini ortaya koymuştur.

Araştırma bulguları, tehdit algısının devlet merkezli ve bütüncül bir güvenlik anlayışı içerisinde inşa edildiğini göstermektedir. Güvenliğin iç ve dış tehditler arasında kesin ayrımlar yapılmaksızın geniş bir risk alanı üzerinden tanımlanması, güvenlik politikalarının süreklilik arz eden bir zihinsel çerçeveye dayandığını ortaya koymaktadır. Benzer şekilde güvenlik önceliklerine ilişkin bulgular, devletin bekası, toprak bütünlüğü, sınır güvenliği ve terörle mücadele gibi unsurların farklı dönemlerde yayımlanan belgelerde büyük ölçüde korunduğunu göstermiştir. Ayrıca savunma

kapasitesinin ekonomik, teknolojik ve kurumsal unsurlarla birlikte ele alınması, güvenliğin çok boyutlu bir politika alanı olarak değerlendirildiğine işaret etmektedir.

Askerî gücün rolüne ilişkin bulgular, bu kapasitenin Türkiye'nin güvenlik siyasetinde merkezi ve yapısal bir unsur olarak konumlandırıldığını ortaya koymuştur. Askerî kapasitenin caydırıcılık, önleyicilik ve meşru savunma kavramları çerçevesinde gerekçelendirilmesi, güç kullanımının güvenlik politikalarının olağan ve gerekli araçlarından biri olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Bunun yanında farklı dönemlerde ve farklı kurumlar tarafından yayımlanan belgelerde benzer güvenlik vurgularının yer alması, güvenlik anlayışındaki kurumsal sürekliliğin güçlü biçimde devam ettiğini ortaya koymaktadır.

Çalışmanın bulguları, stratejik kültür yaklaşımının Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarını açıklamada işlevsel bir analitik çerçeve sunduğunu göstermektedir. Özellikle tehdit algılarındaki süreklilik, güvenlik önceliklerinin korunması ve askerî gücün meşrulaştırılma biçimleri, stratejik kültürün politika tercihlerinin şekillenmesinde etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte güvenlik belgelerinde siber güvenlik, kritik teknolojiler ve dijital kapasite gibi yeni güvenlik alanlarının öne çıkması, stratejik kültürün tamamen değişime kapalı bir yapı olmadığını; belirli sınırlar içerisinde dönüşüm ve uyum kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir.

Bu çalışma, Türkiye'de stratejik kültürün resmî belgeler üzerinden sistematik biçimde analiz edilmesine katkı sunmaktadır. Ayrıca kalkınma planları ile savunma kurumlarına ait faaliyet raporlarının birlikte değerlendirilmesi, güvenlik anlayışındaki süreklilik ve değişim unsurlarının aynı analitik çerçeve içerisinde incelenmesine imkân sağlamıştır. Bununla birlikte çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma dört resmî belgeyle sınırlı olduğundan, Türkiye'nin güvenlik politikalarına ilişkin tüm kurumsal metinleri kapsamamaktadır. Ayrıca nitel doküman incelemesine dayanması nedeniyle karar alıcıların görüşleri, parlamenter tartışmalar, lider söylemleri ve politikaların uygulamadaki sonuçları doğrudan analiz edilmemiştir. Gelecek çalışmalarda farklı kurumlara ait strateji belgelerinin, karar alıcılarla yapılacak mülakatların ve karşılaştırmalı ülke örneklerinin araştırmaya dâhil edilmesi, Türkiye'nin stratejik kültüründeki süreklilik ve değişim dinamiklerinin daha kapsamlı biçimde değerlendirilmesine katkı sağlayabilir.

Netice itibarıyla çalışma, Türkiye'nin savunma ve güvenlik politikalarının yalnızca güncel tehditlere verilen tepkilerle açıklanamayacağını; bu politikaların tarihsel deneyimler, kurumsal hafıza ve yerleşik güvenlik anlayışları tarafından şekillenen stratejik kültürel bir çerçeve içerisinde üretildiğini ortaya koymuştur.

References

- Akhmetov, T. (2018). Strategic culture of Turkey. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 17(2), 453–470. <https://doi.org/10.21547/jss.389970>
- Akıncı, B. (2017). *Güvenlik Politikalarının Konstrüktivist Bir Unsuru Olarak Güvenlik Kültürü ve Türkiye Örneği*. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Altunışık, M. B. (2009). Worldviews and Turkish foreign policy in the Middle East. *New Perspectives on Turkey*, 40, 169–192. <https://doi.org/10.1017/S0896634600005264>
- Atmaca, A. Ö., & Torun, Z. (2022). Geopolitical visions in Turkish foreign policy. *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, 24(1), 114–137. <https://doi.org/10.1080/19448953.2021.1992189>
- Aydın, M. (2003). Securitization of history and geography: Understanding of security in Turkey. *Southeast European and Black Sea Studies*, 3(2), 163–184. <https://doi.org/10.1080/713999347>
- Aydın, M., & Ereker, F. (2014). Türkiye’de Güvenlik: Algı, Politika, Yapı. *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 11(43), 127–156. <https://doi.org/10.33458/uidergisi.552685>
- Balcı, A. (2019). A three-level analysis of Turkey’s crisis with the U.S.-led order. *Insight Turkey*, 21(4), 13–24.
- Berger, T. U. (1998). *Cultures of antimilitarism: National security in Germany and Japan*. Johns Hopkins University Press.
- Bilgin, P. (2005). Turkey’s changing security discourses: The challenge of globalisation. *European Journal of Political Research*, 44(1), 175–201. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.2005.00223.x>
- Bilgin, P. (2007). Making Turkey’s transformation possible: Claiming ‘security-speak’—not desecuritization. *Southeast European and Black Sea Studies*, 7(4), 555–571. <https://doi.org/10.1080/14683850701726039>
- Bilgin, P. (2009). Securing Turkey through Western-oriented foreign policy. *New Perspectives on Turkey*, 40, 103–123. <https://doi.org/10.1017/S0896634600005239>
- Bilgin, P. (2012). Turkey’s “geopolitics dogma.” In S. Guzzini (Ed.), *The return of geopolitics in Europe? Social mechanisms and foreign policy identity crises* (pp. 151–173). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139225809.010>
- Bloomfield, A. (2012). Time to move on: Reconceptualizing the strategic culture debate. *Contemporary Security Policy*, 33(3), 437–461. <https://doi.org/10.1080/13523260.2012.727679>
- Booth, K. (1979). *Strategy and ethnocentrism*. Croom Helm.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27–40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Bozdağlıoğlu, Y. (2003). *Turkish foreign policy and Turkish identity: A constructivist approach*. Routledge.
- Buzan, B., Wæver, O., & de Wilde, J. (1998). *Security: A new framework for analysis*. Lynne Rienner Publishers.
- Cizre, Ü. (2003). Demythologizing the national security concept: The case of Turkey. *Middle East Journal*, 57(2), 213–229.

- Coşkun, B. (2015). Güvenlik Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme: Türkiye Ve İran. *ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi*, 2(4), 5-23. <https://izlik.org/JA26HJ84MT>
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019). *On Birinci Kalkınma Planı (2019–2023)*.
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2023). *On ikinci kalkınma planı (2024–2028)*. https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/12/On-Ikinci-Kalkinma-Plani_2024-2028_11122023.pdf
- Çaycı, S. (2016). Türkiye'nin milli güvenliği. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 65(4), 3327-3344.
- Desch, M. C. (1998). Culture clash: Assessing the importance of ideas in security studies. *International Security*, 23(1), 141–170. <https://doi.org/10.1162/isec.23.1.141>
- Duffield, J. S. (1999). Political culture and state behavior: Why Germany confounds neorealism. *International Organization*, 53(4), 765–803. <https://doi.org/10.1162/002081899551066>
- Erdağ, R. (2014). Türkiye'nin stratejik kültürü ve dış politikada yansıması. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 8(1), 51-76.
- Gray, C. S. (1981). National style in strategy: The American example. *International Security*, 6(2), 21–47.
- Gray, C. S. (1999). Strategic culture as context: The first generation of theory strikes back. *Review of International Studies*, 25(1), 49–69. <https://doi.org/10.1017/S0260210599000492>
- Hale, W. (2013). *Turkish foreign policy since 1774* (3rd ed.). Routledge.
- Haugom, L. (2019). Turkish foreign policy under Erdoğan: A change in international orientation? *Comparative Strategy*, 38(3), 206–223. <https://doi.org/10.1080/01495933.2019.1606662>
- Johnston, A. I. (1995). Thinking about strategic culture. *International Security*, 19(4), 32–64. <https://doi.org/10.2307/2539119>
- Kamalak, Z. E., & Keser, A. (2022). Çin devlet başkanları Hu Jintao ve Xi Jinping'in konuşmalarının stratejik kültür üzerinden analizi ve değerlendirmesi. *Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 137–153.
- Karaosmanoğlu, A. L. (2000). The evolution of the national security culture and the military in Turkey. *Journal of International Affairs*, 54(1), 199–216.
- Karaosmanoğlu, A. L. (2011). Transformation of Turkey's civil-military relations culture and international environment. *Turkish Studies*, 12(2), 253–264. <https://doi.org/10.1080/14683849.2011.572632>
- Kardaş, Ş. (2013). Turkey: A regional power facing a changing international system. *Turkish Studies*, 14(4), 637–660. <https://doi.org/10.1080/14683849.2013.861111>
- Katzenstein, P. J. (Ed.). (1996). *The culture of national security: Norms and identity in world politics*. Columbia University Press.
- Keser, A. (Ed.). (2020). *Stratejik kültür ve ülke incelemeleri*. Berikan Yayınevi.
- Keser, A., & Kamalak, Z. E. (2024). What did they say? What did they mean? Interpreting US policies through presidents' discourses at historical landmarks in Europe: A study of democracy attributes. *İnsan ve Toplum*, 14(2), 139–163.
- Kier, E. (1997). *Imagining war: French and British military doctrine between the wars*. Princeton University Press.

- Kirişçi, K. (2009). The transformation of Turkish foreign policy: The rise of the trading state. *New Perspectives on Turkey*, 40, 29–57. <https://doi.org/10.1017/S0896634600005203>
- Klein, B. S. (1988). Hegemony and strategic culture: American power projection and alliance defence politics. *Review of International Studies*, 14(2), 133–148. <https://doi.org/10.1017/S026021050011335X>
- Körpe, Ö. (2016). Stratejik Kültür ve Güncel Kuramsal Tartışmalar. *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, 12(24), 147-182.
- Kutlay, M., & Öniş, Z. (2021). Turkish foreign policy in a post-Western order: Strategic autonomy or new forms of dependence? *International Affairs*, 97(4), 1085–1104. <https://doi.org/10.1093/ia/iia094>
- Küçükşahin, A., Uyar, E. Ö., Tahminciler, E., & Dinçer, D. (2008). Türkiye'nin Güvenlik Strateji Belgesi Nasıl Hazırlanmalıdır?. *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, 4(7), 7-39.
- Lantis, J. S. (2002). Strategic culture and national security policy. *International Studies Review*, 4(3), 87–113. <https://doi.org/10.1111/1521-9488.00266>
- Legro, J. W. (1995). *Cooperation under fire: Anglo-German restraint during World War II*. Cornell University Press.
- Lesser, I. O. (2010). The evolution of Turkish national security strategy. In L. G. Martin & D. Keridis (Eds.), *The future of Turkish foreign policy* (pp. 83–100). MIT Press.
- Lock, E. (2010). Refining strategic culture: Return of the second generation. *Review of International Studies*, 36(3), 685–708. <https://doi.org/10.1017/S0260210510000276>
- Longhurst, K. (2004). *Germany and the use of force: The evolution of German security policy 1990–2003*. Manchester University Press.
- Meyer, C. O. (2005). Convergence towards a European strategic culture? A constructivist framework for explaining changing norms. *European Journal of International Relations*, 11(4), 523–549. <https://doi.org/10.1177/1354066105057899>
- Millî Savunma Bakanlığı. (2021). 2020 yılı faaliyet raporu. [https://www.msb.gov.tr/Content/Upload/Docs/Milli%20Savunma%20Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1%202020%20Y%C4%B1%C4%B1%20Faaliyet%20Raporu%20\(2\).pdf](https://www.msb.gov.tr/Content/Upload/Docs/Milli%20Savunma%20Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1%202020%20Y%C4%B1%C4%B1%20Faaliyet%20Raporu%20(2).pdf)
- Millî Savunma Bakanlığı. (2024). 2023 yılı faaliyet raporu. <https://www.msb.gov.tr/Content/Upload/Docs/2023%20Y%C4%B1%C4%B1%20Faaliyet%20Raporu.pdf>
- Mufti, M. (2009). *Daring and caution in Turkish strategic culture: Republic at sea*. Palgrave Macmillan.
- Oğuzlu, H. T. (2008). Middle Easternization of Turkey's foreign policy: Does Turkey dissociate from the West? *Turkish Studies*, 9(1), 3–20. <https://doi.org/10.1080/14683840701813960>
- Onay, Y. (2025). 2025 ve Sonrası Dönemde Türkiye'nin Güvenlik Politikalarının Olası Eğiliminin Analizi. *İstanbul Kent Üniversitesi Siyasal, Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 104-125.
- Poore, S. (2003). What is the context? A reply to the Gray–Johnston debate on strategic culture. *Review of International Studies*, 29(2), 279–284. <https://doi.org/10.1017/S0260210503002791>
- Prior, L. (2003). *Using documents in social research*. Sage.

-
- Robins, P. (2003). *Suits and uniforms: Turkish foreign policy since the Cold War*. University of Washington Press.
- Snyder, J. L. (1977). The Soviet strategic culture: Implications for nuclear options (R-2154-AF). RAND Corporation.
- Sondhaus, L. (2006). *Strategic culture and ways of war*. Routledge.
- Torun, A. (2017). Türkiye'de ulusal güvenliğin yasal ve kurumsal mekanizması: Millî Güvenlik Kurulu. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 42–58.
- Weldes, J. (1996). Constructing national interests. *European Journal of International Relations*, 2(3), 275–318. <https://doi.org/10.1177/1354066196002003001>
- Wendt, A. (1992). Anarchy is what states make of it: The social construction of power politics. *International Organization*, 46(2), 391–425. <https://doi.org/10.1017/S0020818300027764>
- Williams, M. C. (2007). *Culture and security: Symbolic power and the politics of international security*. Routledge.
- Yeşiltaş, M. (2013). The transformation of the geopolitical vision in Turkish foreign policy. *Turkish Studies*, 14(4), 661–687. <https://doi.org/10.1080/14683849.2013.862927>

ETHICAL DECLARATIONS

Research and Publication Ethics

The author(s) declare that this manuscript is an original work prepared in accordance with the principles of scientific research and publication ethics. The manuscript has not been previously published and is not currently under consideration for publication elsewhere. All sources used in the preparation of this study have been properly cited and referenced. The author(s) confirm that the work contains no plagiarism, fabrication, falsification, or manipulation of data. The research findings are presented honestly and transparently in accordance with the principles of academic integrity.

Author Contributions

All authors have significantly contributed to the conception, design, analysis, and preparation of the manuscript. All authors have read and approved the final version of the manuscript and agree to its submission and publication.

Conflict of Interest

The author(s) declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

Funding

This research did not receive any specific grant, financial support, or funding from any public, commercial, or non-profit funding agencies.

Artificial Intelligence (AI) Usage Disclosure

During the preparation of this manuscript, artificial intelligence tools may have been used solely for limited purposes such as language editing, translation assistance, and stylistic improvement. Any AI-assisted translations or language corrections were carefully reviewed and verified by the author(s). Artificial intelligence tools were not used to generate the core scientific content, research design, analysis, or scholarly conclusions. All academic responsibility for the content of the manuscript rests entirely with the author(s).

Copyright and Permissions

The author(s) confirm that all necessary permissions for copyrighted materials have been obtained where required and that the manuscript does not violate any intellectual property rights.

Author Approval

All authors confirm that they have read and approved the final version of the manuscript and consent to its submission and publication.

ETİK BEYANLAR

Araştırma ve Yayın Etiği

Yazar(lar), bu makalenin özgün bir çalışma olduğunu ve bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hazırlandığını beyan eder. Makale daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış olup başka bir dergide değerlendirme sürecinde değildir. Çalışmada kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun biçimde atıflanmıştır. Yazar(lar), çalışmanın intihal, veri uydurma, veri tahrifi veya manipülasyon içermediğini; araştırma bulgularının bilimsel dürüstlük ilkelerine uygun şekilde sunulduğunu beyan eder.

Yazar Katkısı

Tüm yazarlar çalışmanın tasarlanması, yürütülmesi, analizi ve makalenin hazırlanmasına önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Tüm yazarlar makalenin son hâlini okuyup onaylamış ve yayımlanmasını kabul etmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar), bu makalenin yayımlanmasına ilişkin herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Finansal Destek

Bu araştırma herhangi bir kamu kurumu, ticari kuruluş veya kâr amacı gütmeyen kuruluş tarafından finansal olarak desteklenmemiştir.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Makalenin hazırlanması sürecinde yapay zekâ araçlarından yalnızca dil düzenleme, çeviri desteği ve anlatım iyileştirmesi amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmış olabilir. Yapay zekâ araçları tarafından yapılan çeviri ve dil düzenlemeleri yazar(lar) tarafından dikkatle kontrol edilmiştir. Yapay zekâ araçları çalışmanın bilimsel içeriğinin, araştırma tasarımının, analizlerinin veya akademik sonuçlarının oluşturulmasında kullanılmamıştır. Makalenin içeriğine ilişkin tüm akademik sorumluluk yazar(lar)a aittir.

Telif Hakları ve İzinler

Yazar(lar), telif hakkı gerektiren materyaller kullanılmışsa gerekli izinlerin alındığını ve çalışmanın herhangi bir fikrî mülkiyet hakkını ihlal etmediğini beyan eder.

Yazar Onayı

Tüm yazarlar makalenin son hâlini okuduklarını, onayladıklarını ve yayımlanmasını kabul ettiklerini beyan eder.